

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XII. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

64. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	5
A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek	5
a) alcsoport: Isten jóságának kiárasztásáról	5
1. beszéd: Mi az ember igazi lelki öröme?	5
2. beszéd: Mit szór felém az égi Atya?	6
3. beszéd: Mit ad nekem a természetem felettiekben az Atya?	6
4. beszéd: Hogyan tesz az élet boldogjává égi Atyám?	7
b) alcsoport: A testi és anyagi életigényeink kielégítése	8
1. beszéd: Hivatással küld az Isten	8
2. beszéd: A földi hivatásunkat munkával megvalósíttatja az Isten	8
3. beszéd: Erőfeszítéseinkben mindig velünk az Isten	8
c) alcsoport: A lelki és szellemi életigények kielégítése	9
1. beszéd: Szellemi erőnk – az élet ismeretére tör	9
2. beszéd: Az Isten kegyelmei az Úr tökéletesebb megismerésére segítenek	9
3. beszéd: És minden erőfelmérvélés és feszülés – saját életünk gazdagodására segít	9
d) alcsoport: Az „Úr keze” gondolatköréből	9
1. beszéd: Telt a Teremtő keze	9
2. beszéd: Szeretet az Isten lényege	9
3. beszéd: Ezért szeretetet szóró az Isten tevékenysége	9
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	10
1. (Introitus) beszéd: Hol az életerő forrása?	10
2. (Introitus) beszéd: Piruljon erőd nyomán lelkem ellensége	10
1. (Graduale) beszéd: Mi a szeretett ember lélekdala?	12
2. (Graduale) beszéd: Mikor csendüljön Isten előtt lélekdalunk?	12
1. (Offertorium) beszéd: Mézzel folyó országot adtál	13
2. (Offertorium) beszéd: Lélekbéke igényével gazdagítottál	13
1. (Secreta) beszéd: Irgalmadért esengek	14
1. (Communio) beszéd: Földünk termi a kenyeret és a bort	14
2. (Communio) beszéd: Szerető lelked nyújtja a Szent Kenyeret és az éltető Kelyhet	15
1. (Postcommunio) beszéd: Életerőt kérek	16
B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumhoz írt beszédek	16
Különálló beszédek	17
a) alcsoport: A Mester eléréseinek örömeiről	17
1. beszéd: A választott nép várakozása	17
2. beszéd: A vágyakozó próféták szeme	17
3. beszéd: Sejtések és átélések	18
5. beszéd: Kik az igazi látók Jeruzsálemben?	20
6. beszéd: De lát-e mindenki?	20
b) alcsoport: Az örök élet útjáról és annak helyes és biztos követéséről	20
1. beszéd: Mi az örök élet útja?	20
2. beszéd: A törvény szava	21
3. beszéd: A szeretet főparancsolata	22
4. beszéd: Caritas omnia vincit	23
5. beszéd: Ki a felebarátom?	24
6. beszéd: Menj!	25
c) alcsoport: Az emberi élet leglényegesebb tartalmáról, az Isten és a felebarát felé irányuló szeretetről	25
1. beszéd: Isten legfőbb parancsa	25
2. beszéd: Kit köt ez az isteni parancs?	25
3. beszéd: Mit eredményez ennek hűségesebb betartása?	26
1. beszéd: Ki a felebarát?	26
2. beszéd: Mi a kötelesség a felebaráttal szemben?	26
3. beszéd: Az állandó segíteni akarás	26
4. beszéd: Az áldozatos segítség	26
5. beszéd: Végül: az irgalmasság cselekedetei	26
d) alcsoport: Az irgalmas samaritánus tételével – homíliászerűen	26
1. beszéd: Az igazi felebarát	26

3. beszéd: A jótett helyett „elmenő” kasztemberek?	28
4. beszéd: A „kivetett” szamaritánus lelke.....	28
5. beszéd: Az áldozatosan lehajló lélek	29
6. beszéd: A pénz értéke	29
7. beszéd: A szerető lélek áramlása	30
8. beszéd: A boldog szempár	30
9. beszéd: Bor és olaj.....	31
10. beszéd: Az olajos korsó	32
11. beszéd: Távol és közel	32
12. beszéd: Indítatva – a Szeretettől	33
e) alcsoport: Ugyanez a gondolatcsoport misztikus transzpozícióban értelmezve	33
1. beszéd: Mi nem láthatjuk a Mestert?	33
2. beszéd: Hol találkozom Mesteremmel?	33
3. beszéd: Mindig Vele!.....	34
4. beszéd: Az Istennel való együttélés csodája	34
5. beszéd: A keresve kereső lelkek	34
6. beszéd: Beati, qui vident.....	35
7. beszéd: Ábrahám szemei.....	35
8. beszéd: Az élet királyai.....	35
f) alcsoport: A keresztény ember életjegyeinek kérdése.....	35
1. beszéd: Isteni jegyek – életünkön.....	35
2. beszéd: Örök jegyek – életünkön.....	35
3. beszéd: Kiben jár köztünk az Isten?.....	35
4. beszéd: Mi az Isten és kicsoda az ember?	35
Beszédláncok.....	36
Beszédlánc címe: Beszélgetés a Mesterrel!	36
1. beszéd: Ha valaki Krisztussal találkozna?.....	36
2. beszéd: Mire hangolná őt Krisztus?.....	37
3. beszéd: És a „választottaknak” mit mondana?	38
4. beszéd: Mit felelünk a hívó Mesternek?	40
I. beszédlánc címe: Az Ószövetség látnokai.....	41
1. beszéd: Ábrahám vágyakozása.....	41
2. beszéd: Jákob látomása	41
3. beszéd: Izaiás víziói.....	41
4. beszéd: Dávid király „lélekálmai”	41
II. beszédlánc címe: Az Újszövetség látnokai.....	42
1. beszéd: Az apostolok élményei	42
2. beszéd: A választott nép élményei.....	42
3. beszéd: A keresztség mosta nép élményei	42
4. beszéd: Az Egyház hajósnépének élményei	42
III. beszédlánc címe: Embervágyak	42
1. beszéd: Látni – az igazat, a szépet és a jót	42
2. beszéd: Szolgálni – az igazat, a szépet és a jót	42
3. beszéd: Birtokolni – az igazat, a szépet és a jót.....	42
4. beszéd: Teremteni - az igazat, a szépet és a jót	42
IV. beszédlánc címe: A jelenben élők	42
1. beszéd: Jelen emberei – a jövő „Isten képei”	42
2. beszéd: Jelen emberei – a jövő teremtői.....	42
3. beszéd: Jelen embere – az isteni terv szolgálja.....	42
4. beszéd: Jelen embere – az isteni jövő birtoklója.....	42
V. beszédlánc címe: A jövőt látók.....	43
1. beszéd: Zárt szentély-e a világ?.....	43
2. beszéd: A jövő leplének ellibbentése	43
3. beszéd: Isten zárta és nyitotta jövő	43
4. beszéd: A végleges feltáró – az örök Bíró.....	43
VI. beszédlánc címe: Az idő és végtelenség	43
1. beszéd: Az idő – eseménysor mérő.....	43
2. beszéd: A végtelenség – a minden összefogása.....	43
3. beszéd: Az idő – az emberélet tartozéka	43
4. beszéd: A végtelenség -az Isten birtokállománya	43

VII. beszédlánc címe: Az élet boldogságának igazi tartalma.....	43
1. beszéd: Találkozás – a vagyonnal?.....	43
2. beszéd: Találkozás – az élvezettel?.....	43
3. beszéd: Találkozás Krisztussal – a földön.....	43
4. beszéd: Találkozás Krisztussal – az égben.....	43
VIII. beszédlánc címe: A látó szemek.....	44
1. beszéd: Földi szemek – „ács fiát” látják.....	44
2. beszéd: Áldott szemek – az „isteni követet” sejtik.....	44
3. beszéd: Az isteni kegyelemmel látók – Isten Fiának tudják.....	44
4. beszéd: A jövőbe látók – az örök otthon Uraként imádják.....	44
I. beszédlánc címe: Az Isten parancsai.....	44
1. beszéd: Alaphangja: szenteljétek meg magatokat!.....	44
2. beszéd: Szeretetáradása: kegyelemmel segítlek titeket.....	44
3. beszéd: Igényeskedése: tiszták legyetek a tisztátalanok között.....	44
4. beszéd: Eredményük: Isten népeivé váltok!.....	44
II. beszédlánc címe: Az ösztönös ember feladata.....	44
1. beszéd: Harcba szállni – önmagával.....	44
2. beszéd: Istent kérni – kegyelemadásra.....	44
3. beszéd: Féketvetni – kilengésünkre.....	45
4. beszéd: Isten nyájává lenni – földi életünkben.....	45
B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez fűződő beszédek.....	45
Különálló beszédek.....	45
1. beszéd: Mózes arca.....	45
2. beszéd: A törvény magyarázók.....	46
3. beszéd: Az isteni kiválasztás.....	47
4. beszéd: Egy az Isten.....	47
5. beszéd: És minden az Isten?.....	48
6. beszéd: Alkalmassá teszi.....	49
7. beszéd: Előkészület és beteljesülés.....	49
8. beszéd: Betű és lélek.....	50
9. beszéd: A dicsekvő „betűkövetők”.....	51
10. beszéd: Isten dicsósége.....	52
Beszédláncok.....	52
I. beszédlánc címe: Tevékenységünk ősforrása.....	52
1. beszéd: Az adakozó és bőséggel indító Istenatya.....	52
2. beszéd: A mindig segítő Istenatya.....	53
3. beszéd: Az értünk áldozattá lett Istenember.....	53
4. beszéd: A velünk dolgozó Szentlélek Isten.....	53
II. beszédlánc címe: Krisztus Urunkba vetett hitünk.....	53
1. beszéd: Csak a tanítás elfogadása a hit?.....	53
2. beszéd: Csak a csodálkozva követés a lényeg?.....	53
3. beszéd: A lényeg – a bizakodó Hozzá fordulás.....	53
4. beszéd: Az igazi lényeg: a csodálatos Vele élés.....	54
III. beszédlánc címe: A kőtáblák ereje.....	54
1. beszéd: Isten szavának harsonái.....	54
2. beszéd: Az élet alaptörvényeinek hangoztatói.....	54
3. beszéd: Az ember életútjára fénysugarat vetők.....	54
4. beszéd: Az ember életét Istenhez kísérik.....	54
IV. beszédlánc címe: A Lélek indító ereje.....	54
1. beszéd: Belső fénye – arcvonás éke.....	55
2. beszéd: Belső heve – életizzítás ereje.....	55
3. beszéd: Belső mozgása – életszolgálat végzése.....	55
4. beszéd: Kielégíthetetlen lendülete – az örök élet feszülése.....	55
V. beszédlánc címe: A kegyelem hatásai.....	55

Előszó

Ha átolvasnók a mai vasárnap liturgiáját, akkor örömmel döbbernénk arra, hogy ez az ünnep állandóan azt hangoztatja, hogy égi Atyánk szeretete örökké meleget szóró napként jelentkezik életünk egén. Ezért ezt a vasárnapot a „**szeretetet szóró Atya vasárnapjának**” mondhatnók. Ennek a gondolatnak részletezését fogja közölni az **A/ rész**. Rövid tartalmát az a gondolat adhatná, amely szerint a jószágos Atya mindent biztosít szerető gyermekének. Természetesen úgy kellene a tételeket fejtegetni, hogy azokból állandóan kicsendüljön, hogy **lelkünk érdekeit** szolgálja az égi Teremtő. – Majd a **B/ részben** az „írott liturgia” magyarázata következik. Ez a nagy rész három alcsoportra osztható. Az – **a/ csoportban** a „**kis liturgia**” szövegeivel foglalkozunk. Ezeknek az az alaphangja: reánk záporozza áldását az égi Atya, feleljen erre az „embervilág” szzirombabontakozó hálálkodása. – A – **b/ csoportban** a **napi Evangélium** szövegét magyarázzuk, amely rövid tartalomjelzéssel a valóságos felebaráti szeretet diadalát éneklí. – Végül a – **c/ csoportban** a **napi Szentlecke** szövegére térünk át és itt a Lélek diktálta átnemesedés kérdéseivel foglalkozunk. De fontos: csengjen minden beszédből **az adakozó Atyával szemben jelentkező hála éneke**. – Lássuk tehát ezeket a részeket egyenként.

A/ rész: az ünnep tárgyi jellegét érintő beszédek

a) alcsoport: Isten jószágának kiárasztásáról

1. beszéd: Mi az ember igazi lelki öröme?

(Üdvözülésünk alapja)

Bev.: Ha elmélyedő lélekkel önnönértékünkkel és hivatásunkkal foglalkozunk, akkor mindig az a kérdés ötlík eszünkbe: vajon biztos-e életünk célbafutása? Persze, az örök életet értve! – A hittételünk azt mondja: senki sem biztos az üdvösség kérdésében. De lelkünk azt is súgja: de biztos vagyok Isten szeretetében és erejében! – Kérdezzük tehát: hogyan tudok boldogan építkezni a mindenható Atya szeretetére?

1. Első felelet ez: **Mindenekelőtt erős az Isten**. Hogyan áll elem ez a tétel?

a) Erős Ő – ősi valóságában. Ő a Végtelen, Akitől ered az egész világ. Így zeng **teremtő** erejéről a próféta: „Nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26). – Isteni szó ez, az emberi értelem is követeli ennek valóságát. – De **Fenntartó** és **Gondviselő** is a Mindenható. Olvasd csak a Bölcs szövegét: „...népedet angyalok eledelével tápláltad, és fáradság nélkül készült kenyeret adtál nekik az égből, melyben minden gyönyörűség megvolt és minden íz édessége” (Bölcs. 16,20). „S a te gondviselésed kormányozza, Atyánk!” (Bölcs. 14,3). Hallgassuk az apostol szavát is: „Kezdetben, Uram a földet teremtetted, az egek a te kezedből születtek, elmúlnak mindezek, te megmaradsz, mint ócska köntös, úgy avulnak el, mindent mint rossz ruhát a változásnak adsz, mindenek úgy avulnak el, te pedig ugyanaz vagy, és éveid nem fogyatkoznak el” (Zsid. 1,10-12).

b) Diadalmas Ő – felénk forduló szeretetében. Ennek jelentősége ez: örök Szeretet az Isten és örök szeretettel tevékeny az Atya. – mindent, ami földi, üdvösségünkre adott. Az Írás szerint: „Benne teremtett mindent a mennyben és a földön: a láthatókat és a láthatatlanokat, trónusokat, uralmakat, fejedelemségeket és hatalmasságokat. Mindent általa és érte teremtett. Ő előbb van mindennél, s minden benne áll fönn” (Kol. 1,16-17). – Mindent, ami lelki, nekünk biztosított. Olvashatjuk: „Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől kellene félnem? Az Úr oltalmazza éltemet: kitől kellene remegnem?” (Zsolt. 26,1). – Sőt, Egyszülöttjét is nekünk adta az üdvözítés szeretetével. Az Írás erről zeng: „Eljön Istenünk üdvössége, ereje és királysága, s Fölkentjének uralma, mert letaszították testvéreink vádlóját, aki éjjel-nappal vádolta őket Istenünk színe előtt” (Jel. 12,10).

2. És így – a második feleletként – remélhetjük: **biztosan célbafuthat az ember**.

Tulajdonképpen mi az élet belső lendülete és ereje? Elméleti tétel-e, vagy a szeretet vitális lendülete?

a) Elméletileg nem biztos az ember üdvözülése. – Végeredményben **teljesen** Isteni vagyunk. Nincs jogunk **többet** várni... Ehhez külön kegyelem kell, ez pedig isteni adomány (a végső kitarthatóság kegyelme)...

*b) De a szerető Isten szeretete folytán **bizalommal várhatja** az ember az Isten kegyelmének ki-*

áradását és végső ajándékát. Mert: „Az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). – Eleget **ad** az Isten az isteni életre: „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9). – **Átalakít** az isteni szolgálatra: „Ő tett minket alkalmassá arra, hogy az Újszövetség szolgálói legyünk, nem a betűé, hanem a léleké. Hiszen a betű öl, a lélek pedig éltet” (2Kor. 3,6). – És így végső kiteljesülésben ezt ígéri a szerető Mester: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Mít mondhatunk tehát befejezésül? Röviden: **Beatus homo!** Boldog az ember, mert Szeretet az erős Isten! Mindent ad és mindent tetézve tetéz. Még istenivé is nemesít és felénk fordulva szeretettel magához ragad égi otthonába. – Ez a mi legnagyobb örömünk és örök isteni boldogságunk.

*

a) Ez a beszéd ráépíthető arra a latin-pogány **életelvre**: élj, egyél, igyál, mert ezenkívül nincs igazi életöröm!...

b) Vagy ráépíthető Th.Wilder: „**Hosszú út**” című színdarabjára, amely – kezdő gondolata – szerint **csak** az ösztönös élet az érték, de végül oda jut, hogy **csak** az Isten-találás az igazi érték.

*

2. beszéd: Mit szór felém az égi Atya?

(Dogmatikus beszéd: Az Isten jóságának tárgyai) (Részletes fejtegetése az első beszéd 2. pontja b. alpontjának)

Bev.: A bőkezű Isten mindig úgy rajzolandó elénk, hogy szórja kincseit... Miket szór felém az égi Atyám?

1. Földi javak gyönyörűségét.

Ezt mutatja – a környező világ.

a) Tárgyi jóságával és szépségével.

b) Reánk vonatkoztatva – szolgálatot kínáló **eszköz jellegével**.

2. Lelki kincsek fényességét.

Ez már a mi szellemiségünk jegyeiből vonható le.

a) Értelemmel felfogjuk a világot; sőt eljutunk az Istenhez. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,19-20).

b) Akaratunkkal az **igazi jó** felé fordítjuk életünket. Íme! Ezek kiváltságos égi kincsek.

3. Természetfeletti kincsek – végnélküli értékét.

De itt nem ér csúcsteljesítményt az adakozó égi Atya.

a) Természetfeletti kegyelmét adva – istenivé alakít. Erről ír az Írás: „Így váltotta be nekünk legszébb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) Így azután a **végnélküli életre** képesíti gyarló embervoltunkat. Olvasd csak: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: A „szóró kezű Atya” felé tárul a lélek amforája, hogy vegye az isteni kegyeket. De szebb és igazabb hasonlat ez: a Magvető felé tárja keblét az emberlélek televénye, hogy értékes gabonát termeljen a lélek szántója.

3. beszéd: Mit ad nekem a természetem felettiekben az Atya?

(Dogmatikus beszéd: Az isteni természetben való részesedés) (Az előző beszéd 3. pontjának részletesebb fejtegetése)

Bev.: Bőségesen szóró az Isten – a természetes és természetfeletti kegyelmek adományozásában. – Mi az Ő adományának legnagyobbja?

1. Részesít isteni természetében.

Ez már egyenesen – isteni adomány. Az Istenszemély belső erejének reásugároztatása az emberre.

a) Szerezte – a halált haló Áldozat. Ezért beszél áldozati Bárányról Izaiás mondván: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a feynyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7).

b) Adományozza – az isteni Szeretet. Erről így szól az Írásban a Mester: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). De ennek reánk vonatkozó valószínűségről is szól az Úr Jézus: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

2. Hogy istenivé lehessen életem. Emberi természetünk – az Isten tervezte **emberi** vonalig tökéletesedhet.

Csak azzá lehet minden, ami!! – De az isteni Szeretet többet ad. Mi ez?

a) Kegyelemmel lehetővé teszi, hogy a földön – gyökérezete legyen tetteinek. Így: isteni a gyökér, isteni az élet. – Jól értelmezd a hasonlatot: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetnek” (Jn 15,5).

b) De a természetfeletti kegyelemmel ugyancsak lehetővé teszi, hogy az örök életem boldogító televénye legyen – minden életrezdülésemnek. Mi itt az igazi rezdülés: Isten felé – dicsőítés, ember felé pedig – az Istenben való elmerülő boldogság. Részesedés a Szeretetben és boldog a Szeretetben. Ilyen értelemben: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Az „isten természet” adományozása az Isten szeretetének legnagyobb kiáradása. Önmagából ad és így teljesen Magához fűz. És a kötelék? Az isteni szeretet kölcsönös áramlása.

4. beszéd: Hogyan tesz az élet boldogjává égi Atyám?

(Dogmatikus beszéd: Az örök boldogság adománya)

Bev.: Ha az élet ősi valósága az isteni Szeretet, akkor minden, még az én boldogságos üdvözülésem is ennek diadalmas vesszőbeszőkkenése. – Kérdezzük meg: hogyan értelmezendő az ember üdvözülésének beteljesülése?

1. Isten a célt kitzűző.

Az Istenből indul a lét, az emberi élet, és így Benne él a teremtett világ célja is.

a) A Szeretet – indítja. Azért, mert az Isten – a **Szeretet**. Az ember életét illetően van **előreválasztás** – az üdvösségre. „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához. Így lesz elsőszülött sok testvér között. Akiket pedig előre elrendelt, azokat meg is hívta, akiket meghívott, azokat megigazultakká is tette, akiket pedig megigazultakká tett, azokat meg is dicsőítette” (Róm. 8,29-30). De – jól jegyezd meg – van **egyetemes és elégséges szeretet** mindenki üdvösségére. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) Az emberi szeretet – törtetéssel közelít. Van „impedimentum biologicum – psychicum”. De van győzedelmes erő és van mindent látó isteni szem. – Olvasd csak: „Elég neked az én kegyelemem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9).

2. Isten – a célrasedítő.

Maga az, hogy természetfeletti kegyelmét adja, ez már a célrasedítés **alapjának** biztosítása.

a) Gyenge azonban ennek teljes értéklésére az ember. Tehetségeiben... Erős a földi gravitáció. Akaratában... Erős az érzéki igényeskedés. Sőt igen gyakran eleső – törtetésében.

b) De erős – az Isten. Ő tehát mindent megtehet. „Ama napon majd ezt az éneket éneklék Júda földén: erős városunk nekünk a Sion, védelmül kőfal és bástya van benne. Nyissátok meg a kapukat, hadd vonuljon be az a nemzet, mely igaz és hűséges marad... Akik az Úrban bíznak, új erőre kapnak, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem fáradnak ki, járnak és nem lankadnak el” (Iz. 26,1-2 és 40,31).

3. Isten – a célbafuttató.

Az utolsó nap Bírāja – az Úr.

a) Az ítéletnek mércéje – a cselekedet. Így tehát az embernek is van szerepe – a célbajutásnál. „Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,35).

b) De a **belső háttér** értéklője és ítélője is az igaz Bíró. Az Úr ítéletének ugyanis alapja: „Nos, hát, seregek Ura, te igazságos bíró, ki a veséket és a szíveket vizsgálod...” (Jer. 11,20)...

Bef.: Üdvösségem – az Istentől, csak hódolatos üdvösség keresésem ered – lelkemből. De Isten az igazi alap, fejlesztő és adományozó.

*

Most azután olyan rövid beszédvázlatok következnek, amelyek a **szóró gesztusú égi Atya** gondolköréből vonhatók le. Talán azt is mondhatnók, hogy az Istenatya jóságának **gyakorlati érvényét** tárja elénk. – Ezeket a beszédvázlatokat úgy sorakoztatnók egymás után, hogy a **testi, lelki és szellemi** igényeink feltárásában mutatnók ki, hogy hogyan és miképpen elégíti ki ezeket az égi Atya. Természetesen azt mindig fel kell tételezni, hogy ebben a **szóráásban** valamelyes szerepet talál a **kérve imádkozó** ember is. Az igazság ugyanis ez: Isten mindenkinek bőségesen kínál, de a Felé fordulónak túlcserdítésig adományoz. – Lássuk most ezeket a vázlatokat – a következő alcsoportokban folytatva.

b) *alcsoport: A testi és anyagi életigényeink kielégítése*

1. beszéd: Hivatással küld az Isten

Bev.: Az emberi élet **egyetemesen és egyénien** is céltudatos küldetés. Így már mindenki **olyan kiváltságokat** hoz, amelyek a jövő élet hivatásában szükséges alapfeltételek. – De honnan ez?

1. Már a megindításban – Istentől.

a) Egyetemes kincsünk a lélek. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Egyéni talentumunk – az egyéni életet szolgáló isteni ajándékunk. „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek ráteremtsége szerint” (Mt 25,15).

2. A **kiteljesülésben pedig – Isten kegyelméből**. De hogy **mivé** lesz bennünk az isteni ajándék, az a jó Isten kegyelmétől függ.

a) Szt. Pál ezt írja: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10).

b) De megerősíti szavainak utolsó részét Szt. Jakab apostol, aki az emberi tevékenység fontosságát nyomatékozza. „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2.20).

Bef.: Ha hivatás kegyelmét adja, akkor a teljesülés lehetőségét is biztosítja az Úr.

2. beszéd: A földi hivatásunkat munkával megvalósíttatja az Isten

Bev.: Vajon nem a Teremtő adománya-e az a képesség, hogy áldozatos munkával célba futhat az ember?

1. Munkánk – az életünket biztosítja.

Itt az fejtegetendő:

a) Alkalmas a világ – a megdolgozásra.

b) Alkalmas az ember – a munka gyümölcsének élvezésére.

2. **Küzdő erőnk – a nehézségek letörését biztosítja**. Majd arra lehetne reátérni: küzdelmes élettel – az **ellenálló** nehézségek is letörhetők.

a) Ilyenek – a fizikai akadályok és betegségek.

b) Ilyenek – a lelki elgyengülések.

Bef.: Ezek az erők is – Isten adta szeretettények.

3. beszéd: Erőfeszítéseinkben mindig velünk az Isten

Bev.: De a „mindig dolgozó” ember maga mellett érezheti a „mindig segítőt” Istent. – Hogyan észlelhető?

1. Segít – a z életfeltételek megszerzésében.

a) Mindig kínálja – az évszakok termékeit...

b) Mindig erősíti – a közösségi szeretet megéreztetésével.

2. Segít – a magasabbra emelkedés kegyelmével. De ez-e a végpont? Az Isten jelenléte – **emelő erő.**

a) Emel – Önmagához.

b) Emel – örök világokhoz.

Bef.: Velem az erőfeszítésekben, hogy velem legyen minden és végnélküli életrezdülésben.

*

c) *alcsoport: A lelki és szellemi életigények kielégítése*

1. beszéd: Szellemi erőnk – az élet ismeretére tör

Bev.: Lelkünk szellem; tehát szellemi a törtétese. – De honnét ez a kincs?

1. Adományozta az égi Atya.

2. Hogy ennek segítségével égiek felé törjön a föld fia.

Bef.: A lélek szellemisége – a Szellem felé való törésnek alapfeltétele.

2. beszéd: Az Isten kegyelmei az Úr tökéletesebb megismerésére segítenek

Bev.: De az emberi szellem csak az Isten létéhez emelkedhet? **Természetes** erőinek ez a határa. – És az isteni Szeretet nem ad-e többet?

1. Természetének kegyelmében részesít.

2. És így isteni életre képesít.

Bef.: Íme, a „nagy Adakozó” – Önmagából is ad nekünk, hogy így is közelébe emelkedjünk.

3. beszéd: És minden erőfelvétel és feszülés – saját életünk gazdagodására segít

Bev.: De ennek a szóró jóságnak mi a célja?

1. Saját dicsőségét prezentálja.

2. De emberteremtésünk boldogságát felfokozza.

Bef.: Végül is a **szórás** az ajándékozott boldogításához vezet.

*

d) *alcsoport: Az „Úr keze” gondolatköréből*

1. beszéd: Telt a Teremtő keze

Bev.: Mi a teremtés? **Adás...**

1. A lét kincseit szórja.

2. Hogy a lét örömet biztosítsa.

Bef.: Persze – a tudatos emberi létre kell gondolni.

2. beszéd: Szeretet az Isten lényege

Bev.: Miért szór az Isten?

1. Mert Szeretet az Isten.

„...mert az Isten szeretet” /1Jn. 4,8/.

2. És így boldogságának osztója az Isten.

„Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14).

Bef.: És ki a birtokló? Az ember!

3. beszéd: Ezért szeretetet szóró az Isten tevékenysége

Bev.: Végül is mit ad az Isten?

1. Az emberi lélek gravitációját – embertestvér felé.

2. Az emberi lélek gravitációját – Isten felé!

Bef.: És mi ez? Szeretet.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Hol az életerő forrása?

(Erkölcsei beszéd: Kihez forduljon bizalommal az ember?)

„Isten, fordítsd figyelmedet segítségemre, Uram, siess megsegítésemre! Jöjjenek zavarba és szegényüljenek meg, kik életemre törnek” (Zsolt. 69,2-3).

Bev.: Testi erőinek gyarapodására kenyeret és italt keres az ember: így a föld felé fordul, hogy értékeiből erőt merítsen. – De kérdéssé válik: lelki erőinek gyarapodását milyen forrásból meríti az élet zarándoka?

1. Egek Urához zarándokolunk.

Az emberi élet ősforrása az Isten. Jól mondja az Írás: „Nálad van az élet forrása. És világosságod által látunk világosságot” (Zsolt. 35,10).

a) A teremtés ténye és a természet rendje végül is **Istenhez** utal... Áll ez az ember testi adottságaira vonatkozólag. A gondolkodó értelem ugyanis – az oksor végén Istenhez juttat. De mindez még inkább áll a lélek teremtését tekintve. Ide vezet a kinyilatkoztatáson alapuló egyházi tanítás. A test a földből, a lélek az Isten leheletéből! „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelt az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Ősi igazság ez: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

b) Az élet útja pedig Istenhez vezet. Minden erőt egek Urától tudunk és minden erőt egek Urától várunk. Ezért imádkozunk: „Hívj segítségül a szorongatás napján: megmentelek, és te dicsérni fogsz engem” (Zsolt. 49,15); erre biztat az Úr jósága. Sőt azt az ígéretet is vesszük: „De segítségem örökké tart, és igazságom nemzedékről nemzedékre” (Iz. 51,8).

2. Ezért lesz a második gondolatunk az a ténymegállapítás, amelyet így foglalunk tételbe: azért zarándokolunk égi Atyánkhoz – **mert mindent Tőle várunk.**

De itt elsősorban a **lelkiélet** erőire gondolunk.

a) Tőle – a küzdelmek ereje (fortitudo). „Mert az Úr az én erőm és dicsérő énekem, és szabadítóm lett nekem” (Iz. 12,1).

b) Tőle – a megszentelő kegyelem (regeneratio vitae). „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

c) Tőle – a végső kitartás kivételes ereje (perseverantia finalis). „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). – Jaj annak, akit elhagy az igazi életerő csordulása!

Bef.: Hogyan lehetne tehát röviden értékelni az embert? Hite emeli az éghez, reménye boldogítja a földön, és Isten kegyelme gazdagítja a földön és az égben egyaránt! Egyszóval: **zarándok**. Jelzője: **istenteni** zarándok.

2. (Introitus) beszéd: Piruljon erőd nyomán lelkem ellensége

(Erkölcsei beszéd: A támadások kivédője)

Bev.: Ha Isten velünk, ki ellenünk? Kié a hatalom és kié a kísértés? Az örök Jóság és az ördögi gonoszság **csatanépe** vagyunk mi is. Isten – **Atyánk**, a „gonosz” – **ellenségünk**. – De nincs-e ennek kicsinyített, földi emberek világára szűkített harca? Van! Van! Ember embernek is ellensége... De mi a megnyugtató?

1. Gondolhat és tehet ellenünk az ellenség.

a) Gondolhat... Írás mondja: „Néped ellen álnok tervet szőnek, ármánykodnak szenteid ellen” (Zsolt. 82,4). – Sőt így is fokozza: „Ne engedj át, Uram, akaratom ellenére a bűnösnek, rosszat tervez-

nek ellenem, ne hagyj el, hogy fel ne fuvalkodjanak” (Zsolt. 139,9). – Ezért int a próféta: „özvegyet és árvát, idegent és szegényt el ne nyomjatok, és senki se szőjön szívében gonosz terveket testvére ellen” (Zak. 7,10). – Végül – magunk is **tapasztaljuk...**

b) Ezt írja tapasztalatról az Írás is: „Egy városban volt egy bíró. Istentől nem félt, embertől nem tartott” (Lk 18,2). – Ezt fokozza az apostol: „A nyelv is tűz, gonosszággal telt világ. Tagjaink közül a nyelv az, mely beszenyeezi egész testünket, sőt, a pokoltól lánggra lobbantva, egész életutunkat fölégeti” (Jak. 3,6). – De már itt is nyugtasd meg zaklatott lelkedet, mert tőled függ: mikor van melletted az Isten. „...és addig, míg nem vétkeztek Istenük színe előtt, jól ment soruk. Istenük ugyanis utálja a gonoszást” (Judít 5,21).

2. De Isten biztossá teszi életünk üdvösségét.

Mi az „atyai ház” nagy ereje? Röviden ez: az a szerető védelem, amelyet födele alatt érez az ember. Erős és szerető az Atya. De ha ez így van a szűk, családi életben, akkor milyen ez a nagyvonalú, **lelki** életben? Itt is van: erős Atya és szerető Atya.

a) Erős az Isten. Ezt zengi a próféta. „Ki az a dicsőség királya? Az erős és hatalmas Úr, a harcban hatalmas Úr” (Zsolt. 23,8).

b) És szeret az égi Atya. Ezt színezi Mózes mondván: „Az Isten tettei tökéletesek, útjai mind helyesek, hűséges az Isten, hamisság nincs benne, igaz ő és őszinte” (5Móz. 32,4). – Fokozza Jeremiás: „Örök szeretettel szeretlek téged, azért könyörületességemben magamhoz vontalak téged” (Jer. 31,3). – Tökéletesíti Szt. János: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Biztosak lehetünk – lelki életünk jövőjét tekintve: „Bízatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33).

*

1. (Oratio) beszéd: Ígéreteid teljesüléséért esengek (Erkölcsi beszéd: Imáim célja)

Bev.: A Teremtő kegyessége – a létbeszólításom, a Megváltó szeretete – az áldozatos megváltásom, a Szentlélek műve – életem megszentelése. – De minden múltban tett ígéret a jelenben valóság, de több, egyéni életemtől függő feltételtől függően valósul – **énbennem**. – Mi módon lesz **üdvözítő életté** bennem az isteni Jóság?

1. Jóságod állandóan csengő ígéret.

a) **Egyéni életem** értéklésére nézve így szól és ezeket ígéri az Úr: Isten fia leszesz. „Mindaz azonban, aki befogadta, hatalmat kapott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Az örök élet várományosa leszesz. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Én veled leszek állandóan. „Én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). – Te az én örökösöm leszesz... „örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17).

b) Szolgálatomat tekintve ezeket ígéri az Úr: földiekkel fizet. „Mit akarsz tőlem?” Uram, kérte, hogy lássak”. Jézus így szólt hozzá: „Láss! Hited meggyógyított téged” (Lk 18,41 és 42). – Égiekkel jutalmaz: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,34-35). Mindez jel, hogy mit tegyek és így milyen jutalmat nyerek.

2. Életem legyen készséges szolgálat.

Ezzel teszem lehetővé az ígéret teljesülését.

a) Nekem tennem kell. Igéidet be kell fogadnom. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Szavaidat meg kell tartanom. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki menynevei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

b) Én szívesen cselekszem. Sámuellel ismétlem: „Szólj, Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,10). – Pál apostollal megvalósítom: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Íme az isteni Jóság kiáradása, amely állandó munkám feltétele mellett szolgálja örök üdvömet.

1. (Graduale) beszéd: Mi a szeretett ember lélekdala?

(Erkölcsei beszéd: Isten dicsérete)

„Áldom az Urat minden időben, ajkamon van dicsérete szüntelen. Az Úrban lelem dicsőségemet, hallják a szelídek és örvendezzenek” (Zsolt. 33,2-3).

Bev.: A dal a lélek örömének kicsordulása. Ezért dalol az ihletett költő. De mi telíti örömmel az embert? – Egyszerűen az a fenséges öntudat: a Szeretet szülöttje vagy, és a Szeretet várományosává teremtett az Isten. – Hol hallom én azt?

1. Szeretetről dalol a teremtés.

Nem néma, hanem daloló a nagy világ.

a) A szerető Isten tervezte a mindenséget. – Ez az első mozzanat és arra vall, hogy a szeretet dalát visszhangozza a természet. Ezért mondja a Bölcs: „Mert szereted mindazt, ami van; mit sem utálsz abból, amit alkottál; mert ha gyűlöltél volna bármit is, meg sem teremtetted, meg sem alkottad volna” (Bölcs. 11,27).

b) A szerető Isten áldotta a világot és embert. – Jóvá tette és így indította. Ezért írja az Írás: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

2. A szeretet himnuszával felel a teremtmény.

Az élettelen vagy szellemi lélek nélkül élő természet dala – **tárgyi** szépséget énekel. Ezt is hallhatja és felfoghatja a „finom érzékű” lélek. – De az ember dala hogyan hangzó?

a) Hálálkodó – a sok szépségért. – Hogyan? A természetben olyan formában, hogy szebbé alakítja. Homo faber! – Továbbá abban, hogy **önmagát** tökéletesíti. Ezt magasztalja a Bölcs: „Be szép a tiszta nemzedék dicsőségében” (Bölcs. 4,1).

b) Örömet éneklő a sok kapott és ígért boldogságért. Erről zeng a próféta: „Az Úr kegyelmeit örökké éneklek, hűségedet szájjammal nemzedékről nemzedékre hirdetem” (Zsolt. 88,2). – Erre buzdít Mózes mondván: „Énekeljünk az Úrnak, mert fenségeset mívelt” (2Móz. 15,21).

Bef.: De mi a lélek legszentebb dala? Harmonikus ritmus és akkord?... Nem! Ez csak –prelúdium. Az igazi dicséret: az Isten törvényeivel egybecsendülő élet. Ez pedig végül is Isten és ember együttes éneke. – De a jóság és szeretet örök ditirambusa.

2. (Graduale) beszéd: Mikor csendüljön Isten előtt lélekdalunk?

(Erkölcsei beszéd: Isten imádásának állandósága)

Bev.: Az idő áramlásában pereg életünk. De egyúttal az időben fejlődik is emberi tökéletesedésünk. – Kérdezhetnők: vajon melyik részletében igényeskedik ég felé törő imaéneklésünk? Kettős legyen a felelet. Az első: szögezze le, hogy hol élünk és a második: világítson reá, hogy az egek felé hogyan törünk?...

1. Mindig az Istennel élünk.

a) Még életbelépésünk előtt – terveiben éltünk. – Méltán mondja az apostol: „Méltó vagy Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és hatalom, mert te alkottad a mindenséget: akaratom hívott létre és teremtett mindent” (Jel. 4,11).

b) Életbelépéstől kezdve teremtő kezében mozgunk. Ő az erőnk és így a vigaszunk. „Mert tudom, hogy Megváltóm él, s végső napon felkelek a földről” (Jób 19,25). Ezért igaz ez is: „Hanem mi, kik élünk, dicsérjük az Urat, most és mindenkoron” (Zsolt. 113,18). – De azt se felejtse: csak a Benne hívó él Vele mindörökké. „Az igaz azonban hite által életben marad” (Hab.2,4).

2. Minden mozzanatban Istent dicsérünk.

Életünk – születés előtt – Isten terve és így Isten nagyságának dicsérője. De születésünktől és különösen öntudatos életünktől kezdve – örökké zengő hárfá Isten dicséretére. – Mikor is dicséri az ember az Istent?

a) Az éj hozta pihenőjében. Nincs élettelen éjszakánk, csak álomba ringó életünk. De ez is Isten tárgyi dicsérete. – „Tied a nappal és tied az éjszaka, te hoztad létre a hajnalt és a napot” (Zsolt. 73,16). Így ez is Isten dicsérete és diadala. Elpihenés előtt pedig esti imánkkal Istenhez fűződünk és így Isten dicséretével pihenünk. „Uram, szabadításom Istene, éjjel-nappal kiáltok előtted, hadd jusson imádságom színed elé, hajtsd füledet könyörgésemre” (Zsolt. 87,2).

b) A nappal adta tevékenységében. Munka a napi tevékenységünk. Hivatásunk – Istentől. Ennek áldozatos végzése – Isten dicsérete. Szébbé lesz a világ – így is dicsérjük az Urat. De szébbé lesz – az „Isten képe”, így még inkább dicsérjük Atyánkat. – Végül: „Éjjel-nappal buzgón imádkozunk, hogy szemtől-szembe láthassunk és pótolhassuk hitetek hiányait” (1Tessz. 3,10).

Bef.: Időhöz kötöttek vagyunk, életgyökerzetben és tevékenységben, de mindenkifelett Istenhez láncoltak maradunk. „Minden időben áldd az urat, és kérd, hogy ő irányítson utaidon és minden szándékod őbenne maradjon” (Tób. 4,20).

*

1. (Offertorium) beszéd: Mézzel folyó országot adtál (Dogmatikus beszéd: Isten természetes adományai)

„Kérlelte erre Mózes az Urat, Istenét, mondván: Miért gerjedne fel, Uram, haragod néped ellen, melyet kihoztál Egyiptom földéről, nagy erővel és hatalmas kézzel?... Szűnjék meg haragod s légy kegyelmes néped gonoszságával szemben. Emlékezzél meg Ábrahámról, Izsákról és Izraelről, a te szolgáidról, kiknek megesküdtél tenmagadra, mondván: Megsokasítom ivadékokat, mint az ég csillagait s ezt az egész földet, amelyről szólottam, ivadékoknak adom és bírní fogjátok örökké. Megengesztelődék erre az Úr és nem tévé meg azt a rosszat, melyet népe ellen mondott” (2Móz. 32,11 és 12,13-14).

Bev.: Mi az ember ősi otthona? Ég, vagy föld? A felelet ez: Örök haza – Isten háza, átfutó otthon – a föld paradicsoma. De valóban megkapta-e ezt az ember?

1. Kánaán a hazánk.

a) Paradicsomban otthont kaptunk. – „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). – És ez egyetemesen így szélesíthető: a vándornép is kapja. Tehát: az én hazám is a paradicsom.

b) Az elesettség állapotában visszazerezheti. Isten szava még a **büntetés után** is ez: „Hegyes vidékre helyezte, hogy a mezők gyümölcsét egye, mézet szopjon a kőszáliból, olajat a kemény sziklából” (5Móz. 32,13). – Sőt így is fokozható: „Táplálná őket a búza zsírjával, és jóllakatná mézzel a kősziklából” (Zsolt. 80,17).

2. Túlsorduló az isteni jószág.

Nézd csak a földet! Mindent hordoz, és minden erejét megszerezheted. Kínálja magát, hogy uralkodjál rajta. „És megáldá őket az Isten és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá” (1Móz. 1,28).

a) Kínálja anyagi életfeltételeket jelentő kincseit. Étel-ital asztalkincset. Erre értelmezendő az Írás: „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,15). Jobb és szébb életlehetőséget ígér. Ez az uralom lényege; ennek módszere a rejtett erők tárása. „Határt vet az ember a sötétségnek és felkutatja mindennek a végét, a homály köveit és a halál árnyékát is. Tárnákat nyit idegen nép; leereszkedik oda, hová ember még nem tette lábát, és lebeg távol az emberektől, a kenyértermő földet tűzzel forgatja fel alul; köveiben zafírt talál és porában arany vagyon” (Jób 28,3-6).

b) Kínálja lelki élettartalmunk értékeit. Tudnunk kell, hogy az „otthon” igazi lakója a lélek. Megvan minden lehetősége a fejlődésre. Sőt: az **istenivé** való tökéletesedésre, ami végül is az **örök élet tárulása**. – Parancsunk ez: „Vigyázzatok, legyetek állhatatosak a hitben, viselkedjétek férfiasan, legyetek erősek!” (1Kor. 16,3). Hivatásunk ez: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: Mi tehát a végső tételünk? Égből jöttünk, földön élünk és égbe térünk!

2. (Offertorium) beszéd: Lélekbéke igényével gazdagítottál (Dogmatikus beszéd: A lélek igényei és vágyai)

Bev.: Ha egybecsendülnek a lélek alapütemei, akkor belső béke hordozója az ember. – De van-e olyan nagyarányú egybecsengés, ahol az örök **Szeretet** cseng egybe a végnélküli **emberi szeretettel**?... Mert ez az egybe-csengés volna a lélek igazi, boldogságot adó békéje. Keresse-e és találhatja-e

az ember?

1. Lélekbékére vágyódik a lelkünk.

Természet, embertestvér, önmagam belső békéje és Istennel való egybe-csengés – az emberi béke valóságos megvalósulása.

a) Isten adománya a vágyakozás is. – Ködösen tárul elénk, de ilyen szent szavakból is kiemelhetők: „Atyád áldásai, melyek meghaladják az ő atyai áldását, – míg eljön az örök halmok kívánsága, – szálljanak József fejére, testvérei koszorúsának feje tetejére” (1Móz. 49,26). – „Uram, előtted van minden óhajtasom, nincs elrejtve előtted sóhajom” (Zsolt. 37,10).

b) Isten adománya a beteljesülés is. Az áhítózás Isten ajándéka, a beteljesülés az ég kinccszórása. Ha **csak** vágyódnánk, akkor reánk is állna a Bölcs szava: „Jobb meglátni azt, amit kívánsz, mint vágyódnia az után, mit nem ismersz” (Préd. 6,9). – De várható és birtokolható az Isten áldása: „Adjon az Úr hatalmat népének, és népét az Úr békességgel áldja meg” (Zsolt. 28,11). Ezért jelzi költői szépséggel a Zsoltáros: „Az irgalom s a hűség találkozik, az igazság s a béke-csókot vált” (Zsolt. 84,11). Ez pedig a szeretettelálkozás dicsősége.

2. Erre tör küszködő életünk.

De nem botlik-e az ember? Hogyne! Ilyenkor méltó volna haragod erejére. Elmondhatnám magról: „Bár mérlegre vetnék haragot érdemlő vétkeimet és a nyomorúságot, melyet szenvedek” (Jób 6,2).

a) Mégis kegyes legyen ítéleted. Ezt kérem! Miért? Azért, mert bizakodó a lelkem. „Uram, ne feddj meg engem bosszúságodban, és ne fenyíts meg haragodban” (Zsolt. 6,2). – Az igaz, hogy gyengeségem és elesettségem alátra hangol... A Te jóságod pedig – bizalomra indít. – Jól tudom: „Nincs békéjük az istenteleneknek, – úgymond az Úr” (Iz.48,22). De azt is tudom: „És teremt az Úr Sion hegyének egész helye fölé, és afölé, ahol ott az ő segítségét kérik, nappalra felhőt, és éjjelre füstöt és lobogó tűzhez hasonló fényességet, mert minden dicsőség felett ott lesz az ő oltalma” (Iz. 4,5).

b) Mert esküvel érintetted – adakozó jóságodat. „Irgalmas Isten ugyanis az Úr, a te Istened nem hagy el téged s nem töröl el teljesen s nem feledkezik meg arról a szövetségről, melyre atyáitoknak megesküdött” (5Móz. 4,31).

c) És végül miért bizom jóságodban? Mert mindent jónak teremtettél! „S látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). – Sőt esküvel erősített jóságod mellett még Egyszülöttedet is értem küldötted... Jól jegyezd meg: „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: Az isteni **Szeretet** életet teremt és istenivé fakaszt, az emberi szeretet pedig az isteni **Szeretet** dalát énekelje.

*

1. (Secreta) beszéd: Irgalmadért esengek

(Erkölcsei beszéd: Irgalom Atyjához fordulok)

Bev.: Lelkünk áhítózó sóhajai sokszor emelkednek könyörgőn az ég felé, mert sokszor érezzük bűneink súlya miatt az irgalom szükségességét. – De miért szálllok bizalommal az ég Urához?

1. Mert kegyességének tudatában élek.

a) Ígéreteinek csengését hallom.

b) Ígéreteinek biztosságát bizalommal fogadom.

2. És így hálálkodó hódolójává leszek.

a) Hálát zengek – a vett javakért.

b) Dicsérve tisztelőjévé válok – egész életen át.

Bef.: A könyörgés azonban nem a rabszolga fohászokodása, hanem a fiú hódolatos kérése – az égi Atyához. Itt nem a félelem, hanem a szeretet a belső lendítő erő.

*

1. (Communio) beszéd: Földünk termi a kenyeret és a bort

(Dogmatikus beszéd: Deus operat...)

„És jóllakik a föld műveid gyümölcséből... hogy kenyeret termelj a földből, és bor vidámítsa az ember szívét; hogy ragyogjon az arca az olajtól, és kenyér erősítse az ember szívét” (Zsolt. 103,13, 14-15).

Bev.: Isten működése állandó és örök. A mi természetes életünkben is észlelhető. – Kenyeret és bort ad. – Mit mutat az ujjongva újjászülető élet? Természetes: mi mindig a **lélek életére** gondolunk.

1. Tavaszunk az ég kegyelmi ereje.

Honnét az ember új életre fakadó ereje? (a tavasz itt csak hasonlat legyen) – Alaptétel: minden az Istentől. „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannát adott néked, melyet nem ismertél te sem, sem atyáid, hogy megmutassa néked, hogy nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). – De ennek fokozódása is vagy a **messiási életben**.

a) Isten kegyelme – az indító erő. Ez a tétel az igazság: „Így a jelenben is van egy maradék, akiket a kegyelem választott ki” (Róm. 11,5).

b) Ember munkája a szírombaszökkentő erő (a búzatabla és a sárguló fürt **csak** analógia legyen). – Az igazság csak ez: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

2. Begyűjtésünk a lélektermés raktározása.

Isten áldó keze – szóró kéz. Zsendíti a búzatablát és fásítja a szőlőtőkét. Ezek gyümölcsei – a testi élet kibontakozásának a feltételei. De a lelki élet? Valójában életfakadás és életkitermelés.

a) Teremjük – a jótettek gyümölcseit. – Olvassuk csak az Írást. „...minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt... Tehát gyümölcsükről ismeritek föl őket” (Mt 7,17 és 20). Sőt ez is élelve: „Minden fát gyümölcseről ismerünk meg. Tövisről nem szednek fűgét és csipkebo-korról nem szüretelnek szőlőt. A jó ember szívének jó kincséből jót hoz elő, a rossz ellenben rossz kincséből rosszat hoz elő. Hiszen a szív bőségéből szól a száj” (Lk 6,44-45).

b) És örök magtárba gyűjtjük a lélek termését. Akár a földi életben... Mert már itt is gyűjtünk. „Az arató már most megkapja bérét és egybegyűjti a termést az örök életre, hogy együtt örüljön a vető az aratóval” (Jn 4,36). Akár a jövő életre vonatkoztatva... „...arra rendeltelek, hogy munkáttal gyümölcsöt hozzatok: maradandó gyümölcsöt” /Jn 15,16/.

Bef.: Isten jósága tavaszt fakaszt a tél után. Ember életét illetőleg pedig: tavaszi erőt közöl, hogy élettavasszá fakadjon az ember!

2. (Communio) beszéd: Szerető lelked nyújtja a Szent Kenyeret és az éltető Kelyhet

(Dogmatikus beszéd: Panis angelicus)

Bev.: Föld kenyere földi erőt, de égi Kenyered lelki erőt közöl. Van: **panis hominis naturalis** és **panis angelicus coelestis**. – Honnan a Szent Kenyér?

1. A „Végrendelkező” adja. Ez a Mester! Mégpedig erre az utolsó vacsorára vágyakozó Mester.

a) Ne felejtjük szent szavait: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát...” (Lk 22,15). Azután így szólt: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem! Azután fogta a kelyhet, hálát adott és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az (új) szövetség, amelyet sokakért kiontok a bűnök bocsánatára” (Mt 26,27-28).

b) És ne feledjük, hogy Magát adja nekünk. „Én vagyok az élet kenyere” (Jn 6,48).

2. Az örök élet vándora birtokolja.

a) A föld kenyere a földön járó ember erőforrása. Ezt olvassuk az Írásban: „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebig” (3Kir. 19,8). – Sőt ezt erősíti a szent szöveg is: „És bor vidámítsa az ember szívét; hogy ragyogjon arca olajtól és kenyér erősítse az ember szívét” (Zsolt. 103,15). Ezért igaz ez az égi hang: „Élvezetre van teremtve a bor kezdettől fogva, de nem részegeskedésre!” (Sir. 31,35).

b) Az ég Kenyere az egekbe törő vándor eledele. – Erre gondol az angyal mondván: „Látszólag ugyan ettem és ittam veletek, én azonban láthatatlan étellel és itallal élek, mely rejtve van az ember szemé elől” (Tób. 12,19). – Mesterünk szava pedig egyenesen így készíti fel erre az emberek lelkét: „Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak” (Jn 6,33). Végül Mesterünk így adta az utolsó vacsorán: „Étkezés közben Jézus kenyeret vett a kezébe, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta tanítványainak: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” (Mt 26,26). – Majd ezt is olvassuk: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez

az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – És mit tesz az Egyház? Értelmezd – a gyakori szentáldozást!

Bef.: Van-e annál nagyobb szeretet, mint önmagát adni másoknak? Isten, a Mester megtette az emberek előtt – a lehetetlent!

*

1. (Postcommunio) beszéd: Életerőt kérek (Erkölcsei beszéd: A kitartás kegyelme)

Bev.: A változó élet sodrásában nem kivétel a gyarló ember sem. Csakhogy itt olyan lélekingásról is lehet szó, amely felelősségteljes cselekvéseket szülhet és így az ember erősnek hitt erkölcsi életét veszélybe döntheti. – Bár vettük is a szent áldozatban az Ő égi erejét, mégis a jövőre is kérnünk kell szerető kegyelmet. – Mi történt ma itt és mit kérek a jövőre?

1. A szent áldozatban vettem égi jószágodat.

a) Érttem fordultál égi Atyáddhoz. „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért. Így elnéző tud lenni a tudatlanok és tévelygők iránt, mert maga is a gyöngeség rabja. Ezért, mint a népért, saját bűneiért is kell áldozatot bemutatnia” (Zsid. 5,1-3).

b) Lelkembe ömlesztetted égi áldásodat. „Így a jelenben is van egy maradék, akiket a kegyelem választott ki. De ha ez a kegyelem alapján történt, akkor nem tettek fejében, különben a kegyelem már nem volna kegyelem” (Róm. 11,5-6).

2. További életemre is kérem kegyes irgalmadat.

a) Legyen ez – biztató bűnbocsánat. „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

b) Legyen ez – állandó szeretet. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: „A sodródás embere” így lesz biztos az Isten ígérte célbafutást tekintve, mert az örök Jóság állandó áramlása az ő életének biztos kivirágztatása.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumhoz írt beszédek

A mai vasárnap Evangéliumának szövege így szól: „Aztán külön a tanítványokhoz fordult és így szólt: „Boldog a szem, mely látja, amit ti láttok. Mondom nektek, sok próféta és király szerette volna látni, amit ti láttok, de nem látta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta.” – Akkor odalépett egy törvénytudó és próbára akarta tenni. „Mester, mondd, mit tegyek, hogy eljussak az örök életre?” Ő megkérdezte: „Mit szab meg a törvény? Hogyan olvasod?” Az így válaszolt: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, minden erődből és teljes elmédből; felebarátodat pedig, mint önmagadat.” „Helyesen feleltél, dicsérte meg, tégy így és élni fogsz.” Ő azonban igazolni akarta magát és tovább kérdezte Jézust: „De ki az én felebarátom?” Erre Jézus vette át a szót: „Egy ember lement Jeruzsálemből Jerikóba. Rablók kezére került, azok kifosztották, véresre verték és félholtan otthagyták. Egy pap jött lefelé az úton, észrevette, de továbbment. Később egy levita jött arra, meglátta, de ő is elment mellette. Végül egy szamaritánusnak is arra vitt az útja. Mikor megpillantotta, megéset rajta a szíve. Odament hozzá, olajat és bort öntött sebeire és bekötözte azokat. Aztán föltette teherhordó állatára, szállásra vitte és gondját viselte. Másnap reggel elővett két dénárt és a gazdának adta e szavakkal: Viseld gondját. Amivel többet költesz rá, megadom neked, amikor visszatérek. – Mit gondolsz, e három közül melyik a felebarátja annak, aki a rablók kezére került?” „Aki irgalmasságot cselekedett vele”, felelte az, Jézus így szólt hozzá: „Menj és tégy hasonlóképpen” (Lk 10,23-37).

Az Evangélium szövegének rövid tartalma így foglalható össze: a szeretet gyakorlásával járd végig az életnek zarándokútját! Az igazság ez: Szeretet az Isten, szeretetet sugározzék tükörképe, az ember! – Bevezető részben a Krisztust látók boldogságáról beszél a Mester. Azért a beszédek egyik alcsoportja az élő Mester életét látók tényleges boldogságának színezéséről (a szeretet teljessége!) szólhatna. Ez lehet történelmi tartalmú fejtegetés is. – Más alcsoport a mi Krisztus bírásunk örömeit ecse-

telheti, misztikus értelmezésű lehet. – Az Evangélium közlésében azután a „kísértő kérdező” szerepel, akinek az Isten és felebarát szeretetének meghirdetése a döntő felelet. – Itt tehát bőséges terület kínálkozik az isteni szeretet lényegének, értékének, végnélküli életre kiterjeszkedő értelmezésének fejtegetésére. – A szent szöveg azután gyakorlatian megmagyarázza az irgalmas szamaritánusban az igazi felebaráti szeretetet. Ez a szép példabeszéd felhasználható az előző elméleti parancs értelmezésére is, de külön kiemelve is a beszédtelemek nagy sorozatát kínálhatja. Megmagyarázható a felebarát fogalma, kötelessége, gyakorlatának módja, áldozatos volta és egyetemesen értelmezendő értéke. Kitérhet a szónok a kasztszerű megosztások terheire és a szent emberközösség egyetemes voltának értéklésére. Végül levezethető – az egész Evangélium összefogásával – a keresztény ember életjegye is! – Lássuk most ezeket egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A Mester érkezésének örömeiről

1. beszéd: A választott nép várakozása

(Biblikus beszéd: A kiválasztott felkészülése)

Bev.: Istenatyánk terveinek és örök gondolatainak valósulása hordozói az Úr választott népének gyermekei. Ez a választás **szolgálat** volt és így olyan elhivatottság, amellyel a Messiás érkezésének előkészítésében kellett szerepet játszania Izrael törzsének. – De miben állt ez a feladat?

1. Az ő törzséből kellett születnie a Messiásnak.

a) Isten kiválasztotta. Ő legyen: az igaz hit öre.

b) Isten hivatással áldotta. Ő legyen: a Megváltó kisarjasztója.

2. Az ő népének kellett megőriznie a messiási várakozást.

De mi ez a várakozás?

a) Isteni az ígéret. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Emberi az ígéret várása. Ez a „választott nép” feladata.

3. Az ő törzsében kellett kiteljesülnie a megváltás dicsőségének.

De még nagyobb kincsnek is hordozója a választott nép.

a) Törzse – az isteni nemzedéknek.

b) Törzse – a Megváltó emberi természetének.

Bef.: Így lesz a **történelemben** jelentkező az isteni ígéret és beteljesülés.

2. beszéd: A vágyakozó próféták szeme

(Biblikus beszéd: A kinyilatkoztatás hirdetői)

Bev.: A jövő zárt világ, amelybe csak az Úr tekintete hatolhat be. A jelen és múlt az ember és Isten együttesének tevékenységét zárja, a jövő az Isten terveit takarja. De ez az általános igazság így is kiszélesíthető: a megváltás világtervében is Isten a mindentudó és prófétáin keresztül mindent megvillantó. – Kérdezzük most: kik ezek az Úr választottai és mennyiben igaz, hogy ők a lélekáldások hordozói?

1. Az „őskinyilatkoztatás” fénye csillan a lelkünkön.

Az Isten teremtő, megszentelő, parancsot adó és büntető szavai után a Megváltó ígérete csendül: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). – Itt csendül fel először az ígéret – az Isten részéről, és követelődik a hit, a bizakodás – az ember részéről.

a) Ez a hit csillan át a későbbi próféták arcán és lelkén. Sőt, **maga** az Úr ígéri ezt az embereknek: „Prófétát támasztok majd nekik a testvéreik közül, hozzád hasonlót s annak a szájába teszem szavaimat, hogy elmondja nekik mindazt, amit parancsolok nekik” /5Móz. 18,18/. – Az Úr küldötte próféták sorozatosan jelennek meg a választott nép életében. A pátriárkák, a nagy és kis próféták, királyok és bölcsök olyan isteni követek, akiknek lelkéről lerí az isteni kinyilatkoztatásba vetett reménység.

b) Majd egész életük a szebb jövő elősugárzója. Életük – Istenben bizakodó. Hitük – az őskinyilatkoztatásra támaszkodó. Reménységük – a Messiás eljövételében pihen. – Ilyen lelkiség és élet derűs vonalat mutat. – Kik tehát ők? Az isteni jövő diadalmas dalnokai.

2. De nemcsak belső fénnel látók, hanem külső fényt is vetők. Azért mondhatjuk, hogy életük: **az „őskinyilatkoztatás” fényének világba sugárzása.**

A próféták lelke nem csupán zárt tartálya a legnagyobb kincsnek, a megváltás hitének, a nép reményének őrzője, hanem annak **hirdetője** is.

a) Ők – az Isten kegyelme folytán – a jövőbe látók; ők tehát az – Isten kegyelme folytán – a jövő megszentelt élet ismerői. Előttük eltűnik a jövő köde és ha homályban is, mégis eléjük lép a jövő alakulása.

b) A próféták nemzedéke azután hangos ébresztője és ébrentartója a messiási hitnek. Ezért szól: Mózes, Izaiás, Jeremiás, Aggeus, Dániel, Dávid király. Minden zengés – a „**jövő király**” Isten engedte dicsérete. Arcuk sugárzó, lelkük e sugárkévét a nép életútjára vető. Így azután valóra vált az igazság, János utolsó jövendölő szava: „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét! Ő az, akiről mondtam: Utánam jön egy férfi, aki nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én” (Jn 1,29-30).

Bef.: A jövőt parányi életkérdésekben zárja az Isten. Jó is így, mert ha sorsunkat **előre tudnók**, a képzelet színezése folytán el sem érnök a jövő idejét, mert megfutamodnánk. – De a **nagy, szent terveit** előre jelzi az Úr. Ez a próféták égi hivatása.

3. beszéd: Sejtések és átélések

(A próféták és az apostolok)

Bev.: Amikor az Írás magasztalta isteni követekről beszélünk, akkor átlagban két embertípus köré fonjuk az isteni kinyilatkoztatás történetét. Ezek az ószövetségi **próféták** és az újszövetségi **apostolok**. – Az Ószövetségben az **Isten** világítja meg választottjainak lelkét, az Újszövetségben pedig a **Mester** tanítja apostolait. Az egyik a **Messiás előkészítését sejteti**, a másik a **Messiás megérkezésének örömet érezteti**. – Hogyan jelenik meg mindez lelki szemeink előtt?

1. A próféták Isten kegyelmével sejtik az isteni Megváltó tervét.

A paradicsomi bukás után a sötétség uralma terjeng az emberiség felett. Csak akkor kezd derengeni, mikor isteni ének csendül az emberek előtt. „A nép, mely sötétben járt, nagy fényességet lát; azok számára, kik a halál árnyékának országában laktak, világosság támad” (Iz. 9,2).

a) Az egész Ószövetség ilyen **fénykeresés**. Szinte azt mondhatnám, hogy az Ószövetség énekének ez a refrainje: „Harmatozzatok égi magasságok...” (Iz. 45,8). Valaki jönni fog, a lelkeken átcseng a csodás reménykedés.

b) A **teljesülést** így énekli az Ószövetséget záró próféta: „Bocsásd el most szolgádat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél; világossággul a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

c) De **honnét** ez a fény? Vajon az emberi kutatás-e, vagy előrelátás? Az emberiség története azt mutatja, hogy minden vallásban van valami „elmélete” a megváltási hitnek. Az ember érzi, hogy valami ősi, „gyökerzeti rossz” veszi körül és igényli az isteni diadalát (Kant). – Az Ósevangélium visszfénye villan emberi elgondolásokban, és járják az élet megemelt formáját. – Ez a homály erősebb fény sugárzást nyer a prófétákon át, akik isteni megvilágítás útján fellebbentik a misztikus jövő fátyolát. – Ők sejtik és sejtve hirdetik a Messiást.

2. Az apostolok pedig – és az Újszövetség – az Úr közvetlen jelenlétében hirdetik a megváltás szent tényét.

a) Az **Úr születése** hirdeti a megváltandó nemzedék boldogságát. „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség minden jóakarátú embernek” (Lk 2,14).

b) De az **apostoloknak** adatott a nagy titok **megértése**. Az Írás szava így hangzik: „Nektek jutott, hogy megértsetek a mennyek országának titkait” (Mt 13,11).

c) Az apostolok gyülekezete állandóan együtt volt az Úrral. Messiási voltát hamar átérezték, de magasabbrendűségét, sőt Istenfiúságát csak később ismerték föl. „Uram, szólt közbe Fülöp, mutasd meg nekünk az Atyát! Ez elég nekünk.” Jézus így válaszolt: „Már olyan régóta veletek vagyok és nem ismeresz engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát is” (Jn 14,8-9). – Az „**isteni együtttest**” csak a **Tábor-hegyen**, az **utolsó vacsorán**, az **emmauszi találkozásban** és a **feltámadás utáni látogatásokban** észlelték... De ez a boldogságok boldogsága volt. Olyan idő, amidőn lelki értelemben is igaz lesz ez az igazi valóság: „Nem távoznék el Tőled; adj életet, és segítségül hívjuk nevedet” (Zsolt. 80,19).

Bef.: Végső megállapítás a mi életünk boldogságát jelzi. A sejtések világát a valóság váltotta föl. Mi mindkettőt látjuk, éljük és élvezzük. A **történelemből** tudjuk a sejtést és a valósulást, de **lélemben**

az Úrral való örömet érezzük.

4. beszéd: **Az Ószövetség és az Újszövetség szemei**
(Biblikus beszéd: Az Úr szövetségeinek összehasonlítása)

Bev.: Valamiféle „**csoda világról**” tesz említést az Evangélium, midőn azt mondja: „...mondom nektek, sok próféta és király szeretne volna látni, amit ti láttatok, de nem látta, és hallani, amit ti hallottok, de nem hallotta” (Lk 10,24). – Mi lehet ez a nagy kincs, melyet látni és hallani kellett volna? Olyan kincs ez, amely rejtélyként pihent Isten lelkében, és csak a kinyilatkoztatás tárhatta fel a szent rejtélyt. – Az egyik világ „**várakozó**” vala, és a másik világ a „**beteljesedés**” boldogja. – Az Ószövetség világára és az Újszövetség megvilágosító, tanító és életet nemesítő kegyelmi áldására kell gondolnunk, ha a két világ összehasonlításával akarnánk foglalkozni.

1. Az Ószövetség világa – a várakozók világa.

Azoké, akik úgy élnek az **előkészítésének** idején, hogy a ködös borongással tekintettek előre – a messze világból Eljövendőre. „Vajha szétszakítanád az egeket és leszállnál” (Iz. 64,1).

a) Ezt az időt az Isten és az ember viszonyában **az Úr és a szolgálta** tárja elénk. A Teremtő hatalmas alatt porig alázkodik az ember. Sion hegyénél a földre hull a nép. Az áldozat bemutatásánál a templom külső helye, pítvara az ember helye. Az Úr közelségét csak a templom pítvarában vagy belső szentélyében érezheti az ember. A Szentek Szentje csak a főpap előtt és előtte is csak egyszer, egyetlen egyszer nyílik évente... Ilyenkor szertefutott a frigszekerényt záró kárpit, és az Isten elé lépett az Úr főpapja. – Az Úr így akarja alázatban látni a gögösség felé hajlamos népet.

b) De az Ige hirdetésében is ilyen kapcsolatról hall az Újszövetség embere. – Az Úr neve annyira szent, hogy kiejtése is halállal büntetettik. „Jahve”, „Én vagyok, Aki vagyok” (2Móz. 3,14) – soha ki nem ejthető szent név. Nem gyalázkodik, hanem tisztelettel mondott névről van szó. Az Írás tanítását így lehet tételbe foglalni röviden: „Rajtam kívül más istened ne legyen... Ne imádd s ne szolgálj ezeket, mert én, az Úr, a te Istened, erős és féltékeny vagyok... Én, az Úr vagyok a te Istened” (2Móz. 20,2, 5 és 2). A szolgálta érezze át, hogy Ura és mindene az Isten. – Valójában tehát nemcsak a teljes függést, Istentől való függést akarja megállapítani, hanem még **első parancsban is** ezt akarja aláhúzni! Ezért van az, hogy bárhol jelentkezik az Úr, mindig a hatalmat, az erőt, a teljes alárendelést hirdető alakját tárja az ember felé. Ez a kép, ez a látás és hallás **csak** akkor enyhül, amidőn a **jövő képe** varázsolódik a várakozó ember elé. „Ujjongj és örvendj, Sion leánya, mert íme én majd eljövök és benned lakom, úgymond az Úr” (Zak. 2,10).

2. A másik világ az Újszövetség, a beteljesülés világa.

A lényeg az: amit ígért az Úr, az beteljesedett. – Ez az Újszövetség csodás életszakasza.

a) Mit lát itt az ember? A szemek csodája a betlehemi éjszakán kezdődik, majd Názáretben, Galileán, Jordánon át igehirdető utat járó Mesteren folytatódik és a kereszthalál után következő dicsőséges feltámadásban nyer befejezést. – De még ennek is folytatása van. Az Oltáriszentség csodájában az Urat látja és az Úr vételekor az embereknek testvéri egységbeolvadását szemléli. Mintha az Önmagát áldozatul hozó Úr leszállna a Mindenható trónusáról és emberhez ereszkednék, Magához ölelné az egész világot. – A hatalmasság helyett a szeretet fénye sugárzik a Mester körül. „Menjetek, jelentsétek Jánosnak, amit hallottatok és láttatok: Vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak föltámadnak, a szegények pedig hallgatják az evangélium hirdetését” (Mt 11,4-5).

b) Mit hall itt az ember? A fülek csodája pedig azt hallja, hogy az égi Mester mindig a **szeretetről** szól. Rövid tanítása a Miatyánkban található, amelynek első mondata így kezdődik: „**Mi Atyánk!**” /Mt 6,9/. Nem „mi Urunk”, hanem „Mi Atyánk”! Sőt a halódó Krisztus kereszttjét is ezzel a mondattal lehetne fémjelezni: „Úgy szeretne Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

c) De még az elesetteket is, a tékozló fiúról szóló példabeszédével, Mária Magdolna felemelésével, a lator Magához ölelésével arra biztatja, hogy szerető lelkükkel a bűnbánat útján fűződnek az égi Atyához... Szinte átzeni az Újszövetséget a kiengesztelődés és a szeretet bűbajos melódiája.

Bef.: Lám, ennek a világnak megpillantását vágyták a próféták és a földi királyok. Ennek a színében átváltozott világnak vagyunk valóságos látói és hallói az Újszövetségben. – De ezt a boldogabb életszemléletet csak azok értik, akik felbecsülik az Isten és ember, Atya és Fiú viszonyának fenséges szentségét! Sőt tovább menve azt kell mondanunk: mindezt azok értik igazán, akik ég felé emelkedő, szárnyaló szeretettől hevülő hitükkel **élik az Istenfiúság égi ajándékát**.

5. beszéd: Kik az igazi látók Jeruzsálemben?

(Erkölcsei beszéd: A helyesen látók)

Bev.: Az Ószövetség népének története – a bukducsolás és elesés sorozatának feltárulása. Pogányságba süllyedés, földi király várása... A várakozó nép között csak kevesen maradtak igazán látók. – Kik voltak ezek?

1. Próféták, királyok – a múlt ködében.

Talán így szólhatna a feleletem: Isten szándékainak gondos őrzői. Kik voltak ezek?

a) Nem mindig a hivatott papok (Lásd: farizeusok és írástudók elfordulása). Ok: nehéz az égi szeretet szolgálata, amikor erősen földre húzó a földiek szeretete.

b) De ilyenek a próféta lelkek. Ezeket Isten küldi, és ezek Isten gondolatainak hűséges őrei és terjesztői.

2. „Isten igazai” látnak.

„Bizony mondom nektek, sok próféta és igaz ember kívánta látni, amit ti láttatok, de nem láthatta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallhatta” (Mt 13,17). – Itt alanyi egyéni „látókról” van szó. Kik ezek?

a) Az egyszerű pásztorlelkek (Lásd: betlehemi pásztorok!).

b) A bizakodó királyi emberek (Lásd: a „három királyok”).

Bef.: Hol éltek ezek? **Isten lelkében** és így Isten szeretetében. – Könyörögj, hogy **ilyen látó** legyen a te lelked is!

6. beszéd: De lát-e mindenki?

(Erkölcsei beszéd: Az Istent látók)

Bev.: De milyen feltétele van az égiek látásának és értékei értésének? – Kik a „nem látók” és kik a „látók”?

1. **Nem látnak – a büszkék.** A gőg köde **csak önmagunk arcát** engedi fényben látni.

a) Alázat az egyik feltétel. Nélküle: öngögben önmagunkat látjuk.

b) Kérő felsőhajtás a második feltétel. Nélküle: magunk kicsiségéből merítünk...

2. **Örvendeznek a gyengék.**

a) Veszik az Isten-látás kegyét.

b) Örvendezve élnek az Istennel való közösség örömét.

Bef.: Vigasztaló igazság legyen: mindenki reátalálhat az Úrra, csak alázatosan kereső és hódoló legyen a lelke.

*

b) alcsoport: Az örök élet útjáról és annak helyes és biztos követéséről

1. beszéd: Mi az örök élet útja?

(Dogmatikus beszéd: Az örök élet útja)

Bev.: Valami csodás, ősi története az embernek, hogy vágyva keresse azt az ösvényt, amely a halál után is – **életbe** vezet. – Mesterünk szól is erről, de ilyen alakban: „milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt” (Mt 7,14). – Ennek a **tárgyilag** vigasztaló, de **megvalósulás módját tekintve** eléggé elzomorító igazságnak hallása után még inkább keres az ember, hogy a kevesek között reáléphessen erre a szent életútra. – Kell itt valami **isteni jellek** és **emberi lábnyomnak** lennie. Próbáljuk kinyomozni: mik az élet útjának isteni jelei?

1. **Az örök élet útjának isteni jele: az isteni jószág kinyilatkoztató tanítása.**

a) A tanítások tanításának elseje: fessítsd lelkedet az égre és hittel nézz fel égi Atyádra. A hit azután segítő, úttaláló létszen. „Vívj meg a hit jó harcát! Szerezd meg az örök életet” (2Tim. 6,12). Az apostolok is jól tudták ezt, és azért fohászokdtak erős fohással az Úrhoz: „Az apostolok kérték az Urat: „Növeld bennünk a hitet” (Lk 17,5).

b) De a hit fénye mellett – az életutat találó ember – a remény életkincsével induljon az úton. Mit

használ ugyanis az útismeret, ha nincs remény a célbafutásra? Fel kell sóhajtánunk a királyi Zsoltárossal: „reményemet, Uram, beléd vetem, te meghallgatsz, Uram, én Istenem!” (Zsolt. 37,16).

c) Az ilyen lélekből azután kirobban a szeretet lelke, és az örök szeretet tüze vonzani fogja őt, a földi ember szeretetének pislákoló lángját. Próbáld csak meg... „Teljes életedben szeresd az Istent, és kiálts hozzá, hogy megmentsen!” (Sir. 13,18). – Ha ilyen módon indulsz, akkor biztos lehetsz, hogy reávezet az örök élet ösvényére.

Ezek ugyan látszólag mind tanítások; valóban azonban az örök élet ösvényének Isten jelezte szent útjelzői.

2. Az örök élet útjának emberi lábnyomai: a szeretet gyakorlásának áldozatos emlékei.

Figyeld csak az Írás szavait, belőlük lásd, mit tettek az Istent kereső lelkek. „Nos tehát, Izrael, mi mást kíván az Úr, a te Istened tőled, mint azt, hogy féld az Urat, a te Istenedet, az ő útjain járj, szeresd őt és szolgálj az Úrnak, a te Istenednek teljes szívedből és teljes lelkedből s tartsd meg az Úr parancsolatait és szertartásait, melyeket ma parancsolok neked” (5Móz. 10,12-13).

a) Részletezett alakban ugyanazt hirdeti a próféták áldott nemzedéke, mert látva látja, hogy ezen az úton jár az isteni emberek nagy csoportja. „Kenyeredet az éhezőkkel és a szűkölködőkkel együtt egyed, ruháddal pedig fedd be a mezíteleneket” (Tób. 4,17). – Járj tehát úgy, hogy nyomdokaidat a jótettek emlékei díszítsék. „A jótékonyaságról és adakozásról meg ne feledkezzetek, mert az ilyen áldozat kedves Istennek” (Zsid. 13,16).

b) Továbbá azt a lelki önzetlenséget is az Úr ösvényén mint nyomjeleket látom, hogy a jogsérelmeket elfelejti az Isten felé törő ember. „Ne tartsd eszedben társad semmiféle jogsértését, és ne kövess el semmilyen erőszakot!” (Sir.10,6). – Aki pedig egymást elszenvedi, az biztos emléket hagyja jóságának az Isten felé vezető úton. „Viseljétek el egymást és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasza van a másik ellen” (Kol.3,13). – Keressétek tehát ezeket a **nyomokat**, hagyjatok ti is ilyen **jó cselekedetek emlékeit** és akkor biztosan jártok a jó Isten felé vezető úton.

Bef.: Kis Szt. Teréz egyszerű gyermekeleányka tipegő ösvényjárása... De Istent kereste és a jóság rózsáit szórta... Hová jutott? Az örök életbe.

2. beszéd: A törvény szava

(Dogmatikus beszéd: Az isteni parancsok)

Bev.: Merre menjek? – mered sokszor maga elé a jóakarató ember. Lelkünk vonzódása az Isten felé irányít, az örök Sarkcsillag villanásával annak ragyogását keresem, hogy a felhőzeten áttörve irányt mutasson nekünk. – Ne félj ember! Az Isten nem némán visszahúzódo, hanem tégedet mint fiát beszédesen magához vonzó. – De hol szól az Isten?

1. Szól a természet szaván keresztül.

a) Szól a választottaknak az Isten? Figyeld csak lelked csendjében önmagadat. Nem hallod a lélek szavát? Intőt, figyelmeztetőt, irányítót? Gondolj Szt. Pálra! „(Saul) útközben már Damaszkusz közelébe érkezett, amikor hirtelen mennyei fény ragyogta körül. A földre zuhanva hallotta, hogy egy hang így szól hozzá: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?” Erre megkérdezte: „Ki vagy te, Uram?” „Én vagyok Jézus, felelte, akit te üldözöl. (Nehéz neked az ösztöke ellen rugdalóznod.” Erre remegve és álmélkodva így szólt: „Uram, mit akarsz tőlem, mit tegyek?” Az Úr ezt válaszolta:) „Kelj föl, menj be a városba, ott majd megmondják, mit kell tenned.” Útitársai lenyűgözve álltak mellette, mert, bár a hangot hallották, senkit sem láttak. Saul meg, mikor föltápáskodott a földről, hiába nyitotta ki a szemét, semmit sem látott. Úgy vezették be kezénél fogva Damaszkuszba” (Ap.Csel. 9,1-9). Az Írás szerint is igazán. „Szeplőtelen az Úr törvénye, felüdíti a lelket, megbízható az Úr bizonyossága, bölcsességet ad a kisdedeknek” (Zsolt. 18,8). Olyan igazság, amelyet ugyancsak az Isten erősít. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye” (Róm. 2,14).

b) És szól-e hozzánk is az Isten? Feltétlenül! Csak legyen „fülünk a hallásra...” Legyen lelkünk a befogadásra: „Szólj Uram!” – Csak az nem hallja, aki elnémitotta lelkének felfogókészülékét.

2. Személyesen és tételesen szól a tízparancsolatban az Isten.

A paradicsom az ember életkertje; az Úr a paradicsom és az ember Ura.

a) Az Isten beszélő Ura az embernek. „A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon eszel, halált kell hálnod” (1Móz. 2,16-17). – De **később** is szóval szól az Úr: „Az én rendeléseim szerint cselekedjétek, az én parancsolataimat tartsátok meg s

azok szerint járjatok... Tartsátok meg törvényeimet s rendeleteimet, mert az az ember, aki szerintük cselekszik, élni fog általuk” (3Móz. 18,4-5).

b) Épp azért véssétek kötáblába az Isten törvényeit, hogy erős és kötelező voltokra elmondhassa a királyi Zsoltáros: „Mind megbízhatók az ő rendelkezései; örökkön örökké szilárdan állnak, hűségen és igazságon alapszanak” (Zsolt. 110,8).

c) Az Ószövetség prófétáinak szavai állandóan erősítik a kinyilatkoztatott törvényt és mindig kemény hangzású szóval ítélkeznek a durva és szembezálló néppel szemben. „Hallottunk Moáb kevélységéről: felette dölyfös ő; kevélysége, felfuvalkodottsága és haragja nagyobb, mint ereje. Ezért majd jajgat Moábban mindenki, valamennyien jajgatnak majd ők; Kir-Háreset kalácsai után sóhajtoztok ti majd teljesen megtörtén, mert Hesebon legelői elpusztulnak, és Szábáma szőlejét kivágják a nemzetek urai; pedig hajtásai Jázerig értek, szerteszt kúsztak a pusztában; sarjai messzire nyúltak, elértek a tengerig” (Iz. 16,6-8). – De azt sem szabad feledni, hogy ilyen kemény szó után is felcseng a másik: „Bizony, megvigasztalja az Úr Siont, és megvigasztalja romjait mind; sivatagát hasonlóná teszi a gyönyörűség helyéhez, és pusztaságát hasonlóná az Úr kertjéhez. Öröm és vidámság lesz benne, hálaadás és dicséret szózata” (Iz. 51,3). – Mindig az alaphang: az Isten szent, az ember hódolással keresse az égi szót.

3. Végül az Újszövetségben beszél Krisztus a szeretet törvényében.

Itt már a legfelségebb törvény szava szól. Megemelő és tökéletesítő: „Hallottátok a régieknek szóló parancsot: Ne ölj! Aki öl, állítsák a törvénytől elé. Én pedig azt mondom nektek: Már azt is állítsák törvénytől elé, aki haragot tart” (Mt 5,21-22).

a) Itt a lélek világának törvénye szól. Pozitíve azután ez az alaphang csendül: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. E két parancson függ az egész törvény és a próféták” (Mt 22,37-40).

b) A gyakorlatban pedig az Istenre és az emberre irányul. – A másodikra még János apostol külön is hivatkozik: „Szeretnem, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,7-8). – De egyetemesen is meghatározza a szeretet lényegét az apostol. Szavának lényege ez: a szeretet nem érzés, hanem tett. „A szeretet abban áll, hogy parancsai szerint cselekedjünk” (2Jn. 1,6). Aki hallja és követi Istennek szeretet parancsát, az Krisztusnak igazán hűséges házanépe.

Bef.: Merre menjek? – kérdezhetjük befejezésül a bevezetés kérdését... Járd az Isten útját, amely a természet, az Ószövetség és az Újszövetség hangos beszédével jelöltetett számodra. Istenhez Isten útján jut az ember!

3. beszéd: A szeretet főparancsolata

(Erkölcsei beszéd: Az Isten legfőbb parancsa)

Bev.: Szt. János apostolról azt írják életrajzírói: Utolsó éveiben ezt ismételte: „fiacskáim, csak szeressétek egymást!” Egyszer azután csak megsokallták az unosuntalan ismételt szavakat és mást kértek. Erre az öreg apostol azt felelte: „Ha ezt az egyet megtartjátok, akkor mindennek eleget tettetek, mert ebben benne van az Írás és a próféták.” – Miért helyes ez a felelet?

1. Mert Isten a szeretet.

a) Az Ószövetség kevesebbet beszél erről, de mégsem néma. Ott erősebben hangzik az **Úr hangja**. De felcseng a szeretet is az első ember, Ábrahám és a választott néppel szemben (a teremtő Isten, a megbocsátó Isten, Ábrahámot szerető Isten...).

b) Az Újszövetség erre építkezik, és állandóan hangoskodik. „Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öbenne” (1Jn. 4,16). – Az igazi szeretet pedig **tevékeny erő**, amely az érzések felett jár és tettekben érvényesül. „Szeretetünk Isten iránt abban mutatkozik, hogy megtartjuk parancsait. Parancsai nem nehezek” (1Jn. 5,3). A szeretet Istene nem lehet olyan örök Valóság, aki a tevékeny szeretetben lényegének jegyeit ne ütötte volna az emberre: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – De van ennek következménye is. És ez a második pont:

2. Isten képe, az ember is szeretetet sugárzó legyen!

Az ember az Isten képmása. Az Írás ezt írja: „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra” (1Móz. 1,26). Az életfeladat tehát az, hogy valóban olyan is legyen.

a) De ez bár ősi, belső erő, mégis fejlődő, bontakozó lelkiesség. Fejlődjék igaz tette! Isten- és emberszeretetté! „Aki azt állítja: Szeretem az Istent, de felebarátját gyűlöli, az hazug. Aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szerethetné?” (1Jn. 4,20).

b) És milyenek legyenek ennek jegyei? Legyen ez: áldozatos szórás! Legyen ez: segítő felemelés! Legyen ez: dicsérettel gazdagító! – De sohase alacsonyodjék az ember gonosszá: „A világ minden kincséért, senki kedvéért sem szabad gonoszt cselekedni; noha szűkölködő felebarátunk hasznáért néha el szabad hagyni a jót, vagy más nagyobb jóval fölcserélni. Mert ezzel a jócselekedet el nem marad, hanem jobbra változik” (Krisztus követése, I. 15,1-2). – Csak úgy maradhatunk Isten képmása, ha a szeretet fénye sugárzik rólunk! „Aki azt állítja, hogy a világosságban van, de testvérét gyűlöli, az még most is sötétségben van” (1Jn. 2,9). A szeretet fény – azért mert az igaz Szeretet – örök Fény. A szeretet pedig az örök Fény sugárzásából száll reánk, azért isteni életkincs. Mindezt így lehetne jelszóba fogni: vedd, alakítsd és sugározd!

Bef.: A tükörkép az eredeti vonásait rajzolja. Csak az az ember lesz az Isten torzítatlan hasonmása, amelyik a szeretet gyakorlásában teszi magát Istenhez hasonlóvá. A „**torzó ember**” – az **ördög képét** mutatja...

4. beszéd: **Charitas omnia vincit** (Erkölcsei beszéd: A szeretet értelme)

Bev.: Az evangéliumi ember így kiált föl: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). Ez a kiáltás szól ki hangtalanul minden ember lelkéből. Mert ha látszólag nem is tör eleven hangon ez a sóhajtás, mégis minden erőfeszítés mozdítja, a célratörés lappangó indítása. Ez a kiáltás pedig **gyökérezetben végül is életszeretéből fakad**, melynek fokozati eltérése szerint alakul egyedivé az embertestvérek élete (optimismus vitae!). – Az volna tehát a kérdés: mennyiben alapja az emberi életrezdülésnek a szeretet, és milyen szeretet lesz az Istenhez emelkedett gyökérezete?

1. A szeretet az élet gyökérezetéhez tartozik.

Az emberek legalsóbb rétege a föld felé húzódik, hozzá tapad igényeivel, vágyaival.

a) A végén az is szeretet; a szeretetnek első foka. Akár a vagyont, akár az otthonot, akár az ösztönt, akár az élvezetet nézem. Mindig a földet keresem. **Legközvetlenebbül** ez vesz körül. Ezért van az, hogy leginkább hozzá húz a lelkem. A földből vagyunk, tehát belőle élünk, hozzá húzódunk. „Az ember életének fő szükségletei: víz, tűz, vas meg só, tej, búzakenyér, méz, a szőlő fürtje, olaj és ruha: mindez a jámborok javára szolgál” (Sir. 39,31-32).

b) Azok az emberek azonban, akik világosabban látnak, azok a szellemi életkincsek után is igényeskednek. Akár kívül állók (igazságok), akár bennünk élő szellemi igények is ezek a kincsek, végül mégis olyan odahajlást mutatnak, amely a szeretet vonalán mozdul meg. – Ez már a szeretet második foka. Azért tudnak a tudós emberek, a szellemi életre törők nagy áldozattal is munkát végezni, mert szeretik az életnek tudás kincsesházát.

c) Akik pedig a lelki élet belső, tiszta erkölcsi útján járnak, ezek is az erény szeretet indítása nyomán tudnak áldozatosabbá válni. Szeretik a lelket, szeretik az örök életet, szeretik az Istent. Bennük a szeretet a személyiség útján indul. Azt szeretik, ami a legtökéletesebb. Akár magukat, akár embertestvérüket, akár Istent tekintve. – Ez már a szeretet szellemi fokozata. Végezetül is az az igazság, hogy a szeretet a legmélyebben fekvő erő, mely minden embert a **szempontok eltérése mellett állandóan indít**. Ez pedig azért fontos, mert ráutal arra, hogy ezen a vonalon kellene keresni a kérdésre a feleletet: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?”„Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, kövess engem!” (Mt 16,16 és 21). Erre csak az erős ember tud felelni, mert a földet kevésre és az eget nagyra kell értékelnie. **Ne a földi, mulandó világ felé forduljon szeretetünk, hanem a lélek és az Isten legyen szeretetünk tárgya.**

2. De fontos az is, hogy a szeretet az élet helyes kifejlődésének eszköze.

Természetesen csak akkor, ha feltüzesített a nagyobb dolgok iránt felsőbb érzékkel viseltető szeretet. Addig iparkodunk ugyanis magunk elé állítani az örök dolgokat, míg végén is megszeretjük és oda-fordulunk hozzájuk.

a) De hogyan megy ez végbe? Legvilágosabb az az eset, amikor saját lelkünk gondozásával vagy más ember életének szolgálatával van dolgunk. (Pl. De Paul Szt. Vince, aki más helyett vállalja a gályarabságot). – Magunk élni akaró lelkét nem tudjuk úgy gondozni, hogy csak a rossz ellen küzdjünk,

hanem a leghelyesebb az a mód, hogyha a megszeretett jót is igényeljük. Mit érne, ha a harag, a kegyetlen beszéd, a durva fellépés ellen bűnbánattal küzdünk, ha nem járul hozzá a szelídség, a finom utasítás, a fegyelem szeretete? Ezek **gyakorlása** jobban megtörik az ösztönös erőket, mint a zaj és a perpatvar. – De saját életünk mellett még a felebarátot úgy nyerhetjük meg, ha érdekében végzett jó cselekedettel közeledünk feléje. A másik testvér szívesen hajlik felém, ha a gyámolító szeretet sebet gyógyító, lelki bajt enyhítő testvért találja benne.

b) És mi ennek jutalma? A jó cselekedet ugyanis **visszaható** jellegű. Elsimítja az emberek egymásközi ellentétét, testvérré nemesíti az ellenségeket is és így az emberek földi egybetartozandóságát is szolgálja. – Ez pedig isteni elgondolás is, mert az Írás szerint Isten gyermekei, egymás testvérei vagyunk. Az örök Atyához is csak akkor mehetünk, ha testvérként visszük magunkkal embertestvéreinket. Mindenkít, akár szerencsétlen, akár gazdag, vagyonos, emelkedett lelkű, ha Istenatyánk reánk bízta őket. – Az Írás másik helyütt arról szól: mi lesz az örök élet mérlege? Kik jutnak oda az Úr ítélete után? Hogyan fog szólani az ítélet? Mi lesz az ítélet alapja? Ez a mondat: „...Éheztem ugyanis és en nem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,35). – Íme a szeretet cselekedetei az Úr ítéletének alapjai. Ez annyit jelent, hogy akkor felelünk helyesen a felkiáltó kérdésre – „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” – ha a **szeretet gyakorlásában éljük le életünket.**

Bef.: A tiszta szeretet elszakít a földtől és az eget felé lendít. Ereje abban tündöklöklik, hogy legyőzve minden földi vágyat az örök élet elnyerését is lehetővé teszi. – Magunkban kifejleszti a lelkiek igénylését és odaadó szolgálatát, mások szolgálatában pedig az áldozatos szeretet szolgálatára hangol és ezen keresztül az örök élet megszerzését biztosítja. – Charitas omnia vincit et omnia comparat!

5. beszéd: Ki a felebarátom?

(Erkölcsi beszéd: A felebaráti szeretet)

Bev.: Minden ember a mi felebarátunk, hangoztatja az Írás, és a felebarát után érdeklődőnek az ember. Sőt még a francia forradalom is hangosan hirdette, noha nyaktiló alá állította a neki nem tetsző „felebarátot”. A keresztény felebaráti szeretet három isteni tényező egybecsendülésére alakul léletté.

1. Egy az Isten adta természetünk. – Ez az első „testvérjegyünk”. Mindenkinek így szól a Teremtő szava, mielőtt a világra indítja:

„Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra... Meg is teremté az Isten az embert... És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,26, 27 és 31). – Ádámnál szóval hangzik, a többi embernél a teremtés tényével történik ugyanez.

a) Az ilyen teremtés adta Isten hasonlóság tényleg **testvérré** tesz. Égi Urunk mindnyájunk Atyja, és Isten teremtette életünk a testvéri közösség jégeit viseli.

b) Testből és lélekből áll minden egyes ember. Mégpedig így: akár a föld zarándokát, akár az ég várományosát vizsgálom.

2. Egy a célunk: az örök élet. – Ez a második „testvérjegyünk”.

a) Mesterünk mindig arra figyelmeztet, hogy örök hazánkat tartsuk szem előtt. Szt. Pál egyenesen erre hivatkozva jelzi az igazi utat: „Egyikünk sem él, s egyikünk sem hal meg önmagának. Míg élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár halunk, az Úrnak élünk és az Úrnak halunk meg” (Róm. 14,7-8).

b) A Mester Evangéliuma nyomán az egész kereszténység súlypontja az örök élet. Oda törünk, ahonnét jöttünk. –Már Tóbiás is hirdeti: „hiszen szentek ivadékai vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób. 2,18). És a Mester? Életünk súlypontjává teszi: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Az átfutó és részletes célunk is azonos. A földi szolgálat. – Önmagunk tökéletesítése. – Mások szolgálata. – De mindez Isten szolgálatáért! – Így jutunk testvéri együttesben az örök Atyához.

3. Egy a Segítőnk: a mi Urunk Jézus Krisztus. – Ez a harmadik „testvérjegyünk”.

a) A leggyönyörűbben Szt. Pál ír erről, midőn ezeket mondja: „Hiszen egy az Isten, egy a közvetítő Isten és ember közt: az ember Krisztus Jézus, aki váltságul adta magát mindenkiért” (1Tim. 2,5).

b) Sőt egész életünk, **lelki életünk** feltámadása is a mi Urunk Jézus Krisztustól van. „Amint ugyanis Ádámában mindnyájan meghalnak, úgy Krisztusban mindnyájan életre kelnek” (1Kor. 15,22). Így tehát testvérek a Közvetítő segítségében és testvérek – a lélekfeltámadás isteni csodájában.

Bef.: Égi törzsből eredve, égi Mestertől vezetve égi otthonba fut **minden ember**.

6. beszéd: Menj!

(Pedagógiai beszéd: Az életpélda döntő ereje)

Bev.: A nagy német bölcselelő, Kant E. arról beszél, hogy hallható az életben egy **döntően parancsoló hang**, amely nem szóval, hanem állandó követelődzéssel írja elő, hogy mit tegyen az ember (imperativus categoricus). Van ebben igazság! – Ez a hang szerintünk a lelkiismeret, amelyet Isten hangjának mondunk. De hogy tevékenységre is hangoljon, arra nézve döntő hatalom a látott példa. Mégpedig elsősorban az Úré, akinek élete egy mondatot ír: „menj és cselekedjél!” (Lk 10,37).

1. Előtted az élettel eléd állított példa.

Urunk földi életet élt, hogy híveinek példát adjon. „Példát adtam nektek: Amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek” (Jn 13,15).

a) De tettekben is azt mutatta, hogy mit kell cselekednie az embernek. Lényege ez: „Mindent jól tesz: a süketeknek visszaadja hallását, a némáknak beszédét” (Mk 7,37).

b) Vonalvezetést pedig az a tény adja: Urunk a földieket kevésre becsülte, az élet áldozatosságát szorgalmazta és mindent, még a megaláztatást, sőt a halált is vállalta, hogy Isten adta hivatását teljesítse. Az Ő élete – **isteni élet**. Ennek mintázása – az **isteni ember hivatása**.

2. De ez nemcsak irányítás, hanem kemény parancs.

A példa követését parancsolja Mestered szava.

a) A jótékonyság gyakorlásában egyenesen hirdeti: „Menj és tégy hasonlóképpen” (Lk 10,37). – Sőt önmagát például állítja mondván: „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosságú” (Mt 11,29). – Végül így szól: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24).

b) Sőt az örök élet kapujának feltárását is attól teszi függővé, vajon követtük-e az életben az Úr szigorú törvényeit.

Bef.: Az élet eleven sodrú folyam. Ragad és hurcol. „A példák elragadnak”. Boldogok azok, akiket **Krisztus példája** ragad az isteni élet felé.

*

c) *alcsoport: Az emberi élet leglényegesebb tartalmáról, az Isten és a felebarát felé irányuló szeretetről*

majd érintőlegesen az irgalmas szamaritánusról

Ebben az igen rövid csoportban – inkább a hangsúlyozás kedvéért – néhány beszédvázlatot közlünk az igaz szeretet példájáról.

(Figyelem! A szeretetről külön kötetben és sok más helyen is részletesen magyarázó sorozatot közlünk! Itt inkább: **accidentaliter** felvethető tételeket találunk. Arra is figyelmeznünk kell, hogy mindkét tételnél és beszédnél nyomatékosan hangsúlyozzuk hivatkozásainkat az irgalmas szamaritánusra!)

– **A szeretetről** – indító összefoglalással

1. beszéd: Isten legfőbb parancsa

Bev.: Mi az Isten fő parancsolata? Felelet: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,27-39). – Tárgyalásunk így bontsa meg a tételt:

1. Ez adja meg helyes kapcsolatunkat – az Istenszemély felé.

2. Ez biztosítja a helyes közlekedést – embertestvér felé.

Bef.: Irgalmas szamaritánus!

2. beszéd: Kit köt ez az isteni parancs?

Bev.: Isten mindenkihez szól, hogy mindenkit köt.

1. Testvérnek nézd az embert.

2. Atyánknak az Istent.

Bef.: Ez magyarázza a parancs egyetemességét.

3. beszéd: Mit eredményez ennek hűséges betartása?

Bev.: A parancs – célokat szolgál. Mit szolgál a szeretet parancsa?

1. Egybefűz – embertestvéreinkkel.

Ez átfutó, de érdemet szerző.

2. Egybefűz – Istenatyánkkal.

Ez végleges, a jutalmat nyújtó.

Bef.: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). A személyek kapcsolata ez!

– **Az irgalmas szamaritánusból** levonható következtetések **előfutamként**

1. beszéd: Ki a felebarát?**1. Minden ember!****2. Még az ellenséges ember is.****2. beszéd: Mi a kötelesség a felebaráttal szemben?****1. Rezonálás...****2. Segítés.****3. Istenhez vezetés.****3. beszéd: Az állandó segíteni akarás****1. Anyagiakban...****2. Lelkiekben...****3. Szellemiekben...****4. beszéd: Az áldozatos segítés****1. A felesleget adni...****2. A kevésből juttatni...****3. Lemondóan is adni...****5. beszéd: Végül: az irgalmasság cselekedetei**

(Lásd: más helyen bővebb kifejtését!)

*

d) alcsoport: Az irgalmas szamaritánus tételével – homíliaszerűen

(Természetes, hogy itt a mai Evangélium értelmében értelmezendő a felebaráti szeretet!)

1. beszéd: Az igazi felebarát

(Erkölcsi beszéd: A felebarát igazi értelme)

Bev.: Ha jegyeit keresném az igazi felebarátnak, akkor nem a vér, a faj, a szeretetreméltóság, a barátság területén kellene feltalálnom, hanem a közelhajló jóságban és az áldozatot hozó odahajlásban. – Ki tehát az igazi felebarát?

1. A gyengébbhez közelhajló az igazi felebarát.

a) Az élet nagy területén sok az elesett, a fáradt, a sebesült, a nyomorék. Ez is Isten művében pi-hen. Vagy azért, hogy kivirágozzék a türelem erénye, vagy azért, hogy gyakoroltassék az irgalom ere-je. „Minden alkalommal megmutattam nektek, hogy hogyan kell dolgozni és ezzel a gyöngeséget segí-teni, Jézus szavaira emlékezve, aki azt mondta: Nagyobb boldogságság adni, mint kapni” (Ap.Csel. 20,35).

b) De ne hidd, hogy a testi nyomor vagy betegség olyan isteni büntetés, amely nem varázsolható át Isten áldásává. – A boldogságság **alanyi** jellegű. Ha tehát úgy viseled a bajt, hogy lelked átnemesedését szolgálja, akkor javadat és boldogságodat szolgálja a szenvedés. Pl. Szt. Lajos király a templom előtt ülő koldusnak mondja: milyen boldogságtalan vagy ember! Ez pedig feleli: a legboldogabb vagyok, mert csak lelkemnek élek. – Azonban a lehajló szeretet arra vall: itt él a felebaráti szeretet érénye.

2. De majd így folytathatom: a minden áldozatot hozó a valóságos felebarát.

Áldozatot lehet hozni másért a földiekből és a lelkiekből.

a) „Amikor lakomát adsz, hívd meg inkább a koldusokat, bénákat, sántákat és vakokat. Boldog leszel, mert nem tudják viszonzni neked! De majd visszafizetik az igazak föltámadásakor” (Lk 14,13-14). Ez a – földi adomány. Sőt az is földi – mikor kenyeret törsz, vagy munkát adsz szegénynek.

b) A lelki abban áll, hogy tudásodat, jószágodat szóród, és vallásos lélektartályodat üríted – mások javára. „Elmenvén tehát, tanítsatok minden népet...” (Mt 28,19). „Eljutott Názáretbe is... Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába és olvasásra jelentkezett” (Lk 4,16). – Ebből nekünk is tanulnunk kell, ha a felebarát megtisztelő címét viselni akarjuk Urunk előtt.

Bef.: Mert a lényeg ez: az Úr mondja meg nekünk azt az ítéletet: hogy **igazi felebarátja voltál embertestvéreidnek**. Ennek az ítéletnek a jutalma ugyanis az örök élet. Ezért olvassuk: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,34-35).

2. beszéd: **A rablók?**

(Erkölcsei beszéd: Ki a felebarát?)

Bev.: Keresve keresem azokat az embereket, akiket felebarátnak mondhatok Krisztus előtt. Hol vannak ezek? – Jól tudom, hogy elméleti tekintetben minden ember felebarátom, mert Isten így teremtett, de az ember részéről is szeretném látni a testvéri közeledés melegségét. Mert azt érzem: az az én testvérem, aki szeretettel ad, és nehezen fogadom el azt, aki fosztogat. – Mi tehát a szerető felebarát ismertető jegye?

1. A szeretet adakozó.

Az ilyen adakozó embert igen könnyen nézem testvérem. Az Úr is dicséri. „Az irgalmaslelkű áldásban részesül, mert adott kenyeréből a szegénynek” (Péld. 22,9). – Ez a bölcsesség mindig életkincs, ha pedig felém fordul, akkor szerető, testvéri odahajlás. Különösen szép az, ha a szegények felé fordul a szeretet, mert akkor megvalósul még az Írás szava is, mely minden ember számára előírja ezt a szent kötelességet: „Vagyondból adj alamizsnát, és semmiféle szegénytől se fordítsd el arcodat” (Tób. 4,7). A gazdag így testvéreként fordul a szegényhez, a szegény pedig hálával hajlik a hozzáhajló testvér felé. – Egyházunk is mindig arra figyelmeztet Mesterünk nyomán: az adakozó szeretet gyakorlásával gyarapítsd a testvéri együttést (Lásd: irgalmasság testi-lelki cselekedetei).

2. A fosztogatás kisebbitő.

a) Az ilyen embert már nem szívesen fogadja testvérenek az ember. Annál inkább, mert az Írás így szól: „Ne ámítsatok magatokat. Sem parázna, sem bálványimádó, sem tolvaj... nem részesül Isten országában” (1Kor. 6,9-10). – De azt se felejtse, hogy a teljes elhúzódság érzése – a természetes ember érzése.

b) A Mester azonban arra is figyelmeztet, hogy még a rosszakaratú és nekünk gonoszokat tevő embertársunkat is testvéreként kell szeretnünk. „Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért). Így lesztek fiaim mennyei Atyátoknak, aki fölkel a napját jókra és gonoszokra...” (Mt 5,43-45). Sőt: „...ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5,39).

c) Az Ő élete pedig állandó példa. – Gondolj csak Júdásra!... Annyi bizonyos, hogy megmosta és megcsókolta az áruló lábát... A kereszten is így cseng a szava: „Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit tesznek” (Lk 23,34). Íme, azt a felebaráttá kell tenned, aki ellenséged.

Bef.: Nem lehet az a felebarát, aki **elvisz**; – emberi szempontból. De felebaráttá kell **tenni** ezt is, – isteni parancsból. Mert: „Ha azokat szeretitek csak, akik titeket szeretnek, mi lesz a jutalmatok? Nem így tesznek a vámosok is? És ha nem köszöntitek, csak barátaitokat, mi többet tesztek? Nem így tesznek a pogányok is?” (Mt 5,46-47). – Gyakorlatilag pedig így írja elő a teendőt: „ha ellenséged éhezik,

adj neki enni; ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő parazsat raksz a fejére.” Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,20-21). Örök jelszavad legyen: Isten mindenkit gyermekként fogad.

3. beszéd: A jótett helyett „elmenő” kasztemberek?

(Erkölcsi beszéd: Az igazi felebaráti szeretet)

Bev.: „Élet országútján” sok a szenvedő és elesett ember. Mellettük jönnek-mennek az emberek és kevés akad a hozzájuk hajló. Az egyik – észre sem veszi... A másik – a felelősséget és segítségi kötelességet – másokra tolja... A harmadik – kasztszerű elkülönüléssel elkerüli őket... A mai Evangélium ezekről a gőgös kasztemberekről mond elítélő szót.

1. Szűk a keretük, mert nem átölelő a lelkük.

De miben észlelhető szűkkeblűségük?

a) Először gondolkodásukban. A zsidó pap, a levita – nem ereszkedik és nem ereszkedhet le az út szegény párájához... Pedig az Úr választása annyit jelent, légy szolgája az Úr szolgálainak! – A szolgálat pedig nemcsak Istennek szól, hanem emberszolgálaton keresztül is Istent szolgálod. A szeretet ugyanis – Isten szolgálat.

b) De látható ez a lehatároltság másodsorban – a cselekvés hiányában. Az Írás leírja: Elméne mellette... Hol itt a **tevékeny szolgálat**? Az Úr parancsa: az állandó tevékenység. A leereszkedő szeretet szolgálat. „Ne fáradjunk bele a jótettbe, mert ha bele nem fáradunk, annakidején aratni is fogunk. Rajta hát! Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképp pedig hittestvéreinkkel” (Gal. 6,9-10). – Ez hiányzik, ezért ítéli el őket az Úr.

2. De ez a merev elhatárolásuk nem isteni eredetű, hanem földies gőgösködés.

a) Isten Áron nemzetségét szolgálatra választja, de a néptől nem különíti el. A ruha, az életmód, a templomi szolgálat csak részleges elvonás, de alapvetésben a népért kell élni.

b) Sőt egyenesen a nép szolgálatára rendeltetik. Tanító munkában. Áldozat bemutatásban. De testi és gazdasági élet segítségével is. Nem lehet isteni az az „Úr szolga”, aki elszigetelődéssel tartja távol magát a néptől. – Népből és népért! Testi és lelki jólétért!

Bef.: Az életért Isten előtt nem a külsőtől, hanem a belsőtől függ az ítélet. Azért szegény, tépett ruhájú, fájdalmas sebekkel terhelt ember lehet az Úr áldottan szeretettje, míg ellenben a díszes köntösű „választott” lelkü sivársága miatt lehet az Úr elesettje. – Tanulj ember te is így ítélkezni – és így cselekedni!

4. beszéd: A „kivetett” szamaritánus lelke

(Erkölcsi beszéd: Az eltávolodó lelkek)

Bev.: Milyen a kitzsított szamaritánus? Kizárható-e ő a felebarátok nagy együtteséből? – Az ószövetségi farizeus igennel felel, de a mi Urunk gyönyörű példabeszéddel reácafol erre. A hallott Evangélium azt súgja fülünkbe: az az igazi felebarát, aki jót cselekszik az embertestvérral. – Nézzük csak az irtalmas szamaritánust!

1. A szamaritánus nemzetség tagadhatatlanul némileg eltávolodott az igaz Istentől.

A választott népnek egy temploma volt. Garazim hegyen csak a szakadár nép imádta Istent.

a) De lélekben igen sok volt Istenfélő és könyörületes. Ezt mutatja az Írás: „Végül egy szamaritánusnak is arra vitt az útja. Mikor megpillantotta, megesett rajta a szíve” (Lk 10,33).

b) Sőt a hálás lélek is jellemezte egyiket-másikat. „...egy tért vissza közülük, amikor látta, hogy meggyógyult. Hangos szóval áldotta Istent és lába elé borulva hálálkodott. Ez szamaritánus volt” (Lk 17,16). – Nem szabad tehát a külső látszat szerint ítélni. A **lélek belső** értéke az Úr ítéletének mércéje. Aki igaz hittel keresi az igazságot és éli a szeretet törvényét, az az Isten lelki házanépéhez tartozik.

2. Épp azért, ha külsőleg távol is maradt – utána küldetik az Úr Egyszülöttje.

Maga az Úr mondja: „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket, hogy megtérjenek” (Lk 5,32). Ugyancsak Ő hirdeti: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Az apostol is ezt írja: „Igaz beszéd ez és teljes hitelt érdemel: Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse” (1Tim. 1,15). A Mester küldetése tehát –mindenkinek szól. Rendben első a választott nép. „Nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az minden hívőnek, elsősorban a zsidónak, aztán a po-

gánynak üdvösségére” (Róm.1,16). – „Mihelyt hallott róla egy asszony, akinek leányát tisztátalan lélek szállta meg, odajött és lábához borult. Az asszony szírfóníciai származású pogány nő volt. Azt kérte tőle, hogy üzze ki leányából az ördögöt. De ő elutasította: „Hadd lakjanak jól előbb a gyerekek. Nem helyes, ha elveszik a gyerekek kenyerét és a kutyáknak dobják.” Az viszont csak erősítette: „De bizony, Uram! Hiszen a kiskutyák is esznek az asztal alatt a gyerekek morzsáiból.” Erre ő így szólt: „Mivel ezt mondtad, menj, az ördög elhagyta leányodat” (Mk 7,25-29). – De sorban jön az emberiség. „Sokan jönnek napkeletről és napnyugatról...” (Mt 8,11). A napkeleti bölcsek kezdik is a sort. – A pogányok (kánaáni asszony, a százados stb.) folytatják. A népek áramlásában a görögök, a szírek, a rómaiak, a germánok, szlávok, magyarok kezdik, és a missziók mindenkire kiterjednek.

Bef.: A „kivetett” samaritánust a **szent szolgálat** az Úr házanépévé avatja.

5. beszéd: Az áldozatosan lehajló lélek

(Erkölcsi beszéd: A szeretetgyakorlás gyökérzete)

Bev.: Hogyan születik meg az igazi szeretetgyakorlat? Van abban finom előkészület és észlelhető kiteljesülő gyakorlat. Az ember lelkét ugyanis belső hangolódás teszi alkalmassá a nehéz tettekre. Ugyanaz, mint a hárfahangolás a zenemű előadására... A szeretet gyakorlására is hangolódik, majd megrezdül az emberhárfa.

1. A előkészület a részvétellel való látás.

A szemek a világ jelenségeit fogják fel és emléket teremtenek – a lélekben látottakról. – De nem minden szem egyformán látó.

a) A fizikai látás felületszemlélet. Leltározásra alkalmas.

b) A tudóslátás – mélységkutatás. Tudományos megismerésre való.

c) A felébresztő látás, a könyörületos felfigyelés a jócselekvések lendületét adja. Ez kell, mert ez a lélekig hatol. „Aki birtokolja a világ javait, és látja, hogy testvére szükségét szenved, de mégis elzárja előle szívét: hogyan él abban Isten szeretete?” (1Jn. 3,17). – Ez lelket indít. Ez az a televény, amelyből kisarjad a jócselekedet.

2. A beteljesülés a kegyelettel segítségben észlelhető.

a) Szt. Vince lelkére kell gondolni. Ő volt az, aki a **közvetlen, a személyes szeretet útján való segítséget hirdette**. Több a személyes jó szó, mint a nagy darab kenyér. – Ez az első szeretetjegy. „Ne toldd meg a jótettet szemrehányással, és ne fűzz bántó, rossz szót semmilyen adományodhoz. Nemde a harmat enyhíti a hőséget!? Így a szép szó jobb még az ajándéknál is. Nem ér-e többet a szép szó a jó adománynál? De a jótékony ember mindegyikkel szolgál” (Sir. 18,15-17). – Akinek nemes a lelke, az nem sajnálja a kenyeret, mert tudja, hogy nélküle nincs élet.

b) A kegyeletes segítség második jegye: a csendes és titkos segítség. „Te úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja a bal kezéd, mit cselekszik a jobb, hogy alamizsnád rejtve maradjon” (Mt 6,3).

c) Sőt harmadik jegye a kérés nélküli segítség. Végző és döntő: igaz szeretetkészséggel való nyújtás. – De csak az elesettek, árvák és öregeké a segítő, **adományozó** kéz. – A többi – a munkaalkalomban való segítség.

Bef.: A részvétellel látás és a kegyelettel segítség egy szóba foglalható össze: *charitas*.

6. beszéd: A pénz értéke

(Erkölcsi beszéd: Az anyagi javak felhasználása)

Bev.: Az emberi élet egyik különös értéke az arany. Sárga, csillogó, fényes, csábítóan ingerlő és ritkasága folytán értékvtő, vásárló erő. Egyszóval: kincs, amelyet igényel az ember. – De Isten terében több az ember, mint a föld. Az arany, a pénz sem lehet nagyobb az **eszköznél**, amelynek segítségével megnyerhető a lelkek értéke.

1. Az arany, a pénz szolgálja az ember életét.

Bár csillanása érték és becsületes váltó jellegű, mégis csak a föld terméke. Az pedig az ember uralma alatt áll.

a) Munkával szereshető és szerzendő. Azután átváltoztatható más értékre, amely a föld többi értékének szerzője.

b) De vigyázz, hogy az arany ne legyen átkos hatalom! A „Nibelung” legendában első megjelenéséhez is vér, az óriások vére tapad, továbbá rajta pihen Wotan átka...

c) Csak eszköz legyen, amely munkából születik és új munka lehetőségét biztosítja- „Végezd munkádat a mezőn és lásd el szorgosan a szántóföldet, hogy azután megépíthesd házádat” (Péld. 24,27).

d) Lehet azután az élet gazdagításán kívül – Isten szolgálja is. A kehely, a szentségtartó aranyfénnyel ékeskedik. – Ember is használhatja ékül, de kellő mérséklettel. Csak mint Isten adománya jöhet az Isten adta emberérték külső emelésének szolgálatára.

2. De azután olyan értékű lehet, amely szolgálja a felebarát életét.

a) A munka bére az arany. Azért embertestvérünk munkáját illő módon kell megjutalmaznunk, illetve megfizetnünk. „Megérdemli a munkás az ellátását” (Mt 10,10).

b) Gonosz tehát, aki elvonja az érdemes bért. „Ki megvonja a verítékekkel érdemelt kenyeret, olyan az, mint aki megöli társát” (Sir. 34,26). Azért mondja elítélő formában az Írás: „Jaj annak... ki ember-társával ingyen dolgoztat, és bérét nem adja meg neki” (Jer. 22,13). Sőt az Egyház a Szentlélek elleni bűnnek mondja ezt. A **kapitale**, a tőke érték: de mindig szolgálja legyen az embernek! – Ha az arany az úr, akkor a sátán diadalmaskodna.

Bef.: Összefoglalásban értelmezd: a „zárt pénztárca” – az örök élet kapujának zára!

7. beszéd: A szerető lélek áramlása

(Erkölcsi beszéd: A készséges adás)

Bev.: A csorduló vizek titkos medencéje a rejtett forrás, amely keblén rejtegeti az égi harmatot, a cseppekből gyülekező Isten áldást. – Ha azután megcsordulnak vagy felfakadnak és mezőt, rétet öntözve, szélesen táplálva zúgnak a tenger felé... De az emberi lélek is csodás medence, olyan, amely magába gyűjti az égi harmatot és a föld javait. De azért, hogy azt a nagy világ embervirágainak adja és csak szolgálat után zuhatagozzék az örök Tengerbe. – Jelszóvá kell tenni:

1. Szívesen adom ami másnak a jelenben szükséges.

Mindenre nagy általánosságban vonatkozik ez a parancs.

a) Ami az enyém, abból jogosan igényelhet a reászoruló testvér. Azért szól az Írás: „Meg ne vond, fiam, a szegénytől az alamizsnát, és el ne fordítsd szemedet a szűkölködőtől! Ne vesd meg az éhezőt, és ne keserítsd a szegényt inségében; ne szomorítsd a szűkölködő szívet, és ne vond meg az adományt attól, ki sínylődik; ne utasítsd el a nyomorult kérését, és ne fordítsd el orcádat a nélkülözőtől! Ne fordítsd el szemedet a szegénytől haragodban, és ne adj okot arra, hogy a könyörgők hátad mögött megátkozzanak” (Sir. 4,1-5).

b) De ez ne legyen csak kényszerítő parancs. A forrás csordulása jellemezze tetteidet! „Mindenkinek úgy adjon, amint eltökélte magában, ne kellenlennél vagy kényszerűségből, mert Isten a jókedvű adakozót szereti” (2Kor. 9,7). Milyen fontos, hogy ebben a pontban magunkba nézzünk! Milyen a mi életünk? A forrás elevenségével csordul-e ki lelkünkől a jóság? Mennyire más a világ lelke. Azé a világé, amelynek mindene a sárteke!... Mi mindent Istentől vettünk és mindent Isten nevében adunk!

2. De ugyancsak készségesen ígérem, ami még a jövőben szükséges.

Az adakozó jóság a jelennek szól, de az állandó készség a szebb jövő záloga.

a) Minden értékünk – ígéret mások javára. A csermely, a patak a száraz rónák ígérete és a jövő zsendülésének reménye. Éppen azért elhal az ígéret, ha kiszáradt a forrás, elapad a patak és elszikkad a rétet öntöző nedvesség.

b) De az ígéret **valóság** legyen. Olyan, amelynek teljesítése biztos; csak megindulásának vannak feltételei. Ezek a lehetőségek különféle fajtái és esetei. – Szinte örök kötelező és követelőző parancs legyen számunkra az Írás: „Ha odaadod kenyeredet az éhezőnek, és jóllakatod a lesújtott lelket: akkor felragyog a sötétben világosságod, és sötétséged déli verőfényre változik, és az Úr nyugalmat ad neked mindenkoron, fényességgel tölti be lelkedet és megszabadítja csontjaidat” (Iz. 58,10-11). – Így szívesen ígérünk és teljesítünk minden lehetőt javainkból.

Bef.: Egy-egy vízpára kis érték, de egyesülve a csepp a cseppel – esőt, az eső elhúzódo forrást, a forrás patakot termel... Végül is országokat öntöz. – Egyes ember csak vízcsepp, de a sok: éltető folyam! Mégpedig **éltető!**

8. beszéd: A boldog szempár

(Erkölcsi beszéd: A kegyelmi erők hatása)

Bev.: Hans H. Ewens egyik darabjának, a „Holt szemek”-nek az a tartalma, hogy a Mester által meggyógyított beteg újból megvakítja magát, mert nem bírja látni a bűnös világ gonoszságát... De mindez csak azért lehetséges, mert **csak** felületet látott és Isten áldásával áldott szemmel **nem** tudott a mélyre hatolni.

1. A földi szemek ugyanis – csak a világ eseményeit látják.

a) A látás lehet – felületlátás. Láthatja a világot – szépségeiben, de láthatja az erkölcsi világot – gonoszságában az ember. Utóbbinál a gonoszság kiabál – mert rikító színű.

b) De a felületlátás – szép látás is lehet. Ezért a szem. Ezért az életért adta nekünk az Úr. „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű” (1Móz. 3,6). Alapjában a külső harmónia és színpompa az Isten szépségének tükre. Azért gyógyítja meg a vakot a jerikói úton. – Nagy az ő óhaja, nagy az Úr kegyelme. „Amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak koldus ült az útfélen... kiáltozni kezdett: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!”... Jézus megállt és... megkérdezte: „Mit akarsz tőlem?” „Uram, kérte, hogy lássak.” Jézus így szólt hozzá: „Láss! Hited meggyógyított téged” (Lk 18,35-42).

2. De a teremtett és átfutó világ szemlélete mellett az Isten áldotta szemek – Isten jótéteményeit szemlélik.

a) Mert az Úr nem a rossznak a teremtője. Az Ő keze művére ez az igazság: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). A világ Isten műve. Tehát így kell látni, mint az Isten tökéletességének földi tükörcépét. Így szép a világ.

b) Majd látni lehet az égi ajándékok földi jelentkezésének paradicsomát. „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). Ez az optimista szemlélet.

c) Tovább látni lehet az Isten égi terveit is. Ez már mélységlátás. A rossz is lehet a jó indítója. „Ő szerencsés bűn, amely ilyen Megváltót adott nekünk!” – éneklí Nagyszombaton az Egyház.

d) Végül lehet látni eszményeket, a nagy és kis történeteket Isten szent elhatározásának keretében. „Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében; a jövőt is beléjük helyezte; csakhogy az ember nem tudja kifürkészni Isten művét, melyet teszen kezdetől fogva mindvégig” (Préd. 3,11). Ezért áldott az a szem, amely így lát. **Ilyen látás** nem átok, hanem **áldás**.

Bef.: A nagy író problémája: a látás nyomán támadó lelki krízis kérdése. – A megoldás nem a sötétségbe merülés, hanem az **égi fénybe szárnyalás**. (Heidegger?!?! – Ember előtt problémákat vet fel a látás, Isten kegyelme azonban égi fényvel oldja és oszlatja el a kétségeket.

9. beszéd: Bor és olaj

(Liturgikus beszéd: Föld termékei – ég eszközei)

Bev.: Miket teremtett számunkra az Isten? Vajon a föld termékei csak a földet szolgálják-e? Ne felejtse: a földi ember az égi szolgáló is létszen.

1. A bor erőt ad a testnek, de csodás átváltozást ad a léleknek.

A szőlő gerezdenek kicsordulása a testet éltető értékes ital. „Élvezetre van teremtve a bor kezdetől fogva, de nem részegeskedésre! A mértékkel ivott bor a lélek és a szív öröme” (Sir. 31,35-36).

a) Már az Ószövetség is beszél a szent italról. „És körülötte álltak, mint a pálmalevelek, Áron összes fiai díszükben, az Úr áldozataival kezükben Izrael egész gyülekezete előtt, míg be nem végezte az oltárszolgálatot és rendbe nem tette a Magasságbeli király áldozatát. Majd kinyújtotta kezét italáldozatra, és áldozott a szőlőfűrt véréből; kiontotta az oltár aljára, fölséges illatul a Magasságbeli fedelemnek” (Sir. 50,14-17).

b) Ez azután megnemesedve szentelődik meg az Újszövetségben. „Azután fogta a kelyhet, hálát adott és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az (új) szövetségé, amelyet sokakért kiontok a bűnök bocsánatára” (Mt 26,27-28).

2. Az olaj enyhítője a sebeknek, de a szentségek világában erő közvetítője a léleknek.

a) Az olajfa terméséből kiütött olaj élete az embernek. Majd gyógyszer a testnek. A pogányok a viadalok előtt ezzel edzették meg magukat. De gyógyszerül a sebesülések esetén is használják. – De az Isten kiváló szolgálói már az Ószövetségben **lélekszolgának** nézték a csorduló olajat.

b) Majd Krisztus rendelése szerint eszköze, anyagi eszköze a kegyelem áramlásnak. Gondolj a betegek szentségére. „Beteg valaki köztetek? Hívassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölötté s kenjék meg olajjal az Úr nevében” (Jak. 5,14). – Majd gondolj a bérnálás szentségére és a pap szentelésére.

De még a tárgyak szentelésénél is használja (oltár, kehely, templom). „Ezért Jákob, mikor reggel felkelt, vevé a követ, melyet a feje alá rakott s felállítá emlékjelül s olajat önte reá és elnevezé azt a várost Betelnak” (1Móz. 28,18-19). – Felkenték vele a királyt is. „Aztán vevé Sámuel az olajos korsót s ráönté Saul fejére, majd megcsókolá őt és mondá: Íme, az Úr felkent téged öröksége fejedelmévé s te fogod megszabadítani népét körülötte levő ellenségei kezéből” (1Kir. 10,1).

Bef.: Otthonunk és hajlékunk a föld gyümölcse, de egyúttal lelkünk kegyelemmel való töltekezésének szent eszköze.

10. beszéd: Az olajos korsó

(Liturgikus beszéd: Az olaj liturgikus szerepe)

Bev.: Az olajfának illatos bogyójából csordul a kiütött olaj, hogy tápláléka legyen az embernek és sima felületűvé változtassa az érdes tárgyakat. – A liturgia is eszközei közé sorolja a **szentelt olajat**, hogy ennek kenetével Istennek szenteljen tárgyakat és embereket. „Aztán vevé Sámuel az olajos korsót s ráönté Saul fejére, majd megcsókolá őt és mondá: Íme, az Úr felkent téged öröksége fejedelmévé s te fogod megszabadítani népét körülötte levő ellenségei kezéből” (1Kir. 10,1).

1. Az olaj eszköz – a tárgyaknak a megszentelésében.

Olajjal kente a szent helyet, a sziklát Jákob. „...mikor felkelt, vevé a követ, melyet a feje alá rakott s felállítá emlékjelül s olajat önte reá” (1Móz.28,18). – Olajjal keni az Egyház az oltárt, a templomot, a kelyhet. Olyan szent tárgyakat, amelyek közvetlen kapcsolatban vannak az Úrral. Jelképe: a legdrágább terméke a földnek tegye legdrágábbá a felszentelt tárgyakat.

2. Az olaj – a személyek felszentelésében.

a) Az egyházi és világi nagyokat olajjal kenik fel. A pap, a püspök, a király kenése közismert. Ezt azért, mert a legmagasabb polcra emeli őket az Egyház. De ezek a szolgálat emberei.

b) Olajjal keni azonban az Egyház Krisztus házanépét is. Minden embert a keresztség, a bérmálás, a betegség szentségében. Ezek azt jelentik, hogy ők már így az Úr Krisztuséi. Az első a **belépés előtti** lelkierőt jelképezi és a keresztség utáni **krizmakenet** a lelki királyságot hirdeti. A második a lelki megerősítést, a **hitvallás erejét** közvetíti. A harmadik pedig a lélek teljes **megtisztulását** eredményezi. – Ezek az olajok nagycsüdtörtők szertartásaiban szentelteknek.

Bef.: Szent olaj, szent krizma, betegek olaja, Isten kegyelmének eszközlőjévé lesz és a szentségek útján az ember életének **lélekszolgája** lesz.

11. beszéd: Távol és közel

(Homiletikus beszéd: A felebarát értelmezése)

Bev.: Szeretnék én is odatelepedni az Urat hallgató közönség közé, hogy hallgatva hallgassam égi eredetű, gyönyörűen csengő szavait. – De a lényeg a tanulás. Hódolatos odahajlás... felfigyelés... Hogy reáneveljen engemet embertestvérem helyes megismerésére. A beteg emberről szólva azt látom: egyesek elmennek mellette, a másik hozzáhajlik. – Hogyan ítéli meg tettüket a Mester?

1. Mesterem szerint a segítéstől távol maradók elítéltetnek.

Az útszéli betegről így szól az Írás: „Egy pap jött lefelé az úton, észrevette, de továbbment. Később egy levita jött arra, meglátta, de ő is elment mellette...” (Lk 10,31-32). – De ez az eljárás **elítélés**. Mert hisz talán vallási vagy nemzetiségi kapocsként hozzátartozott volna. Ha nem is emelkedett az **igazi magaslatra**, hogy minden ember a mi felebarátunk, akkor is le kellett volna ereszkednie, hogy lássa: ki az az útszéli szerencsétlen... Az elmenő, a könyörület nélkül elhaladó nem méltó arra, hogy Urunk ítélete szerint az emberi méltóság legmagasabb fokán tartassék embernek. Ő ugyan **reánk nézve** így is felebarát; de ő igazán nem nézte embertestvérét felebarátnak...

2. A lehajló szamaritánus – egész közel menvén – megdicsértetik.

Az Írás így írja le ezt szent és igen meleg szavakkal: „Végül egy szamaritánusnak is arra vitt az útja. Mikor megpillantotta, megesett rajta a szíve. Odament hozzá, olajat és bort öntött sebeire és bekötözte azokat...” (Lk 10,33). – Mit akar valóban mondani, értelmezni ez a szöveg?

a) Először azt hirdeti: az az igazi felebarátom, aki lehajlik hozzám és **közel** jön életemhez.

b) Majd másodsorban azt tanítja, hogy mivel pedig Krisztus tanítása szerint elvileg mindnyájan felebarátok vagyunk, azért mindnyájan segítő szeretettel hajoljunk le egymáshoz. – Így tettekben is felebarátok leszünk.

Bef.: Mesterünk tanítását ez a tétel adja: az a felebarát, aki legközelebb jutott a szerencsétlenhez. Mégpedig azért, mert emelt lelke – megindult, ennek jósága – lehajolt, ennek szeretete – segítséget nyújtott. Így légy az embertestvér felebarátja.

12. beszéd: Indítatva – a Szeretettől (Erkölcsei beszéd: Mindig Istennel!)

Bev.: Mi legyen életünk állandó indítója? A felelet így szól: mindig az Isten. Mégpedig: akár törvényében szól, akár szeretettel indít. – Hogyan valósítható meg mindez?

1. Isten az indítónk.

Vele való kapcsolatunk:

- a) Tövényeinek hűségese betartása.
- b) Isteni természetének magunkban hordozása.

2. Majd azt kérdezem: hová vezet mindez? A felelet így hangzik: Isten az örök jutalmunk.

- a) Belőle indul a cselekedet. – „Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).
- b) Benne él örökké a szeretetet gyakorló. – „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Mindig az Isten indításából és mindig az örök Szeretettel!

*

e) alcsoport: Ugyanez a gondolatcsoport misztikus transzpozícióban értelmezve (Érinthető a más kötetben található „Corpus Christi mysticum” is)

1. beszéd: Mi nem láthatjuk a Mestert?

Bev.: Hol jár az Isten, hogy találkozhassek Vele az ember? Nézzük és keressük... Hol van Ő?

1. Lelkünk szentélyében – mintázandó életképünk.

Az Írás szerint ez az igazság: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember... Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 2,7 és 1Móz. 1,27). – Ebből következi:

- a) Bennem a képe.
- b) Ő ennek az ősi Valósága. Így: a képen át találkozom a Valósággal.

2. Lélekvilágunkban – kialakult élő életarcunk.

De még tovább is mehetünk.

- a) Lélekarcunk – Isten képe.
- b) Tökéletesített lélekarcunk – Isten közelsége.
- c) Isteni természettel gazdagított életünk – Isten teljes megközelítése.

Bef.: Láthatjuk, de **csak** lélekszeggel láthatjuk az égi Atyát.

2. beszéd: Hol találkozom Mesteremmel?

Bev.: De én közvetlen, emberi módon is találkozni szeretnék a Mesterrel! – Hol jelentkezik Ő?

1. Igéinek csengésében.

Emberként járt közöttünk és emberi módon szólt emberfiaihoz. Hol találom tehát?

- a) Élő szavaiban.
- b) Melyek csendülnek Egyházunk tanításában.

2. Áldozatának ismétlésében.

Ez a szentmise Áldozatának – kenyér és bor színe... Titkos jelenlét, de lélekkel átfogható észlelés.

3. Szent Testének vételében. Ez már **közvetlenül** hozzánk való ereszkedése.

- a) Vesszük – kenyér színében.
- b) Birtokoljuk – Isteni természetében.

Bef.: Végül: a halál perce lepergésében...

3. beszéd: Mindig Vele!

Bev.: De hogyan lehetünk az Isten boldogjai? Mi ennek módja?

1. Földi életben Vele élünk.

- a) Belőle – élünk. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).
- b) Felé – törünk. „Jöjjetek hozzám...” (Mt 11,28) – hív a Mester.
- c) Belőle virágzunk. „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

2. Örök hazában Benne élünk.

a) Jézusunk ígérte. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Apostolunk így értelmezi: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Ez a valóságos élet: mindig Krisztussal. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

4. beszéd: Az Istennel való együttélés csodája

Bev.: Mi a teljes együttélés?

1. Vivo ego, iam non ego...

Ez az apostol tana (Gal. 2,20). – Hogyan valósul a földön?

- a) Kivetünk mindent, ami bűn.
- b) Felszerelődünk mindennel, ami kegyelem.

2. Vivit autem in me Christus.

Ez a galatai levél záró szövege (Gal. 2,20). – De hogyan valósítható?

- a) Úgy gondolkodom, mint Krisztus (benevolentia!)
- b) Úgy látok, mint Krisztus (optimismus!).
- c) Úgy cselekszem, mint Krisztus (servitium).

Bef.: És ez micsoda? Teljes együttélés az Úrral!

5. beszéd: A keresve kereső lelkek

(1945.VIII.12.)

Bev.: A svábhgyi zárda kertjében és házában kutató csodálkozással jönnek-mennek az orosz katonák, hogy értelmezzék a zárdai élet csodás rejtélyeit. – Mester földi életének szemlélői nagy sűrűségben övezik a Mestert, hogy lássák és hallgassák a hegy lankáin csengő beszédeit. Azokat az áldott szavakat, amelyekről a mai Evangélium ezt mondja: „sok próféta és király szeretne volna látni, amit ti láttok, de nem látta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta” (Lk 10,23-24). Ezek az életigék a mi lelkünknek igényei. Vajon hallgathatja és követheti-e őket a század messzire törő emberserege?

1. Bízva bizakodjunk: hallgathatjuk, mert hozzánk is szól az isteni beszéd.

Persze a hallás és hallgatás más és más módon történik. A földön járó Mester szavai átcsendülnek **most is** a légen, csak hallgatni kell finom felfogó készülékkel. Az indián – a mese szerint – hallja a fű növéseit. Az újkori ember a hanghullámok csendesnek vélt hangörvényléséből „kifogja” a neki tetsző beszédet a rádió csavargatása útján... Hallgassuk csak és halljuk a Mester szavait, amelyek ott csengnek:

- a) Az isteni természetben,
- b) Az Evangéliumot hirdető Isten igetanításában,
- c) A lelkek csendjében.

2. És bizakodva követhetjük, mert életutat mutat.

És mit hirdet ez a csodás hangszerelés?

- a) A Teremtő Atya örök jóságát.
- b) A Teremtő Atya lélekteremtő nagy szeretetét.
- c) Végül a kegyelemközlésen át az isteni természetben való részesedés érthetetlen csodáját.

Bef.: Mit jelent mindez a nagy-nagy égi harsonázás? Ennyit: mi az isteni és így a teljes élet hordozói vagyunk!

6. beszéd: Beati, qui vident...

Bev.: Milyen látók a boldogok?

1. **Az Istenatyának útjait látók.**
2. **Az Istenanya szeretetét látók.**
3. **Az örök boldogság kontúrjait látók.**

Bef.: Ezek – az élet boldogjai.

7. beszéd: Ábrahám szemei...

Bev.: Ígéret ködén át látó szemek...

1. **Isten kegyelméből előre látták a Messiást.**
2. **Isten kegyelméből látók előre látják az Istenhez térő embert.**

Bef.: A hívő szemei – a jövőt is látják.

8. beszéd: Az élet királyai

Bev.: Kik az élet igazi királyai?

1. **A lelki uralomszerzés küzdelmesei.**
2. **Az isteni élet győzelmes birtokosai.**

Bef.: Ez a királyság királysága.

*

f) alcsoport: A keresztény ember életjegyeinek kérdése

1. beszéd: Isteni jegyek – életünkön

Bev.: Magunkon hordozzuk az Isten jegyeit! Mik ezek?

1. **Szellemi lelkünk.** Még földi munkánkban is ez a döntő. Ez a **statikus** életjegy. Lényegünk – Istenhez tartozó. Rajtunk ez a jegy: „made in heaven”!
2. **Égiek utáni vágyakozásunk.** Ez a **dinamikus** életjegy. – „Ad astra!”
3. **Isteni természetnek hordozása.**

a) Ezt kapjuk – a földön. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ajándékait, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) Ezt éljük – az égben. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Láthatatlan mindez, de az áldott szemek látják. Az emberi szemek csak az **ilyen csodás életet** csodálják!

2. beszéd: Örök jegyek – életünkön

1. **Földön – isteniek.**
2. **Égben – Isten-képek.**

3. beszéd: Kiben jár köztünk az Isten?

1. **A szeretet – embereiben.**
2. **Az Isten kegyelmének – embervirágaiban.**

4. beszéd: Mi az Isten és kicsoda az ember?

1. **Isten – a Szeretet.**
2. **Ember – a Szeretet vetülete.**
 - a) Teremtve.
 - b) Megváltva.
 - c) Megszentelve.

Beszédláncok

Az **első** beszédláncot részletesebben **kidolgozzuk** és a többit csak cím- és gondolatjelzéssel közöljük.

Beszédlánc címe: Beszélgetés a Mesterrel!**1. beszéd: Ha valaki Krisztussal találkozna?**

Bev.: A mai Evangélium alapján lép a kérdés lelkem elé. A Mesterrel találkozáskor az ifjú megkérdezte: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). – Sokan vannak, akik irigylük a Krisztus korában élőket, mert találkoztak a Mesterrel. Pedig most is hallható, hogy Istent keresők mondják: boldog vagyok, mert találkoztam a Mesterrel. Hallottam lelkemben hívó szavát... – Kérdéssé tehető tehát, hogy ha mi találkoznánk Krisztussal, mi volna hozzánk intézett szava? Utasítás és irányítás?...

1. Keresd az élet tökéletes boldogságát.

Ez volna az első szava... Mutatva ennek tartalmát, fel kell vetnem a boldogság mibenlétének problematikáját.

a) Birtoklás, vagy az utána való vágyakozás a boldogság? Vágyak elcsitulása. életörömök, életkincesek bírása és felszívása?... Ezen a vonalon rájön arra, hogy nem erről a boldogságról szól a Mester, mert Ő életében mindenről szólt, csak a föld örömeinek birtokbavételéről, az örömszerű hörpintéséről nem. „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). Ez a mondat fejezi ki legjobban az Ő gondolatát. „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20). Búzaszemeket őrölnek... van Golgota és a halálba való kísérés... Nem boldog élvezet, hanem lemondás, szenvedés, kereset... Mesterrel való találkozást keresünk és abban örömeiket? Nem az élvezetek vonalán keresendő (Luxus, Ludus, Bacchus, Venus!?!).

b) A boldogság lényege, amint a Mesternél láttam, másképpen értelmezendő. Ha a boldogságot keressük, akkor **nem a birtokbavétel**, hanem **elhagyás**, **nem gyűjtés**, hanem **a szórás**, az átnyújtás a feladatunk. A fáradt Mester, mikor mindenét odaadta, a gyermeknépnek szeretete ezeket a szavakat adta ajkára: „Hagyjátok csak a gyermekeket s ne akadályozzátok meg, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,14). – Az áldozat a lelkekért állandó jelenség volt benne. Miben találta örömeit? – Nekem más italom van, az én kenyerem más. A földieket elhessegeti magától. Az utolsó vacsora a szenvedések előrése. És mégis ezt mondja a Mester: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). Csak az tudja vágyva vágyani az áldozatok előestéjé, aki készséges odaadással vállalja a szeretet áldozatát. – Boldogok vagytok ti, kik ezt láthatjátok, mert a ti füleitek és szemeitek másképp hallanak és látnak, mint az átlagos emberek tömege. A ti életetek boldogsága tehát: **az áldozatos élet kitárulása**.

2. És a Hozzám hasonulásban megtalálod életed igazi boldogságát.

Boldog-e az ember az egyszerű találkozás alkalmával, vagy csak akkor, ha áthasonulást eredményez a találkozás? Erre az a felelet: a Mesterrel való találkozás nem lehet olyan, mint az utcán való találkozás, hanem olyan egybefonódás, amely azután Ahhoz való áthasonulást eredményez, Akivel találkoztunk.

a) Az áthasonulás tárgyi jellege: az áthasonulás valóban kegyelmi élet, amelynek tárgya a természetfeletti kegyelem. Ahogyan valaki alakban hasonul, annak lehet festészeti jellege. – Lehet lélekben való hasonulás, – és ez itt a lényeg. **Hozzá leszek hasonló**. Isten fiai vagytok: annyit jelent, hogy a fiú alakítja életét az Istenatyá képeire, ebben az ember úgy találkozik Krisztussal, hogy **Vele együtt él**; szóról szóra: nem lassan követi, hanem **Benne és Vele él**. Szt. Pál mondja: „Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja? (1Kor. 6,15). Benne éltek Krisztusban. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ez a találkozás teljessége, vitalitása.

b) Ez azután továbbá annyit jelent, hogy olyan találkozásban részesedhetünk, amely átalakít. Ezt így lehet részletezni: lehet ez a találkozás – **megdöbbenő**. A fény és köd találkozás. A bűnös ember találkozás és az Istenember földreszállása. A köd, a bűnös ember találkozás eloszlik, és az ember

maga is fényben áll... Lehet ez a **tisztult imádkozó ember találkozása** a Mesterrel. A tiszta lélek még térden marad, de szeme fölneéz az égre. Az elsőnek a földre hajlik, mint a vámosé, csak a találkozó ember szeme néz az égre, mint a himnuszt éneklő Dávidé. – Lehet a **szerelem emberének találkozása** a Mesterrel. Ez a Ward Mária lelkét hordozza magában... Semmi sem kell, ami kevesebb az Istennél. Neki minden az Isten! A föld értéktelen talaj, amelyről lendül az emberélet repülőgépe az Isten felé. Ez már csúcspont! Bár mind a három fokon való találkozás boldogságot jelent, boldogság a bűnös ember ködoszlása, a tiszta ember Isten dicsérete, de az igazi mindig az Istennel való együttélés boldogsága. Lényege: mindent bírok, ami égi. Így lesz igaz az a gondolat: ha valaki találkozik a Mesterrel, a boldogságot veszi birtokba.

Bef.: Döbbenünk reá, hogy mi Hozzá tartozunk, a mi életünk a Mesterrel együtt, Vele pereg. – Kérdezzük meg önmagunktól: vajon ez a találkozás meghozta-e nekünk életünk boldogságát?

2. beszéd: Mire hangolná őt Krisztus?

Bev.: A mai Evangélium szövegének tartalma a Tízparancsolat IV.-ét juttatja eszembe, ahol az Isten meghirdeti, hogy tiszteljed atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön... A földön! Kifejezve használjuk a szót; de már az Ószövetségnek írástudója is **messzebb húzza az élet szálát**, mikor a Mesterhez fordul: „mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). A Tízparancsolat IV.-e a földi hosszú életet adja; az írástudó kérdése az örök életet igénylő ember lelkét tükrözi. – A Krisztusnál kopogató embernek kettős feleletet mondana a Mester: ha be akarsz menni az örök életbe, szakadj el mindentől, ami földies és adj mindent az embernek, – tapadjon lelked teljes erejével Istenhez. Az élet nagy kérdése így oldódik meg: a földi élet után az Isten örök országába jutunk.

1. Gyakorlatban pedig ez azt jelenti, hogy akik az Isten szeretetét ismerik, azok zuhatagozó lendülettel törnek Isten felé és az áldozatos tiszta élet gyönyörűségével Istenhez hasonulnak.

Az első út a tapadás, a második pedig a lélekelszakadás.

a) Úgy élünk, mint egy szent virág Isten kertjében, onnan kapunk mindent a földből, de az életvirágzás az ég felől jön, onnan várunk fényt, napsugarat. – Ha a földi életnek kibontakozása csak földön élő, akkor annyit mutat az élet belső lendülete: izmokban bontakozik ki, a földből táplálkozik, de a kamatot megveszi, mert mi lesz az élet vége felé? Elfogyatkozás és lehanyatlás. Hosszú életűek leszünk, ha tiszteljük atyánkat, de nem valósul meg bennünk az, amit az írástudónak felel Krisztus, Aki nem elégszik meg a földi élettel, örök életet igényel.

b) El kell szakadni a földtől! Amit a **föld neked ad, azt ne magad számára gyűjtsd**, hogy magtárrá légy, hanem szóró gesztussal **másnak kell adni!** El kell szakadni a földtől, a dénártól, mint a föld örömeitől. Megnyitod a pénztárcádat, megnyitod olajos korsódat és más ember sebére öntöd... Nem mérsz el a gyarló mellett, mint a büszke pap és a levita elment; – csak a szamaritánus az igaz ember, Isten lelkének embere, aki mellé hajol. Elszakadt ez az ember, ez a szamaritánus a bortól, de gazdagodott lélekkincsekben. Ennek az embernek lelke előtt szárnyra nyílik az örök élet kapuja, mert amit Isten neki adott, azt nem habzsoló kapzsisággal önmagának, hanem beteg embertestvéreinek nyújtotta. – Szakadj el ember a földtől, neveld magadat az adás szellemére, és feltárul előtted a mennyek országának kapuja.

2. Tapadjon lelked az Istenhez teljes szeretettel.

Ez annyit jelent, amit a Mester hirdet. Az az ember él Isten országában, az az ember vágyódhat Isten örök világába, aki lelkével egészen a mindenható Istenhez tapad.

a) Figyeljük meg a természet törvényeit, hogyan helyezkedik a kristály, hogyan halmozódnak a geológiai kor maradványai, hogyan mozdul meg a sejt, hogyan pompázik a rózsza, hogyan mozog a csillagvilág, hogyan mutatkozik a tudomány szeme előtt az atomenergia. Mindez valami belső szent odatapadás ahhoz a törvényszerűséghez, amelyet **természeti törvénynek** mondunk, de melynek Atyja a mindenható Isten. – Ebben az odatapadásban olyan következetesség jelentkezik, hogy az ember meghajlik ennek a gondolatnak igazság jellege előtt, hogy örök természeti törvény kötöttsége talál érvényt minden életreghésben.

b) Mit mond ez nekem, az embernek? Az életteleneknek, vagy biológiailag élőknek odatapadása az Isten törvényéhez, melynek az az oktatása, hogy kövesd a nagy természet törvényét és **lelked és szereteted tudatos erejével tapadj Isten Atyáddhoz!** – Hol van itt a többlet? Az ember is benne él az élettani törvények kötelékében, és ezek épp úgy tapadnak az Istenhez, mint minden más törvény szerint élők. A többlet ott van, hogy az embernek szabadságot, akaratkészséget adott az Isten, hogy ezek

erejével az ős életforráshoz, az Istenhez tapadjon. Ez a tapadás nem természetellenes! A keresés is természetes! Az ember lelke nem nyugszik meg, míg Istent nem talál. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28)! Meg nem nyugszunk, amíg Hozzá nem találunk minden tudásnak Őslendítőjéhez. Az igazság gyökerének meglelésével az ember természetes erejével Isten felé fordul és Isten kegyelmének természetfeletti csordulásával Istenhez tapad. Az ember lényegét ez fejezi ki: szeretet!: mert az Isten képe. És az Isten lényegében ugyancsak ez a szó van, amit Szt. János mondott: „az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Örök és véges szeretet egymás felé való áramlása, s az ember belső sodródással tapad, kapcsolódik az Istenhez.

Bef.: Az Írás újszövetségi mondatával zárom a beszédet: „Boldogok vagytok, ha miattam szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudozva minden rosszat fognak rátok. Örüljétek és ujjongjatok: nagy lesz jutalmatok a mennyben” (Mt 5,11-12). – De még kitérek az egésznek tartalmára is. Az Őszövetségkel kezdtem. Figyeljük meg: a IV. parancs a szülőket tisztelőknak hosszú életet ígér a földön. A súlypont az **életen** pihen; – de már az írástudó is megérzi, hogy a IV. parancs ajándéka az életet igénylő embernek **sovány bére**. Az életet igénylő ember nem elégszik meg a hosszú földi élettel, már csak azért sem, mert a hosszú életnek terhe az elernyedtest, a másokra való nehezedés, az önerőnek elfogyása... Swift: „Gulliver utazásai” című művében írja, hogy azok a világ legszerencsétlenebbjei, akik a földön élnek és nem tudnak meghalni. Az öregek az élet legszerencsétlenebbjei, akiknek nincs erejük, csak a mankó, amelyre támaszkodhatnak... mert a földön élnek hosszú életet, azért szerencsétlenekek. – Ezzel szemben az ember életének legősibb igénye, amelyet már Krisztus korában megéreztek, hogy az **ősigény az életnek élete, az örök élet**. Nem elgyengülést látnak az öregségben, hanem a halál hídján át Isten szent Lelkéhez való hazatérést. Aki mindig látja és birtokolja az Istent! Ezt az életet kell megszeretni, mert akik hiszik Krisztus Isten voltát, azok az örök élet távlataiban élnek a földön is. – Ezért vagyunk boldogok a hitetlenekkel szemben, mert megtanultuk az örök életet igénylő szavát és hallgatva megtanultuk a Mestertől: tapadj az Istenhez és szóró gesztussal szórd másoknak a föld javát. – Mi léssen a béred? Az örök élet!

3. beszéd: És a „választottaknak” mit mondana?

Bev.: Teljes elszakadás a földtől, teljes tapadás az Istenhez: ez a két szó magában foglalja, hogy milyen tartalommal lehet kopogtatni a mennyek országa kapuján. – Úgy is meg lehet fogni a kérdést, hogy a mennyország a földön kezdődik-e, és kérdéssé lehet tenni, hogy milyen szavakkal lehet kopogtatni a földi élet mennyországán? Ez annyit jelent, hogy az embernek úgy kell és lehet néznie az életet, mint egy nagy szimfóniát, amelyben diktál az Isten. A földi élet kopogtatásától kezdve állandó szent dal, ének, himnusz, muzsika az élet, amelynek kezdete van, de nincs vége! Ennek a nagy szimfóniának alaptónusát maga az Isten adja. Címe: **mit mond a „választottaknak” az Isten?** – Kopogtatott-e az Úr az én lelkem ajtaján, hogy közölje velem a feltételeket, amelyek teljesítésével a földi élet végén az örök élet boldoga lehetek? A felelet kérdő mondat: **mikor kopogtatott és mit mondott?**

1. Amikor kopogtatott, biztosan szólt is!

Az Isten mindig beszédes. Herezis, hogy az Isten néma. Az Isten nem tör a világba; ez szentségtörő gondolat. Az azonban dogma, hogy az Isten törődő Atyánk! Mondjuk a Miatyánkot! Törődik veletek az Isten! Ennek a törődésnek különféle fokai vannak.

a) Annyit jelent, hogy minden embernek valami **küldetést** ad az Isten! Maeterlinck szerint nem lehet születni kincseket hozó tarisznya nélkül! Nem ti, hanem én választottalak titeket! – mondja az Úr. Mindenkinek adott valamilyen képességet. Van, aki jó szívvel, vagy tudóval született. Az, akinek kevesebb adatott, az más területen dolgozik. A szellemi többlettel rendelkező értelmiségi pályán működik. És nekem mi adatott?...

b) Annyit jelent továbbá, hogy az isteni kincsosztás **mindenkinek juttat valamit** – az isteni küldetés teljesítéséhez. A gyermek Atyjához való tapadása... Ez lehet egészen olyan elgondolás, hogy hivatással, küldetéssel dolgozunk mindnyájan, akár mint tanár, orvos, vasutas, hivatalnok, portás, vagy miniszter, mindegy! Mindegyikünk valamilyen területen valamilyen munkát végez. Szeretem a zongorát, de nem jó és kívánatos, ha a szülők az „Editkét” kényszerítik a zenetanulásra, mikor botfüle van és zenei hallás hiányában szenved! Valami hivatás van, senki sincs hivatás nélkül, már csak azért sem, mert ebből élünk! – De kell hozzá külön eszköz, hogy teljesíthesse és érvényesíthesse kincseit a birtokló!

c) Annyit jelent, hogy az életszolgálat vonalán megmutatkozik, vajon természet-életszolgálatra,

vagy felsőbbrendű életszolgálatra hívott-e az Úr? – Ennek hosszú sorozata van. Lehetnek szolgálatot teljesítők a **családi körben**, a **szociális munkában**, vagy az **oltárszolgálatnak** szent vonalán. Kinek milyen készséget, kincset adott az Isten. Adottság és kegyelem, hogy kit mire hangol, mire rezonál ez a húrhang. Mire akarja az Isten hangolni lelkemet a kegyelmével, ez az Isten személyes hívása. Az élethivatásnak benső rezonanciát ad. – Lehet, hogy másfelé hív a belső ösztön. Ez Isten szava-e, vagy a sátán, vagy a világ beszéde-e?! Mindent elutasítani épp úgy hiba, mint mindent üdvözölni. Ezek a találkozási lehetőségek, amelyeket önmagam életében meg kell vizsgálni. Lehet a Mesterrel minden percben találkozni, de sohasem kincsátvétel, vagy kincsnújtás nélkül. – Az égre felvonuló nap izzítja a kis őszirózsákat, ezek minden erőt magukba szívnak, s legtovább élnek. De a tűző nap veri a sziklát, a kórót, vagy az embernek alaktalan fejét vagy orrát... Mindig csak szórás és osztás kérdése, hogy ki mit vesz és mit fogad. Mi emberek másképpen találkozunk. A mi találkozásunk is vagy: adunk, vagy: kapunk. Belőlem is mindig erő távozik... Harraden írja egyik regényében, hogy minden ember egy hajó. Nagy baj, ha ezek elmennek egymás mellett **köszönés nélkül**... Örülni kellene, ha találkozunk! Ez mindig ünnep legyen! – Boldog volna az élet, ha mi is szent átölelésben mennénk az örök partok felé... Ember emberrel – Isten partjai felé!

2. Mit mondott nekem a Mester?

a) Az életet nem szabad perszonális hívásnak tekinteni. Minden ténylegesség az Isten valóságából való sugárzás. Az Ő kegyelmével minden az Ő isteni szavát, gesztusát hirdeti. Pl. az úton, ahogy jöttem, az Aidát hirdetik. Megnéztem, hogy megy-e szeptemberben. Szeretném megnézni – a szabadtéri színen. Az emberek mindent adnának, hogy ezt megnézhessék. Ezt a vágyat ki lehet elégiteni. **Az az Isten adottsága, hogy művészeti és esztétikai vágyakkal áldotta az embert.** – A benyomások és élmények, amelyeket ilyenkor szerez az ember, egész életre szólók lehetnek, életváltozást idézhetnek elő... A művészi melódiáktól való elhagyatást a **remete életében** – pótolja a fa susogása, a madár-ének... Szebben hallja a prímet... Szent lehet az első és a második is... Remetek a barlangban Isten hangját hallják... Ezek mind isteni hívások. Annyit jelent, hogy az Isten adja a kvalitást és ez bennem érvényesül.

b) Magasabb életre hív az Isten! Van vegetatív, művészi, kulturális élet, de van erkölcsi, szupernaturális élet. Én a világ központja vagyok. Ettől félnék az emberek! Pedig ez az Isten igazi találkozási az emberrel! **Én vagyok az Ő képe, a világ legnagyobb értéke. Mindennél nagyobb érték az ember.** – Szép az őszirózsza! Az oroszlánszaj mindig pompázó... A szarkalábnak pedig az a saját-sága, hogy mindig felfelé tör, fent hozza a bimbókat is!... De ti mindig bimbóztok vagytok! Mindig szebbek lesztek! **Az Isten képe mindig szebb lesz bennetek!** Ez himnusz éneklés, mert Krisztus csodát tevő hatalmát dicséri. Nem meglepetést, hanem himnuszt vált ki, a magasabb életrehívás kegye öröme hangol és szebb élet lehetőségére.

c) A természetfeletti kegyelemmel áldott Isten népe, mint Dávid népe, muzsikál a frigyszekrény előtt. A lélek ilyenkor kicsorduló örömhárfa, amely angyaléneket zeng. A Miserere-t is szeretem, megkönyezem, de a „Laudate”-t jobban élvezem. A túlcorduló szeretet, az Isten kiáramlása mind hívó szó, hívó beszéd. – Legmagasabb foka a szolgálatnak, amikor az ember áldozatosan teljesíti az Isten hívó szavát. Ezt Krisztusnál látjuk, aki életét adta juhaiért! – A mi életünkben olyan szolgálatra hív az Isten, amelyben a szakadás a világtól, a szakadás az élet örömszerlegeitől egészen teljes, és a tapadás teljes erővel beleolvaszt bennünket az Istenbe!

Bef.: Magamnak ezt a mondatot szögezem le: „Ego vocata sum!” Vocata? Milyen területre? Ad vita materiale”-re? Ne szóljuk le, bár ez a szent szolgálat alsóbb skálája. Hívhat az Isten a lelkeket szolgáló vonalra. Feltehetjük a kérdést: melyik a tökéletesebb hívás? – Az Isten kegyelme – hívás vonalán különböző. A kegyelemnek fokai vannak. Gyógyítás, szegénység, áldozatosság... kinek mit adott az Isten. – A vocata mulier ne felejtse el, hogy ez passzív jellegű; **mástól** indul, nem én kopogok, hanem engem hívnak. Első indítás az Istentől jön. A kegyelmet is Istentől vesszük. – Mikor lehet arra reádöbenni és megállapítani, hogy az Ő hívása nem fantasztá lidércfény? Amikor áldozatos az út, és diadalba lobbanó a jövő. Ilyenkor boldogan kell indulni, mert itt az Isten jelentette ki magát! **Cum Deo – ad finem!** – A boldogság csak úgy érhető el, ha abból a serlegből iszom, amelynek tartalmát **nekem** csordította az Isten. A szőlő itala a legboldogítóbb, amely Krisztus elgondolása szerint bontakozik ki Krisztus szőlőtökéjéből! – Ha kopogtatott Krisztus, azért kopogtatott, hogy ezen a földi életen kezdve az örök életboldogság országába juttasson engem. Hívó szavát így értelmezem és így követem!

4. beszéd: Mit felelünk a hívó Mesternek?

Bev.: „Vocatus sum!” – mondhatja minden ember. Hív az én lelkem sugallata, akkor több vagy a köznapi embernél. Vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy életemmel mit feleltem az isteni hívó szóra tudatosan, vagy tudattalanul. – Amit **adottságban vettem** az Istentől, az is az Istennel való találkozás. A tudatra ébredés már nagy, készséges tudatos felhívás, indítás. – Mit feleltem az Úr hívó szavára? Negatív – szembe mentem? – Ezt a vonalat elejtjük! **Csak az igenlő vonalat** vegyük: tehát mit feleltem?

1. Igenlő életet és igenlő boldog életet.

Mikor tudatára ébredtünk, hogy az Isten vár tőlem, akkor az én rezonanciám, dalom: „Szólj, Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,10). Minket többször lelki indítással hív az Isten, és mindig azt válaszoljuk, amit a Szűzanya szavaival fejezhetek ki a legszebben: „Íme az Úr szolgáló leánya!” (Lk 1,38). Készségesen jelentkezem!

a) Mire szólt ez a hívás? Gondoljuk át: a **közönséges élet normális szolgálatára**, vagy a hármastökéletességi grádusra: a szegénység királynője, a tisztaság fehér köntöse, az alázatos engedelmesség főhajtására. Ezek azok a vonalak, amelyek az élet felsőbbrendű feleletét adták. A földieket kevesebbre, eszköznek kell tenni. Kell a pénz, étel, ital, mert testi emberek vagyunk, de csak annyi, amennyi az élet fenntartására kell. – Így éltem? Előző életemnek nem valószínű, hogy nagy kísértése volt a **luxus**. Esetleg Bacchus? Vagy Venus? – Természetszerűleg az életünknek felelete: a finom egyszerűség. Ne zsákban járjunk! Kis gyermekkorunkban is kerestük a szépet, a tiszta életet. Az a felelet, hogy mi mindig az élet lilios kertjében jártunk, amire az Isten hívott. – Öngóg nem fogott-e meg? Mindig engedelmeskedtünk azoknak, akik lelkünk javát szolgálták. Legyen úgy, ahogy mások akarják. Ebben a lelkületben hódolat és szent tisztelet van. Nemes lelkületű élettel feleltünk az Isten hívó szavára. Tulajdonképpen életünk más vonalat is választhatott volna. Kérdés, hogy a más vonal életünk tartalmát adja-e? Hogy ezt választottuk, az Isten által jelzett útra léptünk, amelyet a Krisztust kérő ifjú életében látunk: mit tegyek, hogy tökéletes legyek?

b) Mit hozzon az áldozatos vállalkozó? Távodást az anyagiaktól: mindentől elszakadni, ami élvezetes. Leszögezhetjük, hogy mi kerestük ezt az életet és éltük, amit az Isten tőlünk kért, és te azt az élet vonalán prezentáltad. – Nemcsak így kell étellel szolgálni, hanem Szt. Pál szerint fontos, hogy boldogan kell szolgálni! Van rabszolga, meg teherviselő és dalos lélek! Kényszerrel, ütlegekkel az emberi akaratot kizárják, gátolják, a szellemi kifejlődést rábeszélik, szinte szuggerálják az embert a cselekvésre és magatartásra. Van ilyen forma is. Lehet ezt lelki terrornak nevezni, amely alatt én gyengén meghúzódok. Ez nem az élet diadalmas formája. Ha a bűnnel szembe megyek, mérsékelek valakit kemény kézzel – ez lehet! De nem a felsőbbrendű kényszerítéssel! – Tegyem vizsgálat tárgyává, hogy az én áldozatos életemben nincs-e valami kényszer alatt kívülről injustus vagy belülről? Az apácájelöltet megkérdik, nincs-e belépése mögött valami szerelmi csalódás. Nem lehet azért zárdába menni, mert otthagyták, csalódott stb. **Ilyen zárda nincs!** Búbanatosok menedéke nincs! Bűnbánók menedéke van! Ez a zárka rendszer lenne. Vannak mamák, akik szelíd kényszerrel papot akarnak nevelni a fiaikból. Ezeknek azt mondhatnánk: ne a fiát terelje papnak, maga adjon mindent az Istennek, még a fiát is!

c) És milyen legyen ez az áldozatos vállalkozás? Ez a kényszer, ha nem is zárka, de vállalt örök kereszt. „Az én terhem könnyű, az én igám édes” (Mt 11,30). Aki a keresztet nagyon érzi, az nem Krisztus kezéből kapta azt. Akit Isten kegyelme hordoz, annak a kereszt édes és könnyű. Aki az Isten kegyelmén mint hullámokon ül, mint a fakadó virág indul, bontakozik; nem szabad kikapcsolnia az Istent. Isten kegyelmével lehet csak könnyedén járni a kereszt útján. – Krisztustól átvette Simon, de csak rövid időre a keresztet. Az Isten erőt ad, hogy a Golgotáig vigyen. Ezért a különleges hivatásnál nem szabad erőszakoskodni, mert akkor összeomlik az ember. Mindig sebes a vállam? – kérdezem magamtól...

2. Fontos a mi himnuszos világunk.

Mindig mosolyogni. Szeretem a mindig derűs embert. Tomcsányi atya, a lelkiatyám, mindig mosolygott. Szinte rajta ült az ajkán a mosoly. Simogató gesztus volt egész magatartása.

a) Aki hiszi, hogy az élet örök, hogy mi szeretni fogjuk egymást végnélkül az Isten vonalán, nem lehet nem örülni ennek. – Csak az tud szomorú lenni, aki csak a földből akar mindig venni. Ha nincs ruhája, letört. Nem nézheti meg az Aidát, csüggedt lesz... Nem leszek kétségbeesve, ha nem sikerül valami. Az ember az életében amit ad, azt örömmel élje. Megszólalhat bennem a bűnbánat, de nem a

kétségbeesett fájdalom. Krisztus is kétszer könnyezett, de én is keresek megoldást. Ha deportálnak? – keresem, hogy hogyan szolgálhatom az Istent. Akkor is dalos a lelkem: Uram, Uram, miért hagytál el engem? A Getszemáni kertbe himnuszt énekelve mentek. Uram, Uram, miért hagytál el engem?! – ezt a Zsoltárt érdemes elolvasni. – A vértanúkról is azt olvassuk, hogy énekeltek és imádkoztak, mikor a halálba mentek. Nem hallottunk búbanatos, kétségbeesett, siránkozó vértanúkról... A szenvedést is himnuszos lélekkel kell vállalni. Ez a jele annak, hogy én nagyon boldog életet élek, életem minden nap fényben úszik, mindig dalolok. Nekem nincs ilyen borult napom, mint a mai. Ha én az Istent akarom, akkor széttépem a ködfüggönyt. Én a napot, az Istent akarom. A szinte vakmerő ember előtt kibontakozik az élet. A horoszkóp készítőket azt hiszik, hogy amivé lesznek és leszünk, az a csillagok állásából következik. Én hiszek az erő kisugárzásában, de ez nem úgy köt, mint a föld gravitációja. Vonz, vonz, vonz.

b) A tiszta dalos lelkület, fénysugárzás, melegség annyit jelent, hogy én eltaláljam a hivatást. – Mi lennél, ha újrakezdenéd az életet? – kérdezték tőlem. Én újra pap lennék. Megkérdeznék Krisztus, emlékezz a múltra, azokat a kegyelmeket kapod, amelyeket eddig kaptál, mi lennél? Én térdig koptatnám a lábamat, hogy újra pap lehessen. Olyan lelkületű lennék-e, mint most? – azt kellene felelnem, igen, dalos lelkű ember. – Az élet dalos pacsirtái legyetek, daloló nemzedéke az életnek. Mikor az ember boldogan él, boldog élettel tud felelni Krisztusnak. Ne terhet cipelőket, nyomorult kulikat, hanem dallal járó emberek legyünk! – Előfordul, hogy reákvényszerítik az embert, hogy énekeljen! Ez nem a lélek dala. De ha valóságosan daloló emberek lennénk, akkor győznénk! Lendülettel, dalolva tenni a jót, ennek nem lehet ellenállni. Olyan ez, mint a zúgó fergeteg! Ne gyászmenet legyünk! Ez a boldog élet, ennek nem lehet ellenállni. Magával ragadja az embereket, dalos élettel lehet előre menni. Csak az győz, aki dalolva halad.

Bef.: Derúsen, szinte a csalogány csattogó énekével és boldog tudattal csak az tud énekelni, aki boldog. – A magyar munkás munka közben dalol. Az amerikai csak fizetésért énekel. A magyar embert azért szeretik, mert ha arat, akkor is dalol, ha hazafelé megy, akkor is dalol. Ha fáradt is, akkor is megvan benne a dal. Maradjunk mi is Isten dalosai. Tartani a lelki pozíciót. Tartani örömmel, akkor elérhetjük azt, amit a mai Evangélium hirdet. Boldogok vagytok, akik mindezt láttátok és ezt az életformát járjátok. Az élet örömkorsójából vegyétek az ízt, az illatot, amely a lélekderű részégeivé tesz titeket. Az átlagembert táplálja a kenyér, a bor nedűje. De ez csak olyan része az életnek, amely széteső, széthulló. De aki ebből az italból hörpint, az oltár Borából és a szenvedéssel együtt is derűselkületből, az az örök életből merít. – A mi szent találkozásunk az Úr templomában – derűs életre hangol, az örök lélekben pedig – a mennyei Atyával együttesen boldogít.

*

– A most következő beszédláncok csak **alapelgondolást** és **beszédcímeket** adnak. A tartalommal való megtöltés – egyéni feladat marad.

I. beszédlánc címe: Az Ószövetség látnokai

Itt az isteni kinyilatkoztatást közlő „isteni követek” élete, hivatása ismerttetendő. – A cél lehet: apologetikus és biblikus.

1. beszéd: Ábrahám vágyakozása

Tárgy: mit akart látni Ábrahám, és mit adott neki az Isten?

2. beszéd: Jákob látomása

Tárgy: Isten terve -a látomás biztosításával.

3. beszéd: Izaiás víziói

Tárgy: a Messiás érkezés boldog idejének színezése és az áldozati Messiás meghirdetése.

4. beszéd: Dávid király „lélekálmai”

Tárgy: mit „álmodott” és mit „teremtett” Dávid király?

*

II. beszédlánc címe: Az Újszövetség látnokai

Itt azt kellene fejtegetni, hogy hogyan látnak a messiási világ történetébe az „Úr választottjai”?

1. beszéd: Az apostolok élményei

Tárgy: mit birtokolnak és mit hirdetnek ezek a „látnokok”?

2. beszéd: A választott nép élményei

Tárgy: milyen élmények gazdagítják az Úr felé húzódó választottakat?

3. beszéd: A keresztség mosta nép élményei

Tárgy: mit érzelenek a Mester keresztségében újjászületett „istenfia”?

4. beszéd: Az Egyház hajósnépének élményei

Tárgy: hogyan bontakozik ki a küzdő Egyház sorsa a „látnokok” látomásain keresztül?

*

III. beszédlánc címe: Embervágyak

Itt azt lehetne fejtegetni: mik az emberi életnek legősibb vágyakozásai?

1. beszéd: Látni – az igazat, a szépet és a jót

Tárgy: ezek a lelki kincsek -a kereső ember „elrejtett kincsei”.

2. beszéd: Szolgálni – az igazat, a szépet és a jót

Tárgy: ezt az életkincset **önmagunkban** szolgálni, ez az emberi hivatás nagyszerű törtétese.

3. beszéd: Birtokolni – az igazat, a szépet és a jót

Tárgy: birtokba venni, vele gazdagodni, önmagát velük ékíteni – az emberi vágyakozás nemes törtétese.

4. beszéd: Teremteti - az igazat, a szépet és a jót

Tárgy: mindennél nagyobb ezeknek **teremtése**, azaz **kivirágoztatása**.

*

IV. beszédlánc címe: A jelenben élők

Itt a „**jelen embere**” állítandó be olyanképpen, hogy ő a „**jövőnek is teremtője**”.

1. beszéd: Jelen emberei – a jövő „Isten képei”

Tárgy: minden „jelen ember” Isten képe. – Tehát a jövő embere is a jelen emberéből fakad...

2. beszéd: Jelen emberei – a jövő teremtői

Tárgy: amivé **teremtjük** magunkat, az a **jövő képünk**.

3. beszéd: Jelen embere – az isteni terv szolgája

Tárgy: Isten tervét az valósítja, aki a **jelenben** – a **jövőért** fáradozik.

4. beszéd: Jelen embere – az isteni jövő birtoklója

Tárgy: a jelenben dolgozó, a jövőt szem előtt tartó – a jövő boldogságának birtoklójává válik.

*

V. beszédlánc címe: A jövőt látók

Itt arról kellene szólni, hogy mi módon tűnnek elénk -a jövő kontúrjai?

1. beszéd: Zárt szentély-e a világ?

Tárgy: ember előtt zárt, de Isten előtt nyílt könyv a jövő.

2. beszéd: A jövő leplének ellibbentése

Tárgy: Isten Maga, vagy követői útján veti előre a jövő képét.

3. beszéd: Isten zárta és nyitotta jövő...

Tárgy: isteni terv – a titokzatosság és isteni terv – a titok feltárása.

4. beszéd: A végleges feltáró – az örök Bíró

Tárgy: az igazi jövőt egy hatalom tárja **életté** – ez a végtelen Bíró.

*

VI. beszédlánc címe: Az idő és végtelenség

tt a véges ember és a végtelen Isten ismertető az **idő** és **végtelenség** fogalomkörében.

1. beszéd: Az idő – eseménysor mérő

Tárgy: az idő – az emberi cselekvés és érdemszerzés isteni ajándéka.

2. beszéd: A végtelenség – a minden összefogása

Tárgy: a végtelenség – a lét összefogása, Személye az Isten.

3. beszéd: Az idő – az emberélet tartozéka

Tárgy: az időt Isten adja, hogy az ember értékesen felhasználja.

4. beszéd: A végtelenség -az Isten birtokállománya

Tárgy: csak az Isten Végtelen.

*

VII. beszédlánc címe: Az élet boldogságának igazi tartalma

Itt azt kell keresni: mi ad alanyi boldogságot?

1. beszéd: Találkozás – a vagyonnal?...

Tárgy: mit ér a földi vagyon?

2. beszéd: Találkozás – az élvezettel?...

Tárgy: mit ér a sok élvezet?

3. beszéd: Találkozás Krisztussal – a földön

Tárgy: mit hoz Krisztus a földön?

4. beszéd: Találkozás Krisztussal – az égben

Tárgy: mit ad Krisztus – az örök életben?

*

VIII. beszédlánc címe: A látó szemek

Itt a **látás fokozatai** ismerttetendők. Főgondolat: hogyan látjuk Krisztust?

1. **beszéd: Földi szemek – „ács fiát” látják...**
Tárgy: csak a földieket látó szem...
2. **beszéd: Áldott szemek – az „isteni követet” sejtik**
Tárgy: az isteni terveket is szemlélő szem...
3. **beszéd: Az isteni kegyelemmel látók – Isten Fiának tudják**
Tárgy: az égi kegyelemmel áldott szem...
4. **beszéd: A jövőbe látók – az örök otthon Uraként imádják**
Tárgy: az Istenfiát imádó és Őt élettartalomnak látó szem...

*

– Még két **gyakorlati, lényeges** és mindig szem előtt tartandó beszédláncot fűznénk ide.

I. beszédlánc címe: Az Isten parancsai

1. **beszéd: Alaphangja: szenteljétek meg magatokat!**
 1. Távolság a bűntől...
 2. Bőségesen a kegyelemben.
2. **beszéd: Szeretetáradása: kegyelemmel segítlek titeket**
 1. Szeretet az Isten.
 2. Szeretetet sugároz az Isten.
3. **beszéd: Igényeskedése: tiszták legyetek a tisztátalanok között**
 1. Szentelt amfora legyen a lélek.
 2. Szent kenetet hordozzon az élet.
4. **beszéd: Eredményük: Isten népeivé váltok!**
 1. Aki követi a Mestert.
 2. Azt égbe vezeti a Mester.

*

II. beszédlánc címe: Az ösztönös ember feladata

Ezt a tételt végül azért emeljük ki hangsúlyosan, mert az emberi léleknek állandó küzdelmet adó problémája: „Hiszen nem azt teszem, amit szeretnék, a jót, hanem a rosszat teszem, amit nem akarok” (Róm. 7,19).

1. **beszéd: Harcba szállni – önmagával**
 1. Harc az élet eleme.
 2. Diadal az ember dicsősége.
2. **beszéd: Istent kérni – kegyelemadásra**
 1. Meríteni Anteusként – a földből.
 2. De kegyelemharmatozást kell kérni – az égből.

3. beszéd: Féketvetni – kilengésünkre**1. Örömmezőkre kalandozik az ösztön...****2. Zabolával tartsuk féken az ösztönt!****4. beszéd: Isten nyájává lenni – földi életünkben****1. A föld is karámunk.****2. Itt is Jézus a Pásztorunk.**

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez fűződő beszédek

A Szentlecke szövege ma így szól: „Ez a bizalmunk Isten iránt Krisztusból ered. Nem mintha saját erőnkől képesek volnánk valamit is kigondolni magunkról, hiszen képességünk Istentől származik. Ő tett minket alkalmassá arra, hogy az Újszövetség szolgálói legyünk, nem a betűé, hanem a léleké. Hiszen a betű öl, a lélek pedig éltet. Ha már a halálnak betűkkel köbevésett szolgálata oly dicsőséges volt, hogy Izrael fiai nem tekinthettek Mózes arcába, arcának múltó ragyogása miatt, hogyan ne lenne sokkal dicsőségesebb a Lélek szolgálata? Ha ugyanis már a kárhoztatás szolgálata dicsőséges, a megigazulás szolgálata mennyivel inkább szárnyalja túl dicsőségben?” (2Kor. 3,4-9).

Az egész Szentlecke azt az örvendetes hírt közli: az Isten a szeretet Lelke, és így az emberi élet értékét is a **Lélek adja**. – Kell az isteni szót jelző betű, de mindenekfeletti az isteni Jóságához forduló lélek tevékenysége. – Az Ószövetség szolgálata – a „halál szolgálata” volt, de múlandósága után a „mindig dicsőséges Újszövetség” **lélekszolgálata** még dicsőségesebb létszen. – Az igazi ember szolgálata – az igazság lélekszolgálata. – Lássuk most egyenként a beszédeket és beszédláncokat.

*Különálló beszédek***1. beszéd: Mózes arca**

(Biblikus beszéd: Mózes -a zsidók vezére)

Bev.: Michelangelo világhírű szobrai között olyan kiemelkedő Mózes szobra, hogy hűségese, szinte beszélni készülő alakját kalapáccsal megkopogtatta a Mester és így szólott hozzá: „Mózes! Szólalj meg!”... Lelkünk elé akarjuk varázsolni a választott nép alakját, és a Biblia lapjai nyomán két arcél áll elénk a vizsgálgatás nyomán. – Melyik ez a két arcél?

1. Mózes arca emberi arc – emberi találkozások idején.

Az Úr választottja – egyszerű ember. Belső világa azonban kiverődik rajta, és így arca elárul sokat lelkéről.

a) Mózes otthonáról, amelyről tudjuk, hogy a fáraó udvarában emeltetett...

b) Tudása – emberileg magasrendű, de arcán kiverődhetett népe szenvedése látásán az együttérzés és a kemény szembeszállás.

c) A népe előtt kedves, érdeklődő; de a látások nyomán kemény és határozott. „Azokban a napokban, mikor Mózes már felnőtt, kiméne testvéreihez s látá sanyargatásukat s hogy egy egyiptomi ember üti az ő egyik héber testvérét” (2Móz. 2,11).

d) A fáraó előtt nem alázatos szolgáló, hanem öntudatosan komoly. Ezért olvassuk ezt a szent parancsot és ennek kemény végrehajtását. A parancs így szól: „...nos jer, hadd küldelek a fáraóhoz, hogy kivezeds népemet, Izrael fiait Egyiptomból” (2Móz. 3,10). És a végrehajtás? „Ezután Mózes és Áron bemenének és mondták a fáraónak: Ezt üzeni az Úr, Izrael Istene: Engedd el népemet, hogy áldozzék nékem a pusztában. Ám az felelé: Kicsoda az az Úr, hogy hallgassak szavára és elengedjem Izraelt? Én nem ismerem az Urat s nem engedem el Izraelt!... De a fáraó szíve megkeményyedék s nem hallgata rájuk, miként az Úr előre megmondta” (2Móz. 5,1-2 és 7,13).

e) Így azután vezető lesz és **vezető arca** kínálkozik elénk. – Maga az Úr parancsa kemény. Nem lehet gyenge vonású az az arc, amely ilyen parancsot kap: „Menj, gyűjtsd egybe Izrael véneit s mondd nekik: Az Úr, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene megjelent nékem és azt mondotta: Íme megemlékeztem rólatok s láttam mindazt, ami veletek Egyiptomban történt, s elhatároztam, hogy kivezetlek titeket Egyiptom nyomorúságából” (2Móz. 3,16-17). – Épp azért hat arcának

vonása és követelésének keménysége, mert kiverődött rajta – az Isten parancsa. Mint valóságos vezető is kemény. Jutalmaz és büntet.

2. De Isten fényének ragyogását szórja az Istennel való találkozás után.

Aki érzékelhető módon észlelte az Istent, az beleszédül az isteni tekintetbe.

a) Mózes úgy jött le a hegyről, hogy **arcán ott fénylett az Isten fénye**. „Mikor aztán Mózes le szállt a Sinai hegyéről, kezében a biznyság két táblájával, nem tudta, hogy sugárzik az arca az Úrral való beszélgetés következtében” (2 Móz. 34,29). Ezért történt, hogy a nép látta és nem mert reátekinteni, hanem leborult a földre.

b) Ámde van olyan fénye is az Istennek, amely a lelken verődik ki. Ezt is elárulta Mózes. Ez pedig az a világos látása az Istenhez tartozásának, amely minden hűtlenséget kizár. Ezért bünteti a hűtlen népet.

c) Végül van olyan Isten fény is, amely az **érzékelhető megjelenésben tapasztalható**. Mózes átélte és átvette ezt a fényt. De az Újszövetség is beszél erről: „...Ott színében elváltozott előttük. Arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig tündökölt, mint a fény” (Mt 17,2). – Itt ugyan maga a Mester fényes arca kap megragadó leírást, de ez a **lelki átsugárzás** arra vall, hogy ugyanezt kaphatta a zsidók vezére.

Bef.: Milyen tehát Mózes arca? A hivatásra indított és készséges vállalat eláruló emberi arc egyúttal az Istennel való találkozás dicsfényt sugárzó isteni arc.

2. beszéd: A törvény magyarázó

(Biblikus beszéd: Az ószövetségi papság)

Bev.: Bár az Isten tisztelete az ember természetes vágya és kötelessége, mégis állandó segítőnek, az Úr rendelte papságnak munkája. – Milyen volt az Ószövetségben az Úr választott népének papsági szervezete?

1. Nép és Áron nemzetsége.

Nagy elválasztást találunk a zsidó nép között. Ádám törzse ketté válik. **A kiválóbb Áron nemzedéke**.

a) De az **elszülött** – pap. Csak megváltással lesz helyette – Áron törzsének hajtása. „Állítsd magad elé Izrael fiai közül Áront, a bátyádat fiaival együtt, hogy papjaimmá legyenek... Fiait is léptesd előre s öltöztess fel a gyolcsköntösökbe s övezd át őket az övvel – tudniillik Áront és fiait – s tedd reájuk a süvegeket és papjaimmá lesznek örök joron” (2Móz. 28,1 és 29,8-9).

b) Élete? Emelkedettséget követel. És kötelessége: Isten szolgálata. „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1).

c) Dicsősége – nép tisztelete, Isten szeretete.

2. A papság belső megosztódása.

a) Egy **főpap** irányította a népet. Feladata és kötelessége a frigyszekrény előtt való megjelenés, a legnagyobb áldozat bemutatása és a nép képviselője.

b) A **papság** volt a második lépcső. Szolgálat, áldozat, Isten ígéjének olvasása. Élete: isteni. Joga: kiválóságok sorozata: „Vigyázz, el ne hagyd a levitát sohasem, míg azon a földön lakol” (5Móz. 12,19). – Ezért kötelesség ez is: „Ami az eledeláldozatból megmarad, az Ároné és fiaié legyen: szent-séges rész az az Úr tűzáldozataiból” (3Móz.2,3). – De azért szól a kiváltságát hirdető parancs is: „A papi nemzetségnek csupán minden férfitagja ehetik ebből a húsból: szent helyen, mert szentséges az” (3Móz.7,6). – Sőt mindez ilyen rendelkezésre támaszkodik: „Minden adomány, amelyet Izrael fiai hoznak, a papot illesse, s mindaz, amit valaki a szent helyre visz s a pap kezébe ad, azé legyen” (4Móz. 5,9-10). Ugyanezt erősíti ez a törvény is: „Azt is meghagyá, hogy a Jeruzsálemben lakó nép adja meg a papoknak s a levitáknak járandóságukat, hogy az Úr törvényének szolgálhassanak. Mikor ez a sokaság füléhez jutott, Izrael fiai bőségesen megadták a zsenget a gabonából, a borból, az olajból s a mézből, s beszolgáltatták a tizedet mindabból, amit a föld terem” (2Krn. 31,4-5). – Életfeltételei: a nép adománya.

c) A harmadik: a **leviták** csoportja. Áron – Lévi ivadéka, akik a **szolgálat előkészítésével** foglalkoztak. A papsághoz tartoztak és Istenhez szolgálatban fűződtek.

Bef.: Az Újszövetség egyszer arra hivatkozik, hogy Krisztus a Melkizedek rendje szerinti főpap. A kenyér és bor áldozatának csodás megvalósítója. Ez arra vall, hogy az Ószövetség itt is előkészület és

az Újszövetség a beteljesülés.

3. beszéd: Az isteni kiválasztás

(Dogmatikus beszéd: Az isteni előregondoskodás)

Bev.: Maeterlinck „Kék madár” című színművében úgy szerepel a születendő és földre küldendő isteni követ, a gyermek, hogy örök hazából indulás előtt vizsgálat tárgya: vajon visz-e valamiféle kincset a földre? Istenatyánk ugyanis senkit sem enged a földre – üres kézzel. Hogyan indít el bennünket az égi Atya?

1. Ő ad mindent – az életbe indulás szent tényében.

a) Mi valójában az ember? Égi követ, aki testi-lelki felszerelését égi Atyjától kapta.

b) Az általános emberi kincsek mellett sokat kap minden egyes – **egyéni tehetségben**. Nincs két egyforma ember. Nincs két egyforma külsejű ember. Ne is dicsekedjél külön tehetségeddel. Hiszen: „Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor. 4,7) – mondja bölcsen az Írás.

c) Ezek a tehetségek azonban nem egyszerű és véletlen felruházások. – Ezek a **küldetés feltételei**. Az egyszerű kézimunkára küldött – a drága testi erőt vette; de a számtan tudós az elvonás lelki erejével indul. – Kit hová irányít az Atya, ahhoz képest látja el kincsekkel.

d) De maga az is isteni adomány, hogy milyen **környezetbe** állítja be az embert. A környezet nevel, vagy rombol. Az egyik fejleszt, a másik megöl. – Íme mindez azt mutatja, hogy az ember minden értékével az Isten adományainak hordozója.

2. De Ő ad mindent az élet tevékenységében is.

Az Isten nem halmozásra és raktározásra, hanem tevékeny munkára adományoz. Itt az a cél, hogy sodródó munkában bontakozzék életté a sok isteni adomány. Az ilyen tevékeny munkával lendül neki az ember.

a) Milyen vonalon haladjon ez a bontakozás? A testi fejlődés útján... A lelki fejlődés útján... A szellemi fejlődés útján...

b) És milyen módon érvényesüljön ez a kiteljesülés? A legfelségesebb annak a felismerése, hogy Isten nélkül semmit sem tehetünk, de Istennel mindent elérhetünk. „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5). – Méltán mondja a bizalmatlankodóknak az Írás: „Bár én koldus vagyok és szegény, az Úr majd gondoskodik rólam; Segítöm és oltalmazom te vagy, én Istenem, ne késlekedjél!” (Zsolt. 39,18). – Szt. Pál is arra int, hogy az Úr minden jót művel bennünk. „Hiszen Isten maga műveli bennetek jóakarata szerint a szándékot meg a végrehajtást is” (Fil. 2,13). – Legyen tehát lélektevékenységünk Istennel dolgozó.

Bef.: Bár alapvetésben és állandó segítségben minden az Isten, mégis az akarattal való odahajlásban, végrehajtásban, vagy akarattal elforduló elhajlásban alakító és alakuló az ember. Így azután Isten és ember együttesen alakított életképe a végnélküli életet élő ember.

4. beszéd: Egy az Isten

(Dogmatikus beszéd: Isten léte)

Bev.: A világnak és tudománynak egyik legerősebb iránya: a létező világ értelmének, eredetének és különösen az ember értékének keresése. – A sok és elkalandozó próbálkozás az ember törekvéseiben mutathat olyat is, amelynek terjesztőjére áll az Írás szava: „Így szól szívében az esztelen: Nincs Isten!” (Zsolt. 13,1). – Legyen a mai nap annak a kérdésnek vizsgálata: vajon megismerhető-e az emberi ész alapján az Isten létezése?

1. Isten létét igazolja: a világ léte.

A világmindenség nagyságai és parányi csendes hangoskodással **eredet** után kiáltanak. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismertető” (Róm. 1,19-20). – Ez az ész valóságos útja. Eljut oda a **létnék útjain** az ember, ahol az **Őslét** található. – Ami van – ha az nem végtelen – létesítőt kíván. Szinte elemi erővel ötlük az ember eszébe a következő példa: „egyetemi hallgató dicsekszik egyszerű anyja előtt: a tudásával. Anyja nyugodtan hallgatja, majd megkérdezi: mi lett előbb a tyúk, vagy a tojás? A fiú: a tojás, mert a kiscsirke a tojásból bújik elő. Az anya: ez nem lehet, mert hiszen a tojást a tyúk tojta. A fiú: igazad lehet anyám.

De az anya tovább szolt: és gondold meg, hogy nincs olyan tyúk, amely ne a tojásból bújt volna ki. Erre elhallgatott a fiú. Most így szolt az anya: örökké tudatlan maradsz, míg el nem fogadod a Teremtő Istent.” (Spirago, 241.1.). – Nincs valóság a valósító nélkül! – ezt kiáltja állandóan az emberi elme.

2. Isten létét igazolja: a világ esetleges léte. Továbbmenve, a létezés után az **esetleges** létezés lesz a második érv. – A világ parányi, vagy nagyságai mind, mind esetlegességüket mutatják. – Ennyi – amennyi... ilyen – amilyen... Állandó és követelődő kiáltás: miért **ennyi** és miért **ilyen**? Mindez **esetlegességet** mutat. – Honnét ez a kötöttség? Véletlen? – Valóban mi a véletlen? Aminek okát nem tudjuk. – Irányított? De akkor kitől? – Ez a döntő! Igaz felelet ez: az Istentől.

3. Végül Isten létét igazolja: a világ célszerű berendezése.

Az egész világ alapvetésben igaz, a szép és a jó jegyeit viseli. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). – De még viszonylagosan is egyes-egyes rész, hogy mind célbafutóan szolgálja az egészet. „Ő az Isten, ki a földet formálta és készítette, Ő alkotta meg: nem hiába teremtette, azért alkotta, hogy rajta lakjanak” (Iz. 45,8). – Lehet-e ez egyszerű belső indítás? „Struggle for life”?!? /Darwin/. Itt az **Indító** indíthat erre!... Mi ez? Olyan Valaki, Akiben előbb van a cél, mint a reátörő áramlás. Ez a személyes Isten.

Bef.: Zárószavunk az a megnyugtató ítélet legyen: Szt. Ágostonnak van igaza, akit erősít az Írás is: **„Benne élünk, mozgunk és vagyunk”** (Ap.Csel. 17,28); majd Krisztus Urunk tanításában nyer ez a tétel szent tartalmat: Atyánkkal élünk és otthonába megyünk! Az Írásban olvassuk: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

*

Ez a beszéd felépíthető a **tudósok** ismertetésére.

a) **Müller** ősvallás kutató szerint: található nép kultúra nélkül, de nincs nép vallás nélkül...

b) **Carrel** szerint: olyan az ember, mint örökké égő tömjénező, **aki** az imádság révén az Istenhez emelkedik...

c) **Strindberg** szerint: a „Könyv” keresendő. Az az isteni Írás (itt a Szentírásra gondol!), amely Isten szavát közli.

*

5. beszéd: És minden az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Isten felé forduló tevékenység)

Bev.: Az Isten meghatározásában igen sokszor szerepel ez a szó: **minden**. Mégpedig azért, mert a Végtelen mindent magába foglal. Így azután természetesen robban elő az a kérdés, vajon az ember életét annyira eltölti-e a „Minden”, hogy szinte elnyomja teljesen az ember egyéniségét? – A felelet három pontban adható meg.

1. A Isten a jóban – minden.

a) A földi élet kifejlődésének útja a jó kivirágoztatása. Lehet az ember természetesen jó és természetfeletten jó. Az első emberi, a második isteni. „Hiszen kegyelméből üdvözlöttek a hit által, s ez nem a magatok érdeme, hanem Isten ajándéka. Nem tetteiteknek köszönhetitek, hogy senki se dicsekedhessék” (Ef. 2,8-9). – De ez az utóbbi a **tökéletes jóság**.

b) De elérhető-e ez emberi erővel? Soha! Ok: Isten természetét kell alapul nyernie annak, aki ezt az életformát magában meg akarja teremteni. Erről szol olyan gyakran a Mester, hogy szinte közmondás a katolikus tanításban: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Ez pedig olyan újjászületés, amely testből, a földi emberből isteni, égi embert szül. Így azután minden pillanatnyi életrezdülésben szerepet talál az Isten. A jó cselekedetek egyetemében – mint Teremtő és Fenntartó, az isteni cselekvésekben – mint gyökérzet és természet.

2. Az Isten a rosszban – semmi. A rossz az Isten megtagadása. Az igaz, a jó ellensége a rossz. Itt **csak a cselekedet** tárgyi része történik Istennel, de a **viszony beállítás**, a cselekvés erkölcsi jellege emberi „érték”. Ezeket ismerteti az apostol mondván: „A test cselekedetei nyilvánvalóak: paráznaság, tisztátalanság, (szemérmertlenség), fajtalanság, bálványimádás, babonaság, ellenségeskedés, viszálykodás, vetélkedés, harag, részegeskedés, tobzódás, veszekedés, szakadás, pártoskodás, irigykedés, gyil-

kosság, s ezekhez hasonlók” (Gal. 5,19-21). – Itt végül is **elszakadásról** van szó, amelyben az ember **maga az erkölcsi cselekvő**. Minden bűnre áll ez! Ember! Ügyelj, hogy Istentől el ne szakadj! Így elvész a megszentelő kegyelem, elvágod magadat az örök szőlőtőkétől és maradsz száraz, élettelen venyige.

3. A törtető feszülésben – Isten segít, ember végrehajt.

Az emberi kísérletek és próbák is jellemzik az életet. A megindító – az Isten. A segítő – az Isten. A próbálkozó, a végrehajtó – az ember. Mindig jóra törni, hogy velünk legyen az Isten!

Bef.: Az első az Isten, de nem senki az ember. A jóra indít, a jóban segít, a cselekvéshez isteni erőt ad az Úr, de a tevékeny felfogó, értékesítő és végrehajtó az ember. – Ez az Isten mindent átjáró ereje, de az ember végrehajtó, tudatos hozzájárulásával gyümölcsöző.

6. beszéd: Alkalmassá teszi

(Dogmatikus beszéd: A lelki tevékenység alapvetése)

Bev.: Virágzó kertek homokozott útjain, a smaragd színpompájában villogó pázsit mellett hálás szeretettel gondol az ember a kertész áldott kezére. – De milyen gondolattal jár az égi Kertész paradicsomában az ember, ahol a szóró kezű égi Atya nyomait látja a földi zarándok mellett? Mit lát itt – lélekszemeivel?

1. Látja a dolgozó Istent – a természetfeletti kincseinek talentum szórásában.

a) Az Isten terve szerint az ember virágba szökkenő örök életre hívott **élő növény**. – Benne van az isteni lehelet, amely alkalmassá teszi erre a fenséges hivatásra. – Mindenki kap és eleget kap arra, hogy Isten élő virága legyen az Úr földi, majd örök országában. „Egyiknek öt talentumot adott, a másoknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15).

b) Erre legyen is büszke, öntudatos, mert hivatást is nyer az Istentől. – Ez már annyit jelent, hogy **valamiért** küldetik a földre és valamit teljesítenie kell itt a földön. „A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak: aki a prófétálást kapta, prófétáljon a hit szabálya szerint; aki tisztséget kapott, gyakorolja tisztségét; aki tanító, oktasson; aki a buzdítás ajándékát kapta buzdítson; aki alamizsnát oszt, tegye egyszerűségben; aki előljáró, legyen gondos; aki irgalmasságot gyakorol, tegye derűsen” (Róm. 12,6-8). – Ha más hasonlatra térve a mozaik darabokra gondolok, akkor meg lehet állapítanom, hogy a kis kövek nem tudják külön-különálló hivatásukat és jövő szolgáltatukat. – Még a darabokat rendező munkás sem tudja ezt. De a Mester, a művész úgy rendezi őket, hogy nagy egységbe a kívánt képet adják. – Erre való az ő **színük** és **alakjuk**. – Isten az embert is az Ő országa nagyságában parányi résznek tervezi. Ehhez a nagy szolgálathoz hordozza Isten adta tehetségeit. – De fejleszd is ki!

2. Látja a dolgozó Istent – a természetfeletti kegyelem kincseinek szórásában.

Nagyon érthető, hisz az a kereszténység lényege, hogy az istenivé emelkedés nem sarjadhat az anyagi életkincsekből.

a) Ember, jó ember, nemes ember lehet a természeti törvény hűségese, de istenivé csak Isten különös kegyelméből emelkedhet az ember. – A **megszentelő kegyelem** lesz az a televény, amelyből ki-sarjad az isteni élet. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10). A természetfeletti élet égi talaja tehát az az adomány, amely egekből hull a lélekre.

b) Mint többször hirdettük a szószékről: ebből sarjad a lélek veteménye! Az ember cselekvése belső értéket nyer és isteni gyökérzete folytán isteni kivirágzásban teljesül gyönyörűvé. Nézd a szenteket és látni fogod ezt a gyönyörűségeket életformát!

Bef.: Boldog lenne a nagy világ, ha tudná, hogy ő az Isten, és örök Kertész virágos kertje. – Legyen boldog az ember, mert tudja, ő ennek a paradicsomnak élő, örökké színpompázó virága.

7. beszéd: Előkészület és beteljesülés

(Biblikumon épülő dogmatikus beszéd: Az üdvökonómia útja)

Bev.: Isten tervében pihen a jószágáramlás folytán az ember boldogsága. A bűnbeesés után is jó-akaró marad az isteni szándék. A bűnbeesés lehetősége valósággá lett, és így **hangsúlyos** szerepet kap a megváltás. Így az egész ember története előkészületet mutat – a megváltásra, és az isteni Szeretet – beteljesülést ad a Megváltóban: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy

mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Hogy kell ezt értelmeznünk?

1. Az Ószövetség előkészület.

a) Teremtésünk után beszédesen irányít az Úr. Még a bűnbeesés után is. – Ekkori első szava: „El-lenségeskedést vetek közéd és az asszony közé; ivadékok és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) De a paradicsomon kívül is vezetve készíti elő népet; **Ábrahámnak** így szól: „...mivel ezt meg-tetted s kedvemért egyszülött fiadnak sem kedveltél, megáldalak és megsokasítom ivadékokat, mint az ég csillagait s mint a tengerpart fővényét... ivadékokban nyer áldást a föld minden nemzete, mivel en-gedelmeskedtél szavamnak” (1Móz. 22,16-18).

c) Majd **Izsáknak** tesz ígéretet: „...én veled leszek s megáldalak: mert neked és ivadékoknak fo-gom adni mindezeket az országokat, teljesítve azt az esküt, melyet Ábrahámnak, az atyádnak esküd-tem. Megsokasítom ugyanis ivadékokat, mint az ég csillagait s utódaidnak adom majd mindez orszá-gokat és ivadékokban nyer áldást a föld minden nemzete” (1Móz. 26,3-4). – Később Jákobnak ígéri a Messiást: „El nem vétetik a fejedelmi pálca Júdatól, sem a vezér az ő ágyékától, míg el nem jő az El-küldendő, az, akire a népek várakoznak” (1Móz. 49,10). – **Dávidon** keresztül szól: „Megesküdött az Úr és nem bánja meg: pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt. 109,4).

d) Azután a próféták hosszú során át Izaiás ajkán keresztül mondja: „Az Úr lelke van rajtam, mert felkent engem az Úr, elküldött engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, meggyógyítsam a meg-tört szívűeket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, megnyitást a bezártaknak” (Iz. 61,1). És: „Hogy hirdessem az Úr megszentelődésének esztendejét” (Iz. 61,2). – Sőt így is beszél: „És odamegyen szá-mos nép, és így szólnak: Rajta! Menjünk fel az Úr hegyére, és Jákob Istenének házához, hogy megta-nítson minket utaira, és ösvényein járjunk, mert a Sionról jő a tanítás, és Jeruzsálemből az Úr igéje” (Iz. 2,3). – Dániel, Aggeus világosan jelzik az Úr eljövételének helyét és idejét: „Ne féljeteK, mert így szól a seregek Ura: Még egy kevés idő, s én megrendítem az eget és a földet, a tengert és a szárazföl-det. És megrendítem az összes nemzeteket, és eljő, aki után minden nemzet vágyakozik” (Agg. 2,6-8). – Dániel: „Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra, míg megszűnik a törvényszegés és véget ér a bűn, eltöröltetik a gonoszság és örök igazság támad. Beteljesedik a látomás és a jövőndölés, és felkenetik a Szentek Szentje. Tudd meg tehát és értsd meg: Ama parancs kiadásától, hogy ismét fel-épüljön Jeruzsálem, a felkent fejedelemig hét hét és hatvankét hét leszén” (Dán. 9,24-25). – Izaiás pe-dig életének részletes útját, szenvedését és diadalát prófétálja: olvasd Iz. 53.fejezetét. – Így szól tehát az Ószövetség szava – az előkészület szava. Az Úr vigyáz arra, hogy el ne ködösödjék az isteni szó és ígéret.

2. Az Újszövetség beteljesülés.

a) A Messiás megjelenése – az idők teljessége. Ezért írja az Írás: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttjének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,14). – Sőt ezt Maga a Mester is megerősíti mondván: „Akkor megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok” (Lk 4,21).

b) De figyeljük csak a teljesülés tényét. Mikor született a Mester? Teljesen egybeesve Dániel jö-vendőléssel. – Hol született? Egészen egyezően Mikeás szavaival: „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izrael jövőndő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). – Hogyan élt, mit tett és ho-gyan halt meg: mintha Izaiás és Dávid szavait hallanók. És így tovább... Méltán mondja az Írás a halál leírásánál: „Így beteljesedett, amit a próféta jövőndölt” (Mt 27,35). – Íme a beteljesülés az Isteni tény-ben és fényében...

Bef.: Ez a fenséges üdvökonómia, az egyéni ember életében is lejátszódik. Nagy, hosszú készülés előzi a Krisztussal való egyesülés beteljesülését.

8. beszéd: Betű és lélek

(Erkölcsi beszéd: A törvény értelme)

Bev.: Az Isten szava törvény alakjában csendül az ember életében. – Szól a természet, amely Istentől jövet Istenhez gravitál. – Szól a kinyilatkoztatás, amely Isten személyes szava. – Szól a lelkiismeret, amely isteni leheletünk fényes rezonanciája. – De a felfigyelő ember vegyen tudomásul két dolgot:

1. A betű öl – ez legyen az első tétele.

A törvénynek van szövege és lelke. Az utóbbit diktálja az Úr. – A szavakat pedig írja az ember.

„Elviselhetetlen nehéz terhet rónak és raknak az emberek vállára, de maguk ujjal sem hajlandók mozditani rajta... Szélesre szabják imaszíjukat és hosszabbra eresztik köntösük bojtjait” (Mt 23,4-5).

a) A törvény betűjének is lényege a gonosz gátlása. Hisz célja is az, hogy a bűn ellen lelket hirdessen, amíg a Lélek uralma nem diadalmaskodik. „Mire való tehát a törvény? A törvényszegések végett lépett érvénybe, míg el nem jő az utód, akinek az ígéret szólt. Angyalok által lépett érvénybe, közvetítő útján” (Gal. 3,19).

b) De a betű mellett a **lélek ereje** – az isteni indítás lényege. – De az isteni igaz ember a törvény szava nélkül teszi a jót. „Tudom, hogy a törvényt nem az igaz emberért hozták, hanem a gonoszokért...” (1Tim. 1,9). – Még a pogányban is van ilyen hajlam, a lelkiismeret szava alapján. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmaga törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és önítélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti...” (Róm. 2,14–15). – Az isteni ember pedig készséges reá – az isteni természetben való részesezés folytán: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. A Lélek éltet.

Ez a döntő. A Lélek, az isteni Lélek és a lélek az éltetett emberi lélek.

a) Mi ez? Az isteni szikra, amely Isten felé törtet. Ha veszem Krisztus lelkét, akkor reám is áll az Írás szava: „Hiszen a lélek törvénye, melyet a Krisztus Jézusban való élet ad, fölszabadított téged a bűnnek és a halálnak törvénye alól” (Róm. 8,2). – Különbösen is „Lélek az Isten” (Jn 4,24). Nem lehet kényszerű parancsteljesítő, aki „istenfiúságra hivatott ember”.

b) Hogyan kell ezt kidolgozni, helyesebben: kidolgoznunk? **Kereső szemmel** kell kutatni az Isten akaratát. **Örvendező készséggel** kell odahajolni szavaihoz. És **áldozatos szeretettel** kell teljesíteni a jóra hangoló lelki indításokat. –Így él a lélek, és éltet a törvényből sugárzó isteni élet.

Bef.: Lélek az Isten – lélekért csendül a parancs. Lélek az ember életének legértékesebb tartalma, érte tudjon élni és ezt tudja szolgálni a törvény lelkét keresve szolgáló ember.

9. beszéd: A dicsekvő „betűkövetők”

(Erkölcsi beszéd: A törvény betűje)

Bev.: Mózes kőtábláira felfigyel az Úr hűséges szolgálója és lelkébe másolja az „**Isten Tízparancsolatát**”. – Vegye tudomásul az ember, hogy Isten szavát hirdetik a kőtáblák, de az ember lelke érzeze ki belőlük az Isten Lelkét. – Hogyan szól tehát az isteni törvény?

1. Isten szavát hirdetik a kőtáblák.

a) Az Úr irányító és szerető kapcsolatban él emberfiaival. Szól az Úr Mózesnek, hogy szóljon Mózes az embereknek. – A lényeg az isteni szó, a mód: a kőtábla.

b) De hirdesse is az ember a kőtábla igazságait. – Mégpedig állandó behódoló étellel és másokat oktató beszéddel. Ilyen módon: „Hozzád jönnek a népek a távolból, ajándékkal kezükben imádják az Urat tebenned és földedet szentnek hirdetik ők, mert benned szólítják majd a nagy nevet, átkozottak lesznek, kik megvetnek és kárhozottak mindnyájan, kik káromolnak, de áldottak lesznek, kik felépítenek téged, te meg örvendezni fogsz fiaidon, mert mindnyájan áldottak lesznek és egybegyűlnek az Úrhoz” (Tób. 14,14–17). – Ámde ne külsőségekben és alattomos lelketlenségben szóljon ajkatok. „Óvakodjatok az írástudóktól! Szívesen járnak hosszú köntösben és szeretik, ha nyilvános tereken köszöntik őket, szívesen foglalják el az első széket a zsinagógákban és a férőhelyeket a lakomákon” (Mk 12,38). – Ti legyetek a hirdetők és magyarázók, Isten legyen a törvényhozó.

2. De emberi lélek érezze ki Isten Lelkét.

a) A kőtábla kemény, de még keményebb az Isten parancsa. Nem a teljesítés nehézsége, hanem a parancsteljesítés következetessége miatt. – Ne felejtse el: „Ha ugyanis már a kárhozottat szolgálata dicsőséges, a megigazulás szolgálata mennyivel inkább szárnyalja túl dicsőségben?” (2Kor. 3,9). Ez az Isten szolgálata.

b) De kiérezhető-e a kőtábla betűiből az Isten Lelke? Mivel kezdődik? Az Isten – és emberszeretet törvényeivel. Tehát a szeretet Lelke szeretetet igényel. – Csak később fordul az isteni szeretet ellensége ellen, azok ellen, akik a földiek szellemét akarják szolgálni étellel. De ott azután kemény! „Jaj nektek írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Nagyokat imádkozva föléltetek az özvegyek házait. Ezért súlyosabb ítélet vár rátok” (Mt 23,14).

Bef.: Így nem marad hideg és kemény kő az isteni parancs, hanem meleg és éltető levegőt visz az

ember erkölcsi életébe.

10. beszéd: Isten dicsősége

(Pedagógiai beszéd: Az emberi munka értékesítése)

Bev.: Szinte közmondássá lett ez a bölcs mondás: „Aki nem dolgozik, ne is egyék!” (2Tessz. 3,10). Mesterünk élete pedig eleven elevenséggel mutatja, hogy egész életét testi és szellemi munkában töltötte el. Ezt a munkakészséget természetünk is parancsolva hirdeti. Csak azt kell kérdeznünk: mi legyen a munka igazi indítéka?

1. A földiek szolgálata – embernek dicsősége.

a) A föld a munka területe. Dolgozva alakítjuk **nagy otthonunkat** és **használjuk átteremtett javainkat**. Ezt teszi az ember az Írás szavai szerint. „... uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

b) De ez a munka nemcsak haszon, hanem dicsőség is számunkra. – Mi itt a helyes sorrend? Először – uralom. Másodsor – termelés. Harmadsor – önfelértékelés. Negyedsor – életkiteljesítés. Ha ezeket nézzük, akkor rádöbbenünk, hogy a földi munka és dolgozás – sok kincset ad nekünk. Azért vagyunk kertészei, hogy ilyen kincseknek tulajdonosai legyünk. Szeretnünk is kell ezt a munkát és meg kell becsülnünk minden munkát. Mindenki kell az egész átteremtéséhez.

2. A lelkiek szolgálata azonban – Isten dicsősége.

a) A lélek szolgálata is emberi feladat, de ez már **egyenesen** Isten szolgálat. A mindennapi elmerülés helyett a lélek szolgálatának szent feladata. „Aki test szerint él, testi dolgokra vágyik, aki lélek szerint, lelkiekre törekszik. A test vágyódása halálra vezet, a lélek törekvése életre és békére... Ti nem test, hanem lélek szerint éltek, ha valóban Isten Lelke lakik bennetek” (Róm. 8,5-7 és 9). – Sőt Krisztus egyenesen kinyilatkoztatja, hogy a lélekszolgálat az Isten dicsőségébe való beleolvadás. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17).

b) De mindez nem az elmerülés veszteségével megy végbe, hanem a személyes élet végnélküli voltával. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Így: a földön végzett lélekszolgálat – dicsősége az Istennek a földön és az égben, de személyes kincse a végnélküli életet élő embernek is! „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emész, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,20).

Bef.: Az élet ősmozgatója az Isten. Sőt az ember indítója is az ég és föld Ura! Ne feledd! Önmagadat mozgató erő ne legyen más, mint az Isten!

* *

Beszédláncok

Most rövidre fogott beszédláncok következnek, hogy csak egybefogó rendszereket jelezzünk; mégpedig olyanokat, amelyek a napi Szentlecke szövegére építkeznek vagy abból táplálkoznak. A célunk csak az, hogy **megindító** gondolatokat adjunk.

I. beszédlánc címe: Tevékenységünk ősforrása

Ebben a beszédláncban arra kellene törni, hogy igazoljuk Szt. Pálnak ezt a tanítását: „Ha ugyanis már a kárhozatás szolgálata dicsőséges, a megigazulás szolgálata mennyivel inkább szárnyalja túl dicsőségben?” (2Kor. 3,9).

1. beszéd: Az adakozó és bőséggel indító Istenatyá

Bev.: Istentől jöttünk...

1. **Gazdagon indít az Úr.**

2. **Hogy boldogan éljen az ember.**

Bef.: „Ita idoneos fecit nos ministros novi testamenti” (2Kor. 3,6).

2. beszéd: A mindig segítő Istenatyja

Bev.: Nem vagyunk a „Teremtő elhagyottjai” /deizmus/.

1. A javak vételében – érezzük.

2. De a bajok vételében is higgyük.

Bef.: Mindig velünk az Isten. „Íme én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” /Mt 28,20/.

3. beszéd: Az értünk áldozattá lett Istenember

Bev.: Az Ég személyesen is mellettünk van!

1. Az Istenfia emberré lesz.

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16)

2. Az emberfia pedig istenivé lesz.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: És ez **ilyen** léssen: „Ha már a halálnak betűkkel kőbevésett szolgálata oly dicsőséges volt, hogy Izrael fiai nem tekinthettek Mózes arcába, arcának múltó ragyogása miatt, hogyan ne lenne sokkal dicsőségebb a Lélek szolgálata?” (2Kor. 3,7-8).

4. beszéd: A velünk dolgozó Szentlélek Isten

Bev.: Az emberi élet jellege: **cooperatio**. – Deus et homo.

1. Indíttatunk a Szentlélek fuvallatával.

„A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod honnan jön és hová megy. Ez áll mindarra, aki lélekből született” (Jn 3,8).

2. Cselekszünk a bennünk lakó Lélek lendítésével.

„Őrizd meg a reád bízott javakat a Szentlélek erejével, aki benned lakik” (2Tim. 1,14).

Bef.: Íme! Ez a **cooperatio divina**.

*

II. beszédlánc címe: Krisztus Urunkba vetett hitünk

Itt az fejtegetendő, hogy a Mesterbe vetett hit a mi isteni életünknek gyökérzete.

1. beszéd: Csak a tanítás elfogadása a hit?

Bev.: Az isteni igé csengő szó. Ezt el kell fogadni. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

1. Vajon elég az elfogadás?...

2. Vagy kell-e a tevékeny életté alakítás?!

Bef.: **Bizalmunk** legyen Krisztusban. „Ez a bizalmunk Isten iránt Krisztusból ered” (2Kor. 3,4).

2. beszéd: Csak a csodálkozva követés a lényeg?

Bev.: Mi volna a helyes módszer?

1. Égi szavakat hallgasson az ember.

2. De égi szavakra tettekkel válaszoljon az ember.

Bef.: **Csak** a tettek embere – az Isten népe.

3. beszéd: A lényeg – a bizakodó Hozzá fordulás

Bev.: Hogyan lesz erényes az ember?

1. **Ha hitünk értelmi odahajlást mutat.**
 2. **Ha azután bizakodva léssen életalap.**
- Bef.: Így: hitből él az ember.

4. beszéd: Az igazi lényeg: a csodálatos Vele élés

- Bev.: Hát élhet az ember Krisztussal?...
1. **Velem az Isten fenntartó gondviselő keze.**
 2. **Velem a szerető Isten személyes lakozása.**
- Bef.: Az isteni természet – istenivé alakít.

*

III. beszédlánc címe: A kőtáblák ereje

Itt az Isten adta törvények léte, útjelző jellege és szankciója fejtegetendő.

1. beszéd: Isten szavának harsonái

Bev.: Az Isten szava – kőtáblákon is hangosan szóló.

1. **Állandóan harsonáznak.**
2. **Állandóan irányítanak.**

Bef.: Némák a „táblák”, de hangos a szavuk. „Zeng az Úr szava a vizek fölött, a fölséges Isten mennydörög, ott van az Úr a nagy vizek fölött. Zeng az Úr szava erősen, az Úr szava fenségesen, az Úr szava cédrusokat tördel, a Libanon cédrusait összetöri az Úr, és szökellnek szavára, mint a borjú, a Libanon s a Szirjon, mint a fiatal bölény; tüzes lángokat szór az Úr szava, megrendíti az Úr szava a pusztát, megremegetti az Úr szava Kádes pusztáját. A szarvasünöket az Úr szava vajúdásba hozza, a sűrűséget megritkítja, s templomában mindenki így szól: Be dicső!” (Zsolt. 28,3-9).

2. beszéd: Az élet alaptörvényeinek hangoztatói

Bev.: Az emberi élet helyes fejlődése is törvényen belül történik.

1. **Necessaria vitae.**
2. **Media vitae aeternae.**

Bef.: Foglaljuk egybe mondván: ezek követése a mi életünk kifejlődése is.

3. beszéd: Az ember életútjára fénysugarat vetők

Bev.: De mit jeleznek valóban? Felelet: merre járjunk?!

1. **Mózes arcán is az Isten fénye.**
2. **Életúton is az Isten fényessége.**

Bef.: Bár jelképként magyaráztuk a **fényvetést**, mégis élet legyen a követése.

4. beszéd: Az ember életét Istenhez kísérők

Bev.: Mire tör az élet? Istenhez.

1. **Földön Isten útján vezet.**
2. **Égben – Istenhez vezérel.**

Bef.: Íme! Az isteni törvény az Istenhez vezető Ráfael.

*

IV. beszédlánc címe: A Lélek indító ereje

Itt felfokozandó a gondolat: betű – Lélek! Levezetendő: „Ő tett minket alkalmassá arra, hogy az

Újszövetség szolgálai legyünk, nem a betűé, hanem a léleké” (2Kor. 3,6).

1. beszéd: Belső fénye – arcvonás éke

Bev.: Vajon hogyan jelentkezik kifelé is a Lélek?

1. Fény – a Lélek jelenléte.

(Ez még belső valóság)

2. Csillogás – az arcnak éke. (Ez már külső jelentkezés)

Bef.: A Lélek – sugárzó erő!

2. beszéd: Belső heve – életizzítás ereje

Bev.: A Lélek hevít is!

1. Ignem veni mittere in terram...

2. Quid volo, misi ut accendatur.

Bef.: Tűz a Lélek, és tüzes legyen az emberi lélek is.

3. beszéd: Belső mozgása – életszolgálat végzése

Bev.: De kifelé hogyan jelentkezik a Lélek belső indítása?

1. Irrequietum est cor...

2. Semper agens est anima.

Bef.: Végül is annyit jelent: emelkedettebb életre ösztökél.

4. beszéd: Kielégíthetetlen lendülete – az örök élet feszülése

Bev.: Állandó tehát a lendület? Mi ez?

1. Requies aeterna?

2. Vita aeterna.

Bef.: Ez töltekezik mindörökké!!

*

V. beszédlánc címe: A kegyelem hatásai

Itt csak **címeket** adunk egyéni kidolgozáshoz...

1. beszéd: **Indít – a segítő kegyelem**

2. beszéd: **Gyámolít – a segítő kegyelem**

3. beszéd: **Isteni természetben részesít – a megszentelő kegyelem**

4. beszéd: **A Szentlélek kincseivel gazdagít – a megszentelő kegyelem**

* * *